TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 45 (305) TORONTO, Ontario, 1955 m. lapkričio (November) mėn. 10 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Derybos, derybos...

Kiek pasauly derybų! Derasi valstybės, šaukia konferencijas, ieško išeičių iš interesų sankryžų, derasi ir po karų dėl naujų sienų, dėl paskirstymo karo nuostolių, dėl kompensacijų, dėl belaisvių paleidimo, pagaliau dėl pašalinimo naujų konfliktų priežasčių... Valstybėse derasi partijos dėl dalyvavimo vyriausybėje, dėl koalicijų sudarymo, derasi besiruošdamos rinkimams ir tt. Ir nenuostabu, kad derasi. Tiek valstybės, tiek partijos turi savų interesų ir savų tikslų siekia. Kiekvienos jų tikslai skirtingi, kiekviena kitai yra varžovė, kiekviena žiūri, kad nebūtų apeita ar nustelbta, kad jos interesai nenukentėtų.

Bet dėl ko gi derėtis mūsų lietuviškiesiems politikams, bei jų grupėms? Skirtingų nūdienių interesų nėra, yra tik vienas bendras tikslas — tautos laisvė. Kova dėl krašto išlaisvinimo bei dėl tautos teisių, atrodo, turėtų būti pakankamas vienijantis veiksnys visiems "politiniams veiksniams". Atrodo, jų visų veikla šito bendro ir vienintelio prasmingo tikslo galėtų būti sucementuota ir nedarnumui pasireikšti neturėtų būti vietos. Bet, deja, matome amžinas derybas, nuolatines konferencijas su komunikatais ir be jų, o po to vėl naujus susitikimus, pasimatymus ir... vėl pasiruošimus naujoms konferencijoms. Ir taip be galo. Jau kelinti metai.

Vieniems nepatinka, kad štai ten toks veiksnys esąs nepagerbtas ir nepasmilkomas, tarytum nuo to pagerbimo ir priklausytų jo galimybės pasitarnauti tautos reikalui. Kelinti metai vyksta "kova" su konferencijomis, derybomis, pareiškimais, protestais ir propagandiniu alasu, pravardžiavimais ir išmetinėjimais, o naudos iš to niekam. Tam dar nepasibaigus alasas taktikos sumetimais perkeliamas į kitą sektorių. Esą, reikia kitaip susėsti ir pačias kėdes pergabenti į kitas patalpas. Kodėl taip būtų geriau? Esą, ateitų geresnių vyrų, daugiau nuveiktų, o dabartiniai tai visai netikę. Patys doriausi, sumaniausi ir pajėgiausi lietuviai, tai už tvoros stovi ir negali prieiti prie darbo. Tarytum tems "netikusiems" darbo sąlygas ir svorį kažkas kitas parūpino ir nesėdint tose kėdėse nieko dirbti nebeįmanoma. Jei kviečiama į tas kėdes sėsti, tai jos pasirodo esą nepatogioje vietoje. Taip ir prasideda kova dėl kalno pergabenimo prie Mahometo, nors čia prie jo tiek kalvų ir kalnų, kad tik pakopk ir dirbk.

"Atgabenkit čia mums kalną! — šaukia pora Mahometų — Arba mes išeisime iš viso". Taip prasideda derybos, pasikalbėjimai, posėdžiai bei konferencijos. Ir dar kokios! Su kelionėmis per Atlantą!... Pagaliau dvi grupės pasisakė išeiną. Jei kas nenori dirbti, tegul sau eina. O alaso, rietenų ir kombinacijų užtenka. Argi jie jau nebuvo išėję, seniai pasitraukę iš darbo. Dar daugiau — tik trukdė ir kliudė dirbti, gaišino laiką, vertė eikvoti lėšas, kėlė nerimą visuomenėje. Derybomis bei konferencijomis žmonių neperdirbsi. Kas trokšta blizgučių ir pozavimo, dėl jų galva mūrus skaldys. Na, ir tegul skaldo. Kai pradedama šokinėti, išsiaugina ragučius ir tokios pajėgios partijos, kurios savo narių veik pusketvirto priskaito. O kiek suktų kelelių tokių "lietuviškųjų masių" atstovai prikombinuoja! Kiek triukšmo kelia išgarsintoji ir vėl pamirštoji "partijų lyga", pasidabinusi būsimaisiais nuopelnais! Argi viso to jau neužtenka?

Persilaužimas: taip ir ne

ALMAUS
Niujorko bendradarbio

Nežinios klaikumoj, pasaulio sostinėj Niujorke, ten bei šen pratrykšta padrąsinantys ir vilties žodžiai. Vieni manė, kad laikas perkeis lietuvius iš "buržuazinės" į "socialistinę turiniu, nacionalinę savo forma" tautą ir įrodinėjo, jog "švelnumu" rusai šį procesą tik paskubinsią. Iš Sibiro ištrūkę pasakojo gi ką kitą. "Švelnumą" tebeliudijo laiškai iš Lietuvos ir lengvėjąs siuntinių persiuntimas. Kiekvieną dieną auga siuntinių per svetimtaučių agentūras į Lietuvą skaičius, lietuviškos šalpos įstaigos, kurioms derėtų ši pagalbos akcija kuo energingiausiai koriguoti, tenkinos aukų atskiriems pabėgėliams prašymu. Vilniaus "Tiesa" gyrės, kad gyvenimo lygis Sovietijoje jau dabar viršijąs praėjusių metų, nes gyventojai uždirbę 10% daugiau!

Susidomėję laisvieji lietuvių veikėjai stebėjo, kaip lankščiai Maskva reaguoja į Amerikos didvyrių "tautų išsilaisvinimo" šūkius, matyt tebegirdimus anapus geležinės uždangos. (Praėjusią savaitę tai ir vėl deklaravo JAV viceprezidentas R. Nixon). Vilniaus kioskuose skubiai turėjo išnykti "Komunist" numeris, kuriame LTSR CK sekretorius Kalnberzinš, matyt, kieno nors palaiminimu lyg neutralizavo "pavergtųjų tautų išlaisvinimo vakarietišką propagandą", primindamas, kad pats Leninas nekartą perspėjęs, esą, rusiškas nacionalizmas yra komunizmo priešingybė. Pavergtieji lietuviai svarstė šio paskutiniojo pasireiškimo nuoširdumą ir tikriausiai laukė naująją liniją įrodant darbais—pirmoj eilėj atšaukiant iš sukomunistintos Lietuvos rusiškuosius prokonsulus. Kita praėjusios savaitės pavergtos Lietuvos sensacija buvo Talino televizijos stoties atidarymas. "Tiesa" taipgi lietuvius guodė, esą ir Vilniuje netrukus bus pradėta statyti "televizijos centras", kuris jau esąs suprojektuotas. Pastačius ant vieno Vilniaus kalnų 180 metrų TV anteną būsianti pradėta vakarinė programa: koncertai, rungtynės ir kt.

"Belaisvių lietuvių" gyvenimas tarytum normalėjo. Prieš du mėnesiu iš Vorkutos ištrūkęs suomis Maentymen; 1948 m. jis girtas įsirioglino į sovietų sektorių Berlyne ir taip patekęs į Sibirą, Vorkutoje gyvenęs su pabaltiečiais pasakojo mums idomių dalykų. Kaukaziečiai 1954 m. lapkričio 24 d. įsiveržę į šachtos lietuvių barakus papiovė 11 miegančių mūsų tautiečių. Jis liudijo, kad tiek lietuviai, tiek kiti pabaltiečiai esą nuostabiai susiklausę, užsispyrę. Nors lalbai gerai informuoti, kad vakarų tautose ir net pavergtųjų tėvynėse pripažįstama liaudies išmintis "Mainos rūbai margo svieto", lietuviai kaliniai, daugumoje buvę kariai ir partizanai, kas vakaras giedą savo himną. MVDistai tai žino, nes suomis girdėjęs kaip jie sakė, lai "sau linksminasi". Amnestiją paskelbus giedotojai pakeitę tik barakus. Suomis taipgi pastebėjo, kad nubausti mažesnėmis bausmėmis pabaltiečiai esą kur kas daugiau "sukalbamesni", nes ir jie dar tikisi išvysti "laisvę", kad ir sovietinę.

Persilaužimas laisvoje mūsų visuomenėje?

Nuostabiai besikeičiąs pasaulis atrodė mažai veikia naujojo žemyno lietuviškąją išeiviją. Tai liudijo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės idėjos keistai lėtas plėtojimasis ir lietuvių viešąją opiniją formuojančios spaudos ir radijų lygis. Gal dėl to naujakurių inteligentų dalis smarkiu tempu sekė Amerikos lietuvių antrosios kartos inteligentų pėdomis pasitraukdami nuo visokios lietuviškos veiklos, nepaisydami ką kultūrininkai šaukė ar dejavo dėl lietuviškos spaudos, knygos ar meno lygio.

Lietuviškoj politikoj irgi praėjusią savaitę pajusta persilaužimas, kurį išryškino tautininkų ir jiems artimos grupės pasitraukimas iš VLIKo. Praėjusį penktadienį VLIKo grupės nutarė išlaikyti status quo kad ir su mažais pakeitimais. VLIKo pirmininkui, buvo pasiųstas raštas, kuriame nusakomi nutarimai, pagal kuriuos VLIKo sesijos šaukiamos Amerikoj, kad kiekvieną grupę atstovauja trys asmenys, kad Amerikoje VLIKo prezidiumą sudaro penki nariai, o Vykdomoji Taryba pasiliekanti Europoj su tirimis nariais. Vykdomosios Tarybos kompetencija paliekama apspręsti VLIKo sesiją lapkričio 24-27 d. Niujorke, kuri tam tikslui išrinksianti VLIKo statuto redakcijos komisiją. Pirmininkas būsiąs renkamas iš krikščionių demokratų (nesiliaują gandai mini jo svarbiausią kandidatą J.E. vyksupą Vincentą Brizgį, tačiau Niujorke

(Nukelta į 2 psl.)

Tautininkai pasitraukė iš VLIKo

Pereitą savaitę "Dirva" ir "Vienybė" paskelbė tekstus pareiškimų, kuriuos įteikė Liet. Tautinio Sąjūdžio ir Liet. Laisvės Kovotojų vadovybės, atšaukdamos savo atstovus iš VLIKo. Pareiškimai skelbiami be datų. Pirmąjį pasirašė: V. Rastenis, B. Nemickas, P. Ališauskas ir T. Šidiškis, buvęs atstovas; antrąjį — M. Naujokas, M. Valiukėnas ir V. Alksninis, atstovo J. Bataičio parašas neminimas.

Taut. Sąj. pareiškime sakoma, kad prieš pusketvirtų metų VLIKe buvo pažadėta "energingiau siekti visuomenės suvienijimo ir glaudesnio bendradarbiavimo tarp Lietuvos išlaisvinimu besirūpinančių veiksnių", tačiau padėtis nepagerėjusi, VLIKe įsivyravę priešingi užsimojimai, dėl ko padidėjusi nesantaika visuomenėje ir VLIKo viduje. Dėlto VLIKas atitrūkęs nuo svarbių darbų ir lėšos esą naudojamos "nereikalingų ar net ir kenksmingų užsimojimų vykdymui". Kalti dėl to esą tie, kurie tuo esą patenkinti ir toliau nori tokią padėtį išlaikyti. Taip VLIKas netekęs Lietuvoje sukurto VLIKo pobūdžio ir nesistengiąs to pobūdžio atgauti. "Dėlto sprendžiame, kad dalyvauti šiame komitete nebėra prasmės"...

LLKS pareiškimas yra ilgesnis. Jame 8 punktuose pakartojami daug kartų girdėti priekaištai apie visuomenės skaldymą, partiškumą, nepripažinimą diplomatinės tarnybos, neteisėtą pakeitimą VLIKo statuto, pirmininko teisių neribotą praplėtimą, nepabojimą LLKS vardu padarytu pareiškimų, kaikurių narių veiklos išpūtimą, o kritikuojančių gniaužimą. Tokia susidariusi VLIKe dvasia neatitinkanti rezistencinės kovos dėsniams, tad LLKS tarianti "kad dėl čia išdėstytų priežasčių jai nėra sąlygų toliau VLIKe dalyvauti".

Vadinasi ilgai trukęs tampymasis užbaigtas. Įdomu, kad abi į atskalūnes pereinančios grupės savo žygiui pateisinti nenurodė rimtų priežasčių ir nei viena VLIKui nedrįso prikišti tiesioginio nusikaltimo laisvės kovai. Abiejų grupių raštai rodo tik partinių kaprizų žymes. Šitokiuos skambius vardus turinčioms grupėms pasitraukimas iš laisvės kovų fronto, ar bandymas sugriauti laisvės kovos organizaciją garbės nepadarys.

Būdingi yra abiejų minėtų tautininkų savaitraščių prierašai. Oficiozinė "Dirva", per kurią kalba tie, kurie sprendimą padarė, reiškia vilčių, kad gal išeisią dar dvi grupės. Bet "Vienybės" redaktorius reiškia kritiškų pastabų ir daro išvadą: "Skaldydamiesi ir kovodami mes tikriausiai nepagreitinsime tėvynės išlaisvinimo"... "V" redaktorius būgštauja, kad tautininkai nepasitrauktų ir iš ALTo, kuris VLIKą remia ir apgailestauja, kad "generolai, kurie savo armijoms įsako trauktis, eilinių kareivių nuomonės neklausia"...

Savaitės įvykiai

Izraelio - Egipto santykiai praėjusią savaitę dar labiau paaštrėjo. Įvyko visa eilė kruvinų susirėmimų demilitariizuotoj El Auja srity, per kuriuos buvo užmušta ir sužeista nemažas skaičius karių iš abiejų pusių. Tikslių duomenų kol kas nėra, nes abi pusės skelbia išpūstas skaitlines; pvz. izraelitai sakosi užmušę 50 egiptiečių, o pastarieji — 200 izraelitų. Ir Izraelis, ir Egiptas priekaištauja vienas kitam, esą į demilitarizuotą sritį siunčią karinius dalinius užimti svarbesnių strateginių vietų. Kadangi kruvini susirimai ima vis labiau įsisiūbuoti, ir Jungt. Tautos, ir trys didieji kreipėsi į abi puses, siūlydami paliaubas ir naują planą Egipto - Izraelio santykiams išlyginti. Jiems yra siūloma demilitarizuotoj srity nutiesti demarkacinę liniją ir atitraukti iš jos karinius dalinius. Dar nė viena pusė oficialiai sutikimo nėra davusi. Izraelis laikosi gana kietai, ir puldamas El Sabha, jautriausią strateginę vietovę buvo netgi internavęs JT paliaubų priežiūros komisiją ir neleido jai mūšio vietose lankytis neva saugumo sumetimais. Egiptas, gavęs sovietinių ginklų ir specialistų - instruktorių būrį, jaučia už savo pečių Maskvos paramą. Be to, Syrija su Libanu pareiškė stosią Egipto pusėj karo atveju ir už izraelitų puldinėjimus keršysią sutartinai su Egiptu. Nors Izraelio krašto apsaugos min. Ben Gurion, kuris netrukus taps min. pirm., pasiūlė derybas tarp abiejų pusių vyriausybių, tačiau kol kas taikymosi ženklų nematyti. Kadangi arabų valstybės nepripažįsta Izraelio kaip organizuotos valstybės, todėl ir diplomatinės derybos sunkiai įmanomos.

Ketveriukė Ženevoj

Keturių didžiųjų užs. r. ministeriai pr. savaitę ilgokai derėjosi, bet nieko negalėjo sutarti. Vakariečių planą, kuris numato Vokietijos suvienijimą ir kolektyvinę saugumo sąjungą, teikiančią garantijas ypač sovietams, Molotovas atmetė. Jo manymu, Vokietijos suvienijimas įmanomas tiktai suliejant abi josios dalis administraciniu būdu, t.y. sudarius bendrą tarybą, panašiai kaip buvo "vienijama" Lenkija Liubline. Tuo pačiu pagrindu buvo sudarytas ir R. Vokietijos komunistinės vyriausybės planas ir siūlytas jau 1950 m. Tada buvo norėta sudaryti tokią bendrą tarybą, kurioj ir Rytų ir Vakarų Vokietija būtų atstovaujama lygiais balsais. Šį kartą R. Vokietijos pateiktame ir Molotovo remiamame plane komunistai sutinka, kad taryboje būtų daugiau vakariečių vokiečių atstovų, nes jie atstovautų 50 mil. gyv., o rytiečiai — 18 mil., bet reikalauja, kad nutarimai būtų daromi vienbalsiai. Vakarų demokratijoms ir Bonnai tokie siūlymai, aišku, nepriimtini. Vienintelis jiems priimtinas Vokietijos vienijimo kelias — laisvi rinkimai, kurių ypač baidosi sovietai.

Neradę visiems priimtino pagrindo, ministeriai sutarė truputį "atsikvėpti". Pinay, Macmillan ir Molotovas išskrido į savo sostines, o Dulles nuvyko į Vieną atidaryti operos ir Brioni salon pasimatyti su Jugoslavijos diktatorium Tito. Jiedu aptarė Vid. Rytų ir sovietų satelitų padėtį. Komunikate abu pareiškė, kad satelitai turėtų tapti nepriklausomi. Pabaltijo kraštai neminimi.

Atgavo sostą

Prancūzijos - Maroko reikalai buvo pastaruoju laiku sukliuvę ypač dėl sultono Mahommed ben Jussef, kuris prieš porą metų buvo ištremtas į Madagaskaro salą už nesilenkimą Prancūzijai. Per tą laiką nacionalistinis marokiečių sąjūdis tiek išaugo ir sustiprėjo, kad Prancūzijos vyriausybė buvo priversta patenkinti jų reikalavimus. O jie visą laiką reikalavo buv. sultono grąžinimo į Maroko sostą. Kai buvęs prancūzams palankus sultonas Ben Arafa atsisakė nuo sosto ir kai įtakingas paša El Glaoul pareiškė kad sutinkąs su nacionalistų norais, Prancūzijos vyriausybė apsisprendė ben Jussef grąžinti į Maroko sostą. Tuo tarpu jis tebėra Prancūzijoj ir grįžimo data palikta pasirinkti jam pačiam. Marokiečiai nacionalistai džiūgauja ir bužiuoj paskelbtą sultono atvaizdą, kuris iki šiol buvo uždraustas rodyti viešumoj. Manoma, kad sultonas grįš šį mėnesį ir sudarys vyriausybę, kurios uždavinys bus tartis su Prancūzija dėl savivaldos.

Meilė politikoj

Pastaruoju metu D. Britanija nepaprastai domėjosi princesės Margaretos ir kpt. Townsend galima santuoka. Kadangi jos ištekėjimas paliečia ir Britanijos karališkąjį sostą, juo buvo suinteresuota vyriausybė, parlamentas ir anglikonų Bažnyčia. Spauda, nesiskaitydama su diskretiškumu, didžiausiom raidėm skelbė žinias ir spėliojimus apie princesės planus. Pagaliau princesė apsisprendė netekėti už išsiskyrusio su pirmąja žmona kapitono motyvuodama tuo, kad anglikonų Bažnyčia mokanti moterystės neardomumą. Dėl sosto įpėdinystės ji būtų galėjusi pasitenkinti civiline santuoka. Kaikuri spauda dėl šio sprendimo kaltina anglikonų arkivyskupą Fisher ir reikalauja atsistatydinti.

Revoliucijos metinės

Maskva ir šiemet minėjo revoliucijos metines. Tą proga kalbėjo min. pirmininko pavaduotojas Kaganovič, pareikšdamas, be kitko, kad komunizmas nesąs skirtas eksportui. Tradicinio parado metu Raudonojoj aikštėj kalbėjo krašto apsaugos min. gen. Žukov. Jis pabrėžė, kad šiuo metu Sov. Sąjunga, vadovaudamasi Lenino dėsniais, dirba taikingai koegzistencijai ir konstruktyviniam komunizmui.

Darbininkai prieš Argentinos vyriausybę

Daugelį reikalų aptvarkiusi prezidento Lonardi vyriausybė atsimušė į buvusį stipriausią diktatoriaus Perono ramstį — Darbo Konferenciją. Pradžioje buvo sutarta, kad darbininkų unijų vadovai eisią savo pareigas, tačiau neilgai trukus paaiškėjo, kad Perono laikų vadovai kursto prieš naująją vyriausybę. Tada prez. Lonardi įsakė pašalinti visus unijų vadus, įgaliojo karininkus perimti visame krašte unijų vadovavimą ir per 4 mėn. suorganizuoti naujus rinkimus. Galingieji unijų vadai pagrasino generaliniu streiku, kuris turėjo prasidėti lapkričio 2 d. Kariuomenė buvo paruošta visokiems galimumams. Prieš pat streiko pradžią unijų vadai atšaukė streiką, tačiau keletas tūkstančių darbininkų, nepaisydami atšaukimo nė vyriausybės grasinimų, neatėjo į darbą. Šiaipjau daugumas darbininkų neprisidėjo prie streiko.

Vos buvo atšauktas streikas, Lonardi vyriausybė smogė peronistinei spaudai, kuri aštriai buvo pradėjusi kritikuoti vyriausybę, konfiskuodama du laikraščius "La Prensa" ir "El Lider". Pirmasis buvo įsteigtas dr. Alberto Gainza Paz, bet už nepalankią liniją Peronui buvo pastarojo konfiskuotas ir perduotas darbininkų unijoms. Dabar šis įstakingas dienraštis pavestas patikėtinių komisijai. Jo buvęs savininkas gyvena JAV ir tikisi atgauti savo įsteigtą laikraštį.

Peronas, kuriam Paragvajus buvo suteikęs politinę globą, persikėlė į Nikaragua, kurio prezidentas esąs jo draugas.

KANADOS UŽTVANKA INDIJOJ

Lankydamasis Indijoj Kanados užs. r. min. L. B. Pearson specialiomis iškilmėmis atidarė vadinamąją "Kanados užtvanką", kuri buvo pastatyta Kanados lėšomis. Ji tarnaus vakarinės Bengalijos plotams drėkinti ir tuo būdu žymiai prisidės prie krašto gerovės kėlimo. Kanada, pagal Colombo planą, eksportavo 1951, 1952 ir 1953 m. didelius kiekius kviečių Indijon ir už jai priklausančius apie 15 mil. dol. pastatydino milžinišką užtvanką. Min. Pearson savo kalboje pareiškė: "Tarsi magišku būdu Kanados kviečių derlius taps dideliu Indijos ryžių derliumi". "Rankos, kurios sudorojo kviečius, taip pat paruošė planus, gabeno cementą, kasė kanalus. Tai buvo indiečių ir kanadiečių rankos. Dievo valios skatinamos" Indijos min. pirm. Nehru, dėkodamas Kanadai, pareiškė: "Vardas Kanados užtvanka rodo kaip Indija yra dėkinga Kanadai už jos įnašą šiam darbui, kuris bus šviesiu ženklu pastovių draugystės ir bendradarbiavimo ryšių, jungiančių abu kraštus".

L. B. Pearson lankėsi ir šventajame Indijos mieste Benares; prieš leidamas hindusų šventovėn nusiavė batus, o lankydamas vieną maharadžą jojo ant dramblio, tokiu būdu priimdamas garbės sargybos sveikinimą.

SUSTIPRINTAS EISMO TIKRINIMAS

Ontario prov. vyriausybė įsakė atitinkamoms policijos įstaigoms griežtai sekti autovežimių judėjimą. Tuo būdu norima Ontario kelius padaryti saugesnius ir sumažinti nelaimių skaičių. Vairuotojai kviečiami laikytis eismo taisyklių. Specialios policijos ekipos yra pasiųstos ant vieškelių ir įvairiose vietose sekti autovežimius. Jau nubausti 279 vairuotojai. Yra svarstomas projektas duoti teisę provincinei policijai sustabdyti nusikaltusius automobilistus vietoje ir įteikti atitinkamas baudos korteles. Iki šiol Ontario prov. policijai leista tiktai pasižymėti nesilaikančio taisyklių automobilio numeri nereikalaujant pavardės. Taip pat svarstoma ir taškų sistema, kuri rengiamasi įvesti N. Brunswick prov. Pagal ją, kiekvienam vairuotojui duodama 25 taškų kortelė ir už kiekvieną nusižengimą taisyklėms atimamas atitinkamas taškų skaičius. Kai vairuotojas netenka visų taškų, automatiškai nustoja leidimo vairuoti.

SOVIETINĖ TELEVIZIJA ESTIJOJ

Talline jau baigta įrengti stipri televizijos stotis ir pradėta nuolatinė programa. Įrengimai atlikti sovietinių firmų ir jie žymiai skiriasi nuo vakariečių sistemos. Jų stočių perteikiamą programą gali priimti tiktai sovietinio tipo priimtuvai.

Nuo Estijos sostinės Tallino už 35 km yra Suomijos sostinė Helsinki. Ji dar neturi televizijos stoties. Sovietai labai nori gauti Suomijoj monopolio teises. Televizijos programą jie gali perteikti suomiams iš Tallino. Pirmieji bandymai parodė, kad tai lengvai galima. Norėdami įsiteikti suomių vyriausybei, sovietai apdovanojo televizijos priimtuvais augštuosius valdžios pareigūnus pradedant prezidentu Paasikivi. Jų priimtuvai, palyginti su vakariečių, yra perpus pigesni. Vakariečių diplomatai šiom sovietų pastangom yra susirūpinę, nes tuo būdu komunistinė įtaka Suomijoj būtų žymiai sustiprinta.

SIŪLO LIETUVOS LINUS

Pirmą kartą nuo Pabaltijo kraštų okupacijos Sov. Sąjunga pasiūlė eksportuoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos linus. Ji kreipėsi į Š. Airijos ir Škotijos verpyklas siūlydama parduoti žemos kokybės 500 tonų Pabaltijo linų ir tai žemesne kaina nei tarpt. rinkoj. Iki šiol D. Britanijos verpyklos buvo aprūpinamos daugiausia Belgijos linais. Britų verpyklų savininkai mano, kad tai atpigins linų kainas tarptautinėje rinkoje.

Visi vyksta pas Kremliaus valdovus. (Iš Wtv.).

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada.
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kitur: metams $4.50, pusmečiui $2.50
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

ATSIMINKIME JUOS

Liet. Kar. Kūr.-Savanorių Sąj. Toronto skyrius, ne vieną šimtą dolerių jau nusiuntęs Vokietijoje pasilikusiems kūr.-savanoriams ir laisvės kovų invalidams jų sunkiai būklei pagerinti. Gautieji iš jų laiškai byloja jų sunkią dalią ir džiaugsmą, kad dar ne visi juos užmiršo. Štai kūr.-sav. S-gos vėliavos ir ženklo autoriaus dailininko Juozo Kaminsko, kuriam buvo nusiųsta $25 vienkartinė dovana, laiško būdingesnės ištraukos:

"Mieli Broliai savanoriai. Su džiaugsmo kupina širdimi reiškiu Valdybai ir viso skyriaus kūr.-savanoriams didelę padėką už pasiųstą man vienkartinę dovaną. Ji yra pravarti kaip įperkamos galios šatinis tačiau, šalia jos yra dar antroji pusė — dvasinė — esu Jūsų sustiprintas ir dvasiniai, nes jaučiu, kad yra dar pasauly Brolių Lietuvių, kurie ir manęs nėra pamiršę. Ne dėl materialinių gėrybių Broliai ėjo kovon 1919-21 m. Tą kovą laimėjo taip pat tik stiprūs dvasioje būdami. Tad dėkui Jums! Dėkui!".

Liet. Kar. Kūr.-Savanorių-Veteranų S-gos Vokietijos Krašto Sk. Valdyba rašo:

"Mieli Broliai Savanoriai, Tamstų malonų laišką gavome. Širdingiausiai dėkojame. Taip pat gavom ir 50 dol. per vokiečių banką Maince. Bankas mums išmokėjo DM-mis kursu 1 doleris — 4,254 DM. Už šią dovaną, o taip pat ir už daromus žygius kviečiant kitus skyrius mus paremti, visų mūsų brolių k.-savanorių esančių Vokietijoje vardu širdingai jums dėkojame.

Ši Jūsų dovana artimiausiam Valdybos posėdyje bus išdalinta broliams kūr.-savanoriams ateinančios Kariuomenės Šventės lapkričio 23-sios d. proga".

Iš anksčiau pasiųstų virš šimto dolerių, kaip praneše Skyr. Valdyba, yra paskirta šiems kūr.-savanoriams:

1. Bikuličiui Juozui 40 DF per 3 kartus. Jisai yra visiškas invalidas, laikomas ligoninėje kaip silpnaprotis.

2. Janoniui Jonui 45 DM per 3 kartus. Bedarbis ir ligonis TBC.

3. Januliui Antanui 160 DM per 5 kartus. Jis jau 9 metai kaip guli ligoninėje su TBC ir neturi jokių giminių, kurie galėtų nors kiek paremti.

4. Kulikauskui Pijui 80 DM per 8 kartus. Bedarbis ir ligonis TBC.

J. Janonis, dėkodamas už paramą, rašo:

"Gauta iš Tamstų piniginė pašalpa man yra labai brangi. Su ja sujungtas mūsų žygių įvertinimas; pašalpos pavidale mes vainikuojame tuos senelius, kuriems teko savo geriausią ir gražiausią gyvenimo dalią atiduoti Tėvynės labui. Tebūna garbė tiems, kurie pūslėta ranka iš fabriko atsineštą dolerį dalosi su mumis".

A. Janulis savo laiškuose guodžiasi savo nedalia ir dėkodamas už paramą rašo:

"Prašau priimti mano savanorio - kūrėjo brolišką padėką Toronto kūr.-savanorių skyriaus nariams už jų nuoširdų rūpestingumą taip gausiai sušelpiant. Miela yra gauti dovaną, bet dar mieliau, kuomet jauti, kad nesi pamirštas ir visų apleistas. Ši savanorių - kūrėjų dovana labai mane sujaudino. Sunku įsivaizduoti, ką reiškia žmogui nieko neturinčiam ir ligoniui gauti tokią gražią paramą. Dabar galėsiu po truputį pasigerinti sau maistą, kuris ligoninėje yra blogas. Jeigu būtų galima, prašyčiau ir toliau manęs, kaipo kūr.-savanorio neužmiršti".

Gaila, kad tik vienas Toronto kūr.-savanorių negausus savo nariais skyrius atjaučia, karts nuo karto pasiųsdamas Vokietijoje vargstantiems mūsų laisvės kovų broliams kūr.-savanoriams taip reikalingą paramą.

Kūr. - Sav. St. B-lis.

Persilaužimas: taip ir ne

(Atkelta iš 1 psl.)

kaikas abejoja Katalikų Bažnyčios vadovybės pritarimu naujosios sovietų politikos akivaizdoje katalikiškoje Lietuvoje). Taip pat būsiąs pakeistas ir dabartinis Vykdomosios Tarybos pirmininkas; jį duosią taip vadinamos liberalistinės grupės. Manoma, kad šių reformų išdavoje VLIKas ir LLK veikla būsianti glaudžiai derinama, nors kaikurios grupės VLIKo "nepriklausomumą" statė augščiau visko.

Persilaužimas Vakarų politikoj?

Amerikos Vengrų Taryba praėjusią savaitę suruošė didelį priėmimą Niujorko viešbutyje "Delmonico", kuriame dalyvavo žymusis JAV valstybininkas A. Harrimann, buvęs užs. reik. viceministeris A. Berle ir kt. Gubernatorius Harrimann, energingai besiruošiąs į Amerikos prezidentus, savo kalboj vengrams kritikavo ministerį Dulles, kad nepasiūlė dabartinėje Ženevos konferencijoje aptarti visos Rytų Europos laisvų rinkimų reikalo. Jis, kaip demokratas, reikalavo, kad Amerika ir toliau spaustų Maskvą dėl Rytų Europos išlaisvinimo. Ypač reikšminga buvo Mr. Berle kalba. Jis susirinkusius pavergtųjų diplomatus ypač sudomino pareiškimu, kad tradicinė Amerikos užsienių politika tampa "manevrine, prisitaikanti prie galimybių ir perspektyvų". Šitokia politika, esą, pareikalaus daugiau iš jos vadovu, tačiau "iniciatyvos perėmimas Ženevoje" rodo, kaip rimtai Mr. Dulles supranta JAV įsipareigojimus ("Formal pledge") pavergtoms tautoms. Mr. Berle sakė, kad "išlaisvinimo politika" yra šiuo metu Vašingtono suprantama kaip Amerikos garbės ir pareigos dalykas. Mr. Berle savo kalboje išvardino tris labiausiai nerimstančias R. Europos tautas: vengrus, lenkus ir lietuvius.

Berle drąsinant pavergtąsias tautas, kad jos laikytųsi senųjų idealų ir nepersilaužtų greičiau nei Amerikos ir kiti strategai apskaičiuoja, vakariečiai ministeriai atrodė laimėję Ženevoje pirmuosius du kėlinius prieš Molotovą, neabejotinai laimėję vokiečių viešąją opiniją. Jie, mat, konkrečiai pasiūlė ateinantį rugsėjo mėnesį visoj Vokietijoj laisvus rinkimus ir pareikalavo kelių, bet ne vienos partijos, kadidatų sąrašų, kaip kad Molotovas, begėdiškai tvirtindamas, kad "Tarybų Sąjunga naudojasi šia sistema jau daugelis metų ir to visai nesigaili". Niujorke įdėmiai laukiama trečiojo kėlinio nesibaimint dėl brito Macmillan diplomatiškų svaičiojimų apie "saugumo sutartis", kuriomis jis garantuotų TSRS sienas. Anot "New York Daily News" — LAIC — 174 sutartis sulaužiusi TSRS rimtai nė nesvarstė britų pasiūlymo pareikšdama, kad "saugumo garantijos duodamos tik mažoms valstybėms, didžiosios ir pačios apsisaugos".

Niujorkiečius tap pat labai nustebino prancūzo ministerio Pinay visai nediplomatiška kalba, kurioje jis Molotovui į akis išdrįso pareikšti, kad jis siekiąs sukomunistinti Vokietiją! Tuo tarpu Izraelio užs. reik. ministeris Sharett ir NYTimes skundėsi tam pačiam Molotovui, kad komunistų ginklų pardavimas, Egiptui gresia karu prie Viduržemio jūros ir galimom sovietų bazėm Egipte, kas Molotovui tikriausiai buvo nepaprasta naujiena!

. . .

1955 m. yra persilaužimo metai, nes žinovų nuomone, 10 metų užteko didžiosioms valstybėms pakenčiamai pasiruošti trečiajam pasauliniam karui. Tik persilaužimas žmonijos galvosenoj, kurio liudininkais mes dabar esame, įgalintų Lietuvos išlaisvinimą be kito baisaus karo, kuris neišvengiamai visu baisumu nuteriotų Lietuvą ir jos žmones, kaip kad prieš tris metus priminė Amerikos lietuvių veikėjams pats prezidentas Eisenhoweris.

WINNIPEG Man.

Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelis. Jau keli metai Winnipege yra suorganizuotas gimnazijos mokiniui paremti būrelis. Inašai renkami tik mokslo metų mėnesiais. Atostogų laike inašai nerenkami. Rateliui priklauso: J. Vidžiūnas, V. Matulionis, T. Lukoševičius, J. Demereckas, dr. Č. Kurauskas, Br. Bujokienė, M. Januška, J. Januška, Vc. Januška, kun. Bertašius, Radzevičius, Taliūnas, V. Šmaižienė, Šerkšnys, Serapinas, Adomaitis, Kalasauskas, agr. J. Malinauskas ir A. Kuncaitis. Šiais metais iš būrelio pasitraukė du rėmėjai ir naujai įstojo A. Kuncaitis. Būtų gera, kad dar atsirastų bent du rėmėjai papildyti išstojusiems. Pinigus surenka ir atsiskaito T. Lukoševičius.

Ne korespondentas.

Vancouver, B.C.

Lietuvių visuotinis susirinkimas. Dabatinė Kanados Lietuvių Bendruomenės Br. Kolumbijos apylinkės valdyba buvo išrinkta 1954 m. rugpiūčio 29 d. Valdybos vienerių metų kadencija yra pasibaigusi.

Lapkričio 20 d., sekmadienį, 3 val. pp. Jugoslavų namuose, 767 Keefer St., Vancouver, B.C., šaukiamas Britų Kolumbijos lietuvių visuotinis metinis susirinkimas. Dienotvarkėje, tarp kitų reikalų, numatyta: 1. valdybos pranešimai, 2. Revizijos kom. pranešimas, 3. lituanistinio švietimo klausimas, 4. naujų apyl. v-bos organų rinkimai.

Visi Vancouverio ir kitų Br. Kolumbijos vietovių lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

KLB Kr. Kolumb. payl. v-ba.

Šv. Tėvas dėl pasaulinės įtampos

Šv. Tėvas Pijus XII, kalbėdamas 10.000 italų tarnautojų, pareiškė, kad dabar pasaulis atsidūręs vilties ir baimės kryžkelėj. Atrodo, kad tamsi naktis ruošiasi apgaubti pasaulį. Visdėlto esą galima tikėtis, kad išauš naujas krikščionybės triumfo pavasaris. Matyt, prisimindamas Ženevos konferenciją, jis kreipėsi į valstybininkus dirbti teisingai taikai. Kartu popiežius priminė krikšč. dėsnį, kad gintis nuo užpuoliko yra leistina, kol nėra tarpt. organizmo, galinčio apsaugoti valstybių sienas ir interesus be karo.

GEDIMINAS GALVA.

Tautų naikinimas Rusijoje

(Tęsinys iš praeito nr.)

Tautų kalėjime

Per pastarąjį dešimtmetį daugelis pateko į GULAG, žmonių sunaikinimo mašiną, kurios 8 sritys apima 165 koncentracijos stovyklas ir nemažiau 60 pavienių stovyklų. Koncentracinės stovyklos apjungia eilę pavienių stovyklų, pvz. Vorkutoje, kurioje nemažai yra lietuvių ir pabaltiečių, o bendras aukų skaičius siekė per 100.000.

Pasmerktųjų skaičiun pateko: asmenys priklausę tautiniams kariniams jungiminams praėjusio karo metu, "grįžę iš vakarinės Vokietijos ir vadinami "sovietiniai patriotai", karo belaisviai, o ypač tautiškai nusistatę, priešingi komunizmui Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Rytinėje Vokietijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje.

Apie atskirų kraštų pasmerktųjų skaičius neturima tikslių žinių. Lietuvių aukų skaičius taip pat yra menamas. Jis yra nemažas, nes grįžę į Vakarus, buvę kaliniai nurodo, kad lietuviai buvo užtikti daugelyje svarbesnių GULAG koncentracinių stovyklų.

Pasmerktųjų padėtis yra nepaprastai sunki vergų stovyklose. Pokario metu, kai ypač trūko darbo jėgos, pasmerktieji buvo blogai aprūpinti ir priversti dirbti sunkiausius darbus.

Pasmerktieji pradžioje sugebėjo atlikti 60-70% nustatytų darbo normų. Dėl blogo maisto ir nepakenčiamų gyvenimo sąlygų netrukus išdirbio norma tesiekė 40%. GULAG pritaikė nusilpusiems baudas — sumažino maisto davinį. Aukoms teliko vienintelis išsigelbėjimas mirtis. Ypač iki 1948 metų mirtingumo nuošimtis buvo nepaprastai didelis. Žymus pasmerktųjų mirtingumas priskirtinas prie rusų komunistų programos — išnaikinti priešus. 1948-1950 m. laikotarpyje pasmerktųjų būtis kiek pagerėjo. Rusai įsitikino, kad ir priešiškai nusistačiusiu darbo jėga yra vertingesnė už lavoną. Apsiginklavimo spartinimas, žaliavų didesnis pareikalavimas vertė skaitytis ir su pasmerktųjų darbo jėga. Tame tarpsnyje duonos davinys asmeniui atlikusiam pavestą darbą padidintas nuo 300 iki 800 gramų. Be to, pagal taisykles pasmerktasis turėjo gauti 120 gr. kruopų, 30 gr. mėsos, 20 gr. riebalų ir 27 gr. cukraus. Pasmerktieji tik duoną gaudavo į rankas. Dalis kitų maisto dalykų lengvai galėjo būti nusukti dirbančiųjų virtuvėse, o ypač komunistinių pareigūnų. Minėtas davinys teskiriamas tik atliekantiems nustatytą darbą. Izoliuotieji ir ligonys yra beviltiškoje padėtyje, nes jų daugelis mirė iš bado nusilpę ar apsikrėtę ligomis.

Komunistiniai pažadai

Iki Stalino mirties pasmerktieji neturėjo net menkiausių prošvaisčių. Jų viltys sulaukti iš Vakarų pasiaukojančio, laisvę nešančio riterio pamažu vis labiau blėso. Maskvos sustiprėjimas krašte, o ypač tarptautinėje politikoje pasmerktiesiems atėmė paskutines viltis. Atėjo tamsiausias laikotarpis, kai ne vienoje vergų stovyklose buvo stvertasi tiesiog beviltiško žygio — maišto. Maištai įvyko 1953 m. vasarą reikalaujant labai mažų dalykų. Maištininkai buvo iššaudyti, bet šios aukos priverte Stalino įpėdinius pagalvoti apie XX a. vergų padėtį. Daugelis duotų pažadų — peržiūrėti baudžiamąjį statutą, rūpintis žmogaus teisėmis ir pasmerktųjų priežiūra iki šiol neištesėti. Ne viena paskelbta amnestija buvo išgarsinta, bet tik maža dalimi taikyta gyvenime.

Pastarąjį apsiginklavimo planą bevykdant rusai komunistai pajuto darbo rankų trūkumą. Vergų stovyklų darbo našumu buvo nepatenkinti. Daugelį aršiųjų priešų sunaikinus pradėta galvoti apie GULAG sistemos pertvarkymą. 1953 m. ir ši įstaiga buvo priversta taupyti. Nemažas skaičius pasmerktųjų išimti iš MVD žinios ir paskirstyti atskiroms ūkiškoms ministerijoms. Ministerijos pasmerktuosius paskirstė įvairiose, o ypač sunkiosios pramonės įmonėse. Pradžioje "laimingaisiais" buvo kriminaliniai nusikaltėliai, moterys ir vaikai. Apie politinius tremtinius nei žodeliu neprisiminta. Turėjo praslinkti ištisas dešimtmetis, kad ir politiniams tremtiniams, ištvėrusiems pačią sunkiausią dalį, būtų paskelbta amnestija.

Praėjusių metų kovo ir balandžio mėnesiais, ryšium su baudžiamojo statuto pertvarkymu, komunistiniai pokurorai peržiūrėjo kaikurių kalinių bylas ir jiems bausmes sumažino. Pirmiausia iš stovyklų atleisti pilnai atlikę darbo normas, nes mat tokie dar gali būti naudingi pramonės įmonėse.

"Sovietskoje Gosudarstvennoje Pravdo", 1954 m. 6 numeryje, K. S. Salichov dėsto, kad reikia peržiūrėti visų kalinių bylas ir kaikuriuos sąlyginai anksčiau iš vergų stovyklų paleisti. Ši pažiūra plačiai skelbta komunistinėje spaudoje 1954 ir 1955 metais neva siekiant pasmerktiesiems suteikti "garbingo piliečio teises".

Tariamoji amnestija

Šimetinė politinių tremtinių komunistinė amnestija yra pavėlucta. Daugelis jų, jei nepateko į karstą, jau yra atlikę bausmę. Nemažas skaičius perkeldinti į naujas darbo sąlygas, pvz. į Kazachstaną, kuriame atlieka pusiau vergo darbą. Gi apstybė nuteistųjų 20-25 metams ar ilgesniam laikui beviltiškai laukia pažado peržiūrėti komunistinį baudžiamąjį statutą.

Jei galima patikėti J. Schollmer, kuris knygoje "Vorkuta" yra įvairių nesąmonių prirašęs, Sunday Observer 1955. 9. 18 skelbia, kad iš Vorkutos dar jam ten esant buvo paleista 60% pasmerktųjų. Kiti išsilaisvinę mini, kad iš Džezkazgan vario kasyklų ir Ekibastuz, Karagandos srityje, anglies kasyklų siunčiami į kaimynines ar net tolimas sritis naujiems darbams. Daugelis jų prisiglaudžia Kazachstano kolchozuose ar skiriami šiaurės sričių miško darbams.

Tuo atveju negalima kalbėti apie amnestijos taikymą, bet tik **pasmerktųjų priverčiamą perkeldinimą naujiems darbams imtinai ir į pramonės įmones.** Jei Stalinas, išnaikindamas milijonus siekė minėtų uždavinių, jo įpėdiniai bent kiek sušvelnino vergo padėtį, nes vergiškas darbas jau net ir rusams pasirodė esąs nenašus.

Rusai komunistai tylomis prisimena, kad vergija nuvargino pavergtuosius, o tercro baimė milijonus karių vertė ieškoti prieglobsčio priešui pasiduodant. Toji pat baimė tūkstančius asmenų privertė pasirinkti nežinią svetur, skelbti apie XX a. rykštę ir bent kiek paskubinti savo tautų išlaisvinimą. Jiems lieka ištvermingai laukti iki praskambės laisvės varpas rusų pavergtuose kraštuose, dings vergija ir prasivers vartai į nepriklausomus kraštus. Rusams komunistams ir tai nepatinka. Todėl šia amnestija jie siekia susigrąžinti pabėgusius, kuriuos greitai patvarkytų, kaip padarė pokario metu su 5 milijonais grįžusių.

Stalino įpėdiniai siekia šia amnestija įsiteigti laisvajam pasauliui, kuris mielai nori kalbėtis apie "taikingą sugyvenimą". Jie nori naivėlius įtikinti, kad vergų stovyklos jau esančios panaikintos. Žinoma, jie nutylės apie terorą, kuriuo remiasi rusų komunistų santvarka, nes sunku pravesti aiškią liniją tarp aršaus ir saikėto teroro. Štai dar vienas Maskvos bandymas įrodinėti, kad užmuštasis kaltas, nes jis negali pasiteisinti.

SIUNTINIŲ IR LAIŠKŲ Į LIETUVĄ KLAUSIMU

Daugelio iš mūsų namiškiai ten vargsta — nebeminint ko kito — didelėj psichologinėj (nervų) įtampoj ir rytojaus netikrume, be to, neregėtai žemam pragyvenimo standarte, žalojančiam ypač jaunimo ir moterų fizinę sveikatą. Jau net 15 metų: 3 metai po Hitlerio teroru ir 12-ti po "išvaduotojų" letena!

Mažakraujystė daugelio ligų motina, nusilpimas — vis labiau išsekančios jėgos dėl nedasimatinimo ir ypač dėl trūkumo gyvulinių baltymų (mėsos, pieno, kiaušinių), būtinų organizmui — gali savo pražūtingus rezultatus jau parodyti ir per 4-6 savaites, o ne tik per 15 metų, kai gresia dabar katastrofingai pakirsti lietuvių tautos sveikatą, nebe tik kūrybingumą ar energiją.

Mėsos kąsnelis, ar pieno miltelių šaukštas, kad ir kaip augšta kaina — badaujančiam tiek metų, turi, tartum, tikro kraujo vertę ir gali nors laikinai padėti kiek atsigauti organizmui, kuris nyksta, kaip gęstanti žvakė.

Baltyminio maisto, vaistų ir ypač rūbų bei autuvo siuntiniai, artėjant šaltai 1955-56 metų žiemai, kuri nevienam iš mūsų artimųjų ten palikusių be globos ir pagalbos gali būti jau paskutinė, verčia mus giliau pagalvoti ir susirūpinti — negaištant ypač dėl vaikų, senelių ir moterų likimo.

Ar pagalba galima, ar verta rizikuoti — paklaus ne vienas, nors, deja, labai pavėluotai. Lenkai ir ukrainiečiai, ypač paskutinieji tai betgi jau daro, daro masiškai ir daro jau 3-4 metai, ypač po Stalino mirties kiek atsipalaidavus varžtams.

Iš visos eilės pasikalbėjimų su jais rasančiam šias eilutes teko įsitikinti, kad artimo pagalbai visdėlto slavai yra greitesni už mus. Daugelis iš jų ne tik nustebo, bet mažne pasipiktino sužinoję, kad esama net tokių, kurie net adresų neturi savo artimųjų.

Slavams būdingu nesivaržymu, gal net beatodairišku nesiskaitymu, tie mūsų kaimynai ne tik siunčia bei gauna laiškus, siunčia masiškai ir reguliariai siuntinius, bet tai daro atvirai, nesidangstydami — net tie nuotykiu ieškotojai, kurie vra bandę vilkėti 3 uniformas ir yra — "paieškomi".

Tiesą sakant, jie nemažai išsimokino Hitlerio teroro metu, kuris ypač Lenkijoje buvęs daug žiauresnis net už rusų, viešai šaudęs 3 milijonus "mirtingųjų".

Mes lietuviai daug šaltesni ir atsargesni. Nors tarp mūsų veik nėra čia tokių avantiūristų 3 uniformas nešiojusių, o visvien bijome net pajudėti, jau 12-ti metai ne tik siuntinuką Kalėdoms namo pasiųsti.

Slavų — lenkų, ukrainiečių — yra pliusas, kad jų daug ir siunčia nebe šimtais, o tūkstančiais, gi jei tai darytų vos atsikiri vienetai, žinoma, okupacijos organai daug labiau "susidomėtų", galėtų šnairuoti į tuos neskaitlingus siuntinių gavėjus ir dabar ir vėliau, kai koegzistencijos (išpūstos draugystės) vėjai gali, reikia neužmiršti, visaip pasisukinėti.

Nors mums kaip rūpėtų galimai efektingiau paskutiniu kąsniu pasidalinti su brangiaisiais, bet tam tikro atsargumo, visdėlto, jokiu būdu nepatartina pamiršti. Ne tiek maskviškių, kiek savųjų pataikūnų — ėdikų (kurių visur ir visada atsiranda) sauvaliaujanti "demokratija", ypač gileshiuose provincijos užkampiuose, reikia manyti, tebėra nepilnai pažabota ir vien dėl pavydo siuntinių gavėjun, ypač riebiau pradėjus siųsti, gali kai kada daugiau negu psichologinių nemalonumų sudaryti. Čia gerai tinka sena taisyklė, kad kariuomenėse kareiviai daug daugiau nukenčia nuo puskarininkių sauvaliavimo, negu nuo generolų, ar kitų augštųjų karininkų. Nei abejoti netenka, kad senieji emigrantai Kanadoje ar Amerikoje turi daug geresnių šansų sulaukti čia mažiau trukdymų, negu bėgliai. Jei siunčiama į Lietuvą senukams, yra mažiau pavojaus patekti į nemalonę, taip pat šeimoms su daug mažų vaikų, ar ligonių galėtų būti didesni "atsiprašymo" šansai. Kadangi iš Lietuvos į Sibirą leidžiama siųsti siuntinius, tai nors netiesioginiu keliu priimtina domėn ir šitas galimumas, kaip degas, pirmaeilės svarbos mūsų visų reikalas, tai yra pagalba jos labiausiai reikalingiems.

Kadangi maisto siuntiniai yra apkrauti baisiai augštais muitais, seni drabužiai, avalynė irgi gana augštais, o nauji drabužiai ir batai tik vidutiniais (? Red.), tai tas, praktiškai imant, siuntėjui ir turėtų parodyti pasirinkimo kryptį. Kadangi lenkai turi daug platesnę savivaldą bei daug daugiau laisvės, mums bene labiau priimtinas ukrainiečių pavyzdys, kur okupacija tokia pat kieta, o kaikur net žiauresnė, negu pas mus. Iš ukrainiečių, maisto mažai kas siunčia, taip pat kaip ir vartotų rūbų. Mums galėtų būti pasektina, kai jie siunčia vaistų, naujų rūbų, autuvo, pigių audinių bei odos, odos padams ir siūlų (ypač šių didelė vertė esanti, mažne, kaip vokiečių okupacijos metu). Gavėjas vietoje neretai už tuos dalykus gali išsikeisti šviežesnių maisto produktų — kiaušinių, pieno ir tai kelis kartus pigiau, negu iš čia siunčiant.

Pačiam siųsti savo paties rankomis sudarytus siuntinius ukrainiečiai esą, mažai praktikuoja. Yra keletas eksporto - importo firmų, turinčių savo atstovybes Kanadoje, kurios iš Anglijos Londono siunčia pagal katalogą pasirinktą siuntą savo (ne užsakytojo) vardu, su pilnu apdraudimu, garantuoja pristatymą su gavėjo parašu į 4-6 savaites ir atlieka tai daug patikimiau bei lanksčiau, negu pats privatus siuntėjas tai darytų.

Siuntėjas apmoka ir muitą, gavėjas neprivalo nieko mokėti.

Pastudijavus katalogą krinta į akis kainos pusbačių (vyr. ir moteriškų) 12-14 dolerių, o rūbų, taip pat, maždaug dvigubos (jau apmuitintos ir pristatytos į Lietuvą): lyginant su Kanados rinka, bet maisto kainos 6-7 ir 10 kartų augštesnės. Už kiekvieną siuntinį, nežiūrint jo didumo (maksimumas 22 anglų svarai) tenka sumokėti dar $5, nes reikia apmokėti sovietų įstaigom leidimą siuntiniui pasiųsti.

Baigiant, reikėtų išreikšti pageidavimą, kad mūsų BALFas ir ALTas Amerikoje gerai padarytų, jei koegzistencijos ponams, imtinai su prezidentu, negaišdami ductų matyti, kaip sovietų kumetynuose vienos gyvos dūšios kūne išlaikymas daugiau turi atseiti, negu pragyvenimas prancūzų Monte - Carlo ar prabangiausiuose Floridos vasarojimo centruose, bei paklaustų, kas darytina dėl šito?!

Tylėti neverta ir nežmoniška, kai bado politika bandoma užmušti ištisas tautas Europoje, tuo tarpu gi apgaulingai siūlant "išlaisvinimą" Azijos ir Afrikos barbariškoms tautelėms, toleruojant ar visiškai nesikišant jankiams bei kitiems aukso veršio garbintojams. Lietuvių tauta dar per kelis metus gali užmušti nepataisomai ant tuberkuliozinių maisto normų, šaltuose neprikūrentuose butuose, dėvėdama vis labiau nuplyštančius rūbus ir ypač avalynę. Batų ir kojinių trūkumas žiemą bei rudenį ne tik sukelia daug ligų, bet nemažai ir tiesiog iš karto į kapus nuvaro, ypač iš nepilnamečių vaikų, senukų ir moterų. Tautieti, ar prisimeni saviškius prieš Kalėdas!...

St. Bijūnas.

Red. pastaba. Autoriaus keliamas klausimas labai opus. Siuntinių, ypač vaistų ir rūbų, maldauja veik visi parašantieji laiškus iš Lietuvos, tačiau jie patys ten jaučia, kad tai labai pavojingas dalykas ir atvirų laiškų nerašo. Labai daug šako ir tas faktas, kad daugumą stengiasi susirašinėti ne savo vardu. Bolše-

(Nukelta į 7 psl.)

Estų firma audžia įvairiausius apvalkalus, pvz. sofoms ir kėdėms, užuolaidas, staltieses, vyr. ir moterų šalikus, kaklaraiščius, mot. siįonus ir kt. audinius. Darbą atlieka pigiai, pagal specialų užsakymą.

Toronto Handweaving Studio, Reg'd.

238 BLOOR ST. W. — TORONTO — WA. 2-1315.

NAUJI RADIJO PRIIMTUVAI — Tikra šių dienų sensacija!

Naujausi, su natūraliu balso perdavimu (High Fidelity), vokiečių gamybos radijo priimtuvai: KOERTING — SABA — BLAUPUNKT.

Muzikos kabinetai, automatiniai gramofonai, garsams užrašyti magnetofonai, televizijos aparatai, be to, įvairiausi gintariniai papuošalai bei odos išdirbiniai gaunami generalinėje atstovybėje —

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.
926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633
Sav. K. MOTUŠIS.

Radijo priimtuvų specialios trumposios bangos jums garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų technikų visokiausi radijo pataisymai bei perdirbimai. Lengviausios išsimokėjimo sąlygos: įmokėjus tik 10% įlikusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotas aparatas gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. Centrinė Prekyba ir Biuras:
926 Dundas St., W., Toronto
Tel. EM. 4-1633.

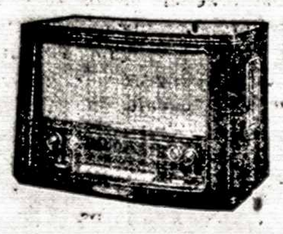

SKYRIAI IR AGENTŪROS:
Toronto — 697 Queen St. W.
Hamilton — 236 James St. N. ir 24½ King St. W.
Kitchener — 343 King St. E.
Waterloo — 96 King. St. S.
London — 111½ King St.
Galt, Ont. — 41 Dixon St.
Ottawa — 343 Lisgar St.
Vancouver — 340 Homer St.

Veidu į Lietuvą

AL. GIMANTAS

Nežiūrint į nuolatinius mūsų spaudos ir ryškesnių asmenybių įspėjimus kviečiant būti atsargesniems su laiškų rašymu pavergtojon tėvynėn, reikia sutikti su faktu, kad šiuo metu susirašinėjimas su Lietuva iš Kanados ir Jungtinių Valstybių yra pasiekęs kaip ir kulminacinį tašką. Galima drąsiai teigti, kad dabar negauna iš krašto laiškų tik toks, kuris užsispyrusiai laikosi seno įsitikinimo (gal ir labai teisingo, kas žino?), jog laiškais tegalima tik pakenkti artimiesiems. Rašančiųjų tarpe yra jau ir tokių, kurie dar taip neseniai spaudos puslapiuose kaip tik ragino susilaikyti nuo korespondencinio ryšio užmezgimo.

Viską peržvelgus, atrodo, bent dabartinėmis dienomis okupantai gal ir nesigriebia kokių represijų prieš laiškų iš užsienių gavėjus, bet kas gali teikti, kaip ilgai toji švelni padėtis tęsis? Pagaliau, taip pat tiesa, kad dabar rusams susidaro pati geriausioji proga patikrinti ir papildyti savo sąrašus tokiomis žiniomis, kaip kur ir kieno šeimos narys yra Vakaruose ir tt. Yra ir net tokių atsitikimų, kad asmenys Lietuvoje atsako į gautus laiškus net prieš devynerius metus jiems nusiųstus. Iki šiol buvo tylėta, šioje pusėje galvota, kad laiškas nepasiekė adresato, ir tik dabar paaiškėjo, kad atsakymui parašyti reikėjo beveik dešimties metų! Ateina kiti laiškai su prašymais medžiagų, rūbų, maisto ir vaistų. Dar kiti prašo kad ir naudotų drabužių, avalynės. Susijaudinę mūsiejі, aišku, siunčia. Yra žinomas atsitikimas, kai vienas tautietis keletos pastarųjų mėnesių bėgyje išsiuntė savo artimiesiems Lietuvon siuntinių už $600! Žinoma, tikroji dovanų vertė keliasdešimt kartų mažesnė, nes čia įeina visi sau pavyzdžio nerandą ir nežmoniški sovietiniai įsileidimo mokesčiai. Arba, ką turėtų reikšti toks įvykis.

Perskirta šeima. Viena pusė Vakaruose, kita — Lietuvoje. Kurį laiką intensyviai susirašinėjus, laisvėje gyvenanti žmona, bijodama pakenkti vyrui, dideliu širdies skausmu nutraukia susirašinėjimą. Kiek laiko praėjus, gauna telegramą: "Kodėl nustojai rašyti?" Atsako. Vienname ir antrame laiške vyras lyg kviečia žmoną grįžti. Dar už kiek laiko gautame laiške, jau apie grįžimą kiek kitaip užsimena. Tam tikrais žodžiais duodama suprasti, kad ir grįžus, nieks negalėtų garantuoti, kad jie kartu galėsią būti. Sumišus ir susijaudinus moteris vėl kuriam laikui nustoja rašius. Ir vėl gaunamas iš vyro laiškas, šį kartą su prašymu duoti telefono numerį, nes išsiilgęs vyras žadąs jai paskambinti bent per telefoną po tiek metų išgirsti jos balsą.

Reikia sutikti, kad ne tik tai vargšei moteriai, bet ir dideliai daliai mūsų tautiečių tikrai yra sunku orientuotis. Daug abejojimų, daug neatsakytų klausimų, svyravimas tarp smalsumo ir pareigos. Pareigos ta prasme, kaip, kad anądien išsireiškė vienas bičiulis, sunku jam čia sėdėti prie valgiais apkrautų stalų, važinėti liuksusiniu automobiliu, žinant, kad jojo vargšė motina iš skurdo, bado ir nuolatinių ašarų baigia jau ir visai apakti... Lietuviška širdis, suprantama, veržte veržiasi padėti, pagelbėti, ypač patiems turint pakenčiamas galimybes, bet čia daugelis ir sustoja, susvyruoja. Ir kas galėtų tokius asmenis, paguosti, suraminti ar bent nuosaikingesnį atsakymą ar patarimą jiems duoti? Kito draugelis, pats siunčiąs laiškus ir siuntinius Lietuvon, aišku, gundo ir ragina taip pat elgtis, gi šaltas protas bei kaikurie autoritetai nedviprasmiškai siūlo susilaikyti. Kaip elgtis?

Ieškoma atsakymo laikraščiuose, bandoma diskutuoti su pažįstamais. Tema gyva ir aktuali ir daugumos mintis nuolatinai užimanti. Kas daryti? Vargu ar kas išdrįs tarti autoritetingą žodį, vargu rasime sau tinkamą atsakymą spaudos puslapiuose. Tad, ir toliau tautietis turės pasikliauti savo galva ir savo protu. Pagaliau, gal tai ir geriausia, kad tokio neeilinio svarbumo reikalai palikti kiekvieno individualiam sprendimui ir nuovokai. Niekas nenorėtų užsitraukti didžios atsakomybės, todėl nebūtinai reikėtų peikti kaikurias mūsų įstaigas ar laikraščius. Juk ir čia sėdi tokie patys žmonės, kurie taip pat užinteresuoti savo artimaisiais tėvynėje. Ir jie gerai pažįsta ir sielojasi visiems bendromis problemomis.

SAARO GYVENTOJAMS PASISAKIUS

Spalio 23 d. Saaro gyventojai pasisakė prieš krašto sueuropinimą. Jie, nejučiomis pakartojo 1935 m. nuotaikas, nors Adenaueris ir Faure prieš dvi savaites susitikę Liuksemburge ruošė planus, kaip tiksliau Saaro kraštą įjungus į Europos ūkinę sistemą. Europos politinis ir ūkinis apjungimas ne šių dienų reikalas. Jau 600 metų kalbama apie europiečių susijungimą, kuris įgyvendintų taiką ir gerbūvį. Ir Konrad Adenauer dar taip neseniai kalbėjo: "Mūsų laikų svarbiausias siekis sukurti Europos tautų bendriją. Jei ji ištvers bent 50 m. Europoje nebeturėsime karų". Šiam idealui įgyvendinti Saaras buvo kampiniu akmeniu. Jo gyventojai nesisielodami galimo įtempimo padidėjimu tarp Prancūzijos ir Vokietijos, nesijaudindami komunizmo grėsme vakarinei Europai pasisakė: mes nenorime prancūziškos netvarkos ir miglotos Europos sąjungos. Mes, Saaro gyventojai, esame vokiečiai ir norime dalytis vakarinės Vokietijos bendru likimu.

Pasiruošimas plebiscitui

Prancūzijai eilę kartų išslydo Saaras iš rankų. Prieš paskutinį kartą jie prarado anglies gamybos nepaprastai svarbią sritį 1935 m. Anuomet sariečiai nedvejodami pasisakė: zurueck zur Vaterland. Tai buvo veik pradžia Hitlerio vokiečių suvienijimo politikos, kuri išsiliejo į plačiąsias imperijalizmo lankas. Nėra abejonės, kad prieš 20 m. Berlynas aiškiai spaudė Saaro gyventojus. Šiandieną niekas Saaro gyventojų neįtaigojo pasisakyti prieš jo sutarptautinimą. Net Adenaueris, turėdamas kitų svarbesnių reikalų, sutiko atidėti Saaro klausimo sprendimą, nes jis neabejojo, kad išmušus valandai saariečiai grįš prie vokiško kamieno. Saaro gyventojams nelabai terūpėjo ir K. Adenauerio politinis žaidimas, nes jie jau seniai turėjo aiškų atsakymą: norime turėti tėvynę.

Prancūzai įvairiais būdais viliojo 1 mil. saariečių, kurie suspausti gyvena 990 kv. mylių srityje. Jie spaudė Vokietiją, už Saarą žadėdami padaryti kaikurias nuolaidas tarptautinės politikos srityje. Prancūzams reikalingas ne tiek Saaras, o jo anglis, kurios jie vis dar trūksta. Be Saaro anglies Prancūzai negalės savo krašto gerbūvio kelti ir išlaikyti atsvaros Ruhro srities geležies gamybai. Jei šiandieną Prancūzų ūkis yra gerokai pairęs, netekus Saaro ir milžiniškus anglies kiekius įsivežant iš užsienio, atsidurtų dar sunkesnėje padėtyje. Paryžiuje klastingai planuota kuo ilgiausia Saaro gyventojus išlaikyti savo žinioje. Už vokiečių įsileidimą NATO organizacijon jie tikėjosi, kad Saaro gyventojai taps atleidimo ožiais ir užgirs naująjį Saaro statutą, kuris prieš metus Vokietijoje buvo sukėlęs didelio nepasitenkinimo.

Vokiečių nuotaikos

Bonnoje ne tik socialistai, bet ir kitos partijos labai nepalankiai sutiko naująjį Saaro statutą. Jos nedarė jokio tiesioginio įtaigojimo saariečiams, tačiau Saaro krašte veikiančios lygiagretes partijos sugebėjo išreikšti centrinių partijų nusiteikimus. Jau prieš tris mėnesius Saare veikiančios trys politinės partijos pradėjo atvirą kovą prieš Saaro sueuropinimą. Jos nevengė prikaišioti, kad Saaro sueuropinimas esąs ne kas kitas, o tik priedanga prancūzams kraštą valdyti. Spauda ir atsišaukimai nuolat kartojo: Saaro gyventojai yra vokiečiai. Jie turi eiti vokišku, o ne prancūziškuo ar kažkuriuo europiniu keliu. Nemėgiamasis Saaro ministeris pirmininkas Johannes Hoffmann atvirai buvo vadinamas prancūzų iškamša.

Romos katalikų Bažnyčia oficialiai laikėsi neutraliai. Tačiau Saaro 600 dvasiškių nevengė žmonėms nurodyti, jog jie balsuotų prieš statutą, nes kiekvieno krikščionies pareiga pirmiausia rūpintis savo tėvyne, taigi Deutschland.

Prancūzai ne kartą priminė, kad lengvai neišsižadės vokiško Saaro. Jie net grąsino, krašto gyventojams neigiamai pasisakius dėl Saaro statuto, valdžią atiduoti Paryžiaus skirtajam augštajam komisarui, kurio uždavinys būsiąs pirmiausia uždrausti visas vokiškas politines partijas. Šis coup de grâce gali privesti Saare prie naujų neramumų, kurie dar labiau santykius įtemps tarp vokiečių ir prancūzų. Jei šiandieną Alžerija nenori naudotis prancūzo teisėmis, bergždžia reikalauti iš Saaro vokiečių, jog jie savo noru įsijungtų į prancūzų ūkinę ir politinę santvarką. Ten susidarančios nuotaikos, neužilgo, ras atgarsio ir tarptautinėje politikoje.

Prancūzų nesekmė

Daug kartų prancūzai užvaldė Saarą, tačiau neilgiau 50 metų ten teišbuvo. Nuo 9 amžiaus iki 1648 m. Westfalijos sutarties, Saaro kraštas buvo vokiečių valdomas. Vėliau kraštas atsidūrė prancūzų rankose. Liudvikas XIV, kuris gyrėsi savo karūnos spindėjimu, greitai suerzino saariečius, o kaimyninės valstybės privertė jį Saarą apleisti. Šimtmečiui praslinkus, Prancūzų revoliucijos metu, Saaras vėl atiteko Paryžiui. 13 metų prancūzams teišvaldžius Saaro klausimas vėl buvo apspręstas Waterloo mūšio lauke. Veik visą 19 a. Saarą valdė prūsai ir ten giliai įskverbė prūsišką galvoseną ir ūkinę santvarką. Versalio sutarties išdavoje Saaras vėl 15 metų atiteko prancūzams, tačiau gyventojai pasirinko kelią vedantį į Vokietiją. Jau ne kartą Saaro vokiečiai darė sprendimą. Jo esminiu motyvu visuomet buvo senos vokiškos nuotaikos, kad visi Vaterloo vaikai turi klausyti savųjų įsakymų. Ir per pastaruosius dešimtmetį prancūzai saariečius visaip masino, didžiausias ūkines nuolaidas darė, tačiau jų nepalenkė. Vargu Paryžiui pavyks ir ateityje juos išlaikyti, kai pati Prancūzija turi apstybę neišspręstų klausimų. Saaras vėl sukelia dulkes, kurios, deja, neprisidės nuskaidrinti ir taip apsiniaukusios vak. Europos padangės. **A. Rymantas.**

VOKIETIJA VARŽYTYNIŲ CENTRE

Ach, toji vadinama "ženevinė dvasia", kiek ji privarė arabų į naivių vakariečių makaules! Bet laikai jau keičiasi. Atrodo ir naivieji turės praregėti.

Pagal Bulganino, Chruščiovo ir Co. direktyvas, nuo anos Ženevoje įvykusios didžiųjų konferencijos visi raudonieji turės šypsotis prieš vakariečius. Nebuvo išimties nė Molotovui, kuriam arčiausiai prie širdies — koliojimasis...

Pagaliau Ženevoj pradėjo pasitarimus keturių didžiųjų valstybių užs. r. ministeriai. Šioje konferencijoje nuotaika jau kitokia. Vakariečiai turėjo prieš akis augščiausiąjį tikslą — Vokitijos sujungimą. Bet gi Molotovas, vietoj ir toliau šypsojęsis, tarytum išdykęs vaikas, ėmė ir parodė derybų partneriams liežuvį.

Vakariečiai patiekė visokiais blizgučiais apsagstytą savąjį planą Vokietijai sujungti. Molotovas pasakė "niet" ir ištraukė iš lagamino sudulkėjusį, apipelėjusį savąjį Vokietijos sujungimo planą, lygiai tą patį, kurį Berlyno konferencijoje siūlė. Vakariečiai, kaip girdėti, ir šiuo metu nemėgino kąsti Molotovo siūlomo "skanėsto". Taigi, nieko nepadeda netgi "Ženevos dvasia".

Kodėl raudonieji nenori sujungtos Vokietijos

Pirmiausia, tai, kad, ką raudonoji meška apžioja, nieko paleisti iš savo nasrų nebenori. Juk trečdalis Vokietijos — skanus kąsnis. O dargi planai — ir visai Vokietijai pajungti po savuoju bolševikiniu batu. Tuomet tuojau kristų į raudonųjų glėbį Prancūzija, Italija ir kit. Taigi reikia pirmiausia išlošti laiko, kad per savo agentus šnipus ir subversinę veiklą paruoštų visą Vokietiją panašiam eksperimentui, kaip anuomet paruošė Čekoslovakiją. Vėliau būtų galima Vokietiją ir "sujungti". Taigi, šiuo metu raudonieji šypsosi, stengiasi išlošti laiko, o Vak. Vokietijoj visu intensyvumu vyksta pogrindinis karas, kurį visomis jėgomis Maskva kursto, pila pinigus, skiria geriausius agentus, kad tik laimėti kuo daugiau draugų, kad gauti savo naudai didesnį balsą ir tt. Dėlto netenka stebėtis, kad daugelių atvejų kalbą Sovietų naudai ne tik V. Vokietijos komunistai, bet socialdemokratai ir dar kitų partijų žmonės.

Visai Vokietijai raudonąjį perversmą Kremlius ruošia jau labai seniai. Jis dirba sistematingai, be perstojimo, be atvangos ir poilsio...

Jeigu raudonieji nūdien kalba apie taiką, nusiginklavimą ir koegzistenciją, tai tik taktikos reikalas. Sovietų Sąjunga kaip buvo, taip ir tebėra kovos padėtyje prieš JAV ir prieš visą likusįjį laisvą pasaulį. Tas karas kaip vyko, taip tebevyksta infiltracijos, šnipinėjimo ir subversijos keliais. Kremlius dar niekad nesiderėjo su Vakarais apie šitokio karo sustabdymą...

Kremlius šiuo metu ypatingą dėmesį turi atkreipęs į Vokietiją. Jeigu raudonieji Vokietiją laimėtų, be abejonės, būtų laimėta viskas. Todėl raudonųjų infiltruotasis operatyvinis "raudonasis vėžys" taip skubiai ir intensyviai veikia V. Vokietijos viduje, kad draskyte drasko to krašto kūną. Jiems reikia skubėti, pakol V. Vokietija nėra apsiginklavusi ir nėra kaip reikiant įsirikiavusi į laisvųjų valstybių, tuo labiau į Šiaurės Atlanto Sąjungos narių tarpą.

Teigiama, jog Sovietai į V. Vokietiją jau yra įfiltravę keletą tūkstančių gerai ištreniruotų šnipų, sabotažninkų, partijos agentų ir subversionistų. Ir toliau, esą, tokie agentai plaukia į V. Vokietiją maždaug po 200 kas mėnesį.

Pr. Alšėnas,

Lėktuvu po Pietų Ameriką

J. PAMITUVIŠKIS

(Tęsinys iš pr. numerio)

PARAGVAJUJE

Turizmo reklamose Paragvajus vaizduojamas lygumose besiganančių arklių bandomis. Ir man iš lėktuvo pirmiausia į akis krito didžiulės arklių ir karvių bandos, begalinė lyguma, su kur-ne-kur augančiais palmių miškais. Rio Paraguay ir Rio Pilcomayo upių santakoj stovi, iš oro mažutį provincijos miestelį primenąs, Asuncion, Paragvajaus sostinė, 205.000 gyventojų. Visoje valstybėje, spėjama, yra apie pusantro milijono gyventojų, iš kurių apie 40.000 grynakraujai guarani indėnai, o likusieji metisai (guarani ir ispanų - italų mišinys). Iš karto pastebėjau, kad mano ispanų kalba nenuveš toli, nes čia, išskyrus inteligentiją, visi kalba su stipria guarani kalbos priemaiša.

Dar atskrisdamas gailėjaus, kad nepasiteiravau, kur yra palaidotas garsusis keliautojas ir žurnalistas Matas Šalčius, kaip tik šioje valstybėje užbaigęs savo paskutinę žemiškąją kelionę. Būdamas vaikas su didžiausiu įnirtimu skaitydavau jo kelionės, niekuomet nepagalvodamas, kad taip arti jo kapo atsidursiu. Deja, turėdamas pusdienį laiko, turėjau pasitenkinti Asuncion miestu. Naujas švarus Asuncion aerodromas pavadintas Paragvajaus dabartinio prezidento ir taip pat "stipraus vyro" gen. Stroessner vardu. Be poros valdininkų, visi aplink aerodromą besisuką piliečiai buvo basi, baltais rūbais ir didžiulėmis šiaudinėmis skrybėlėmis. Laukuose daug dirbančių moterų, retkarčiais ir vienas kitas vyras, gal bosas. Upeliuose daug moterų žlugtą žlugė, o keliais vilkstinėmis ant asiliukų keliavo skrybėlėti tamsiaodžiai kuarani ar metisai. Tas pats vaizdas ir Asuncion mieste, kur su taksi vos gali pralysti pro asiliukus. Šiaip miestas įdomus ir spalvingas, ypač senieji pastatai, kuriuos sukonstruavo garsusis italų architektas Lopezas. Jis pastatė ir Panteoną, Napoleono kapo kopiją, kuriame yra jo paties, dviejų nežinomų kareivių ir kt. Paragvajaus herojų karstai. Laimingai miręs "stiprus vyras" Stroessneris irgi, tikriausiai čia atsigultų. Pažymėtina, kad pačiuose moderniškiausiuose Asuncion hoteliuose nėra vandentiekio. Norint atsigerti reikia eiti pasisemti iš šulinio.

Kadangi kraštas labai primityvus ir labai nuskurdęs, "stiprus vyras" Stroessneris pasikvietė keletą jankių žemės ūkio specialistų. Vietos gyventojai sako, kad Stroessneris įvedęs krašte daugybę pagerinimų ir pakėlęs gyvenimo lygį. Bet tą patį girdėjau apie kiekvieną dabartinį P. Amerikos prezidentą, kiekvienas iš jų geresnis už buvusius. Tad žinok, žmogau, kuo tikėti...

Nors uniformuotą tik vieną basą temačiau Paragvajuje, bet kaikurie svetimtaučiai tvirtino, kad Paragvajaus kariuomenėje batus teturį tik karininkai ir puskarininkiai, o eiliniai rikiuotėje žygiuoją basi.

Klimatas šiltas ir malonus, gyventojai draugiški, laukai, jei ne palmės, primintų gerokai Lietuvą, todėl, atėjus vakarui, nenoromis grįžau į aerodromą, keikdamas tokią tvarką, kad tik už 2 dienų galėsiu gauti lėktuve vietą. (Bus daugiau).

"VIENYBĖJE — GALYBĖ"!
TAUPYK
savo kredito koop. "PARAMA". Indėliai apdrausti. Augštos palūkanos.
Darbo valandos: antradieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 9 val. v.
Šeštadieniais 2-4 val. pp.
Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. Telefonas: KE. 3027.

Ištremtų lietuvių vargai

Iš grįžusiųjų vokiečių ar lietuvių pavyko surinkti duomenų apie šiuos mūsų tautiečius: karininkas Milaševičius buvo nušautas per vežimus, jo žmona, nubausta 10 metų, laikoma 10 stovykloj Potmoj. Jos tėvas pulkininkas, gavęs taip pat 10 metų, laikomas Karagandoj, bet spalio mėnesį turėjo būti paleistas į Lietuvą. Milaševičienės sesuo Gražina tebelaikoma Vorkutoje. Vienas iš buv. Kauno policijos viršininkų, Matulis, esąs paleistas ir galįs grįžti į Lietuvą. Tačiau jo žmona palikta dar toliau darbo vergų stovykloje Mordovijoje. Vorkutoje taip pat bausmę baigia marijompoliškė Česė Pyragaitė, o Viktoras Atikauskas, Petras Budginas, du Juozai Šlickiai, Juozas Kulikauskas, Bronius Šalkauskas turi Vorkutoje gyventi kaip "laisvai įkurdinti". Grįžęs į Vokietiją yra šilutiškis Alfredas Vaičiulis ir iš Pagėgių Valė Švirkšlytė. Ji buvo 1950 m. suimta Rytinėje Vokietijoje ir visą laiką išlaikyta Vorkutoje. Tarp grįžusiųjų iš Sov. Sąjungos lietuviškomis pavardėmis randame dar šiuos: Pypkė, R. Gogėla, J. Dūda, V. Jakšys, P. Jurkaitis. K. Kupka ir kt.

Kaip "laisvi" Vorkutoje gyvena 22 m. amžiaus Juozas Mockevičius, atgabentas 1947 m., Stepas Kalinauskas, Jonas Morkūnas, girininkas Kaškauskas. Tarp "laisvai įkurdintųjų" žinomos pavardės nuo Jurbarko mokytojos Elenos Gustytės, vilnietės Doros Jočienės, kybartiškės Birutės Žemaitytės, Danutės Grybaitės, kuri pirmoji už ryšio palaikymą su partizanais buvusi nuteista mirties bausme, tik paskiau toji bausmė buvusi pakeista priverčiamojo darbo stovykla, ir kt. Žinoma taip pat, kad iš Vorkutos į Lietuvą jau grįžęs kilimo nuo Gražiškių Juozas Arbačiauskas. B. Žemaitytė Vorkuton net atsigabeno savo motiną iš Lietuvos. Tačiau ne visiems leidžia grįžti. Už pogrindžio laikraščio redagavimą nuteistas 25 metams mokytojas kauniškis Karalevičius dabar dirba vienoj iš Intos darbo vergų stovyklų. Vienoj iš jų yra ir gimęs Amerikoje Milukas, kuris 1948 m. iš Vilniaus išvyko į Maskvą, norėdamas išsirūpinti leidimą važiuoti į JAV, bet buvo pakeliui suimtas, apkaltintas šnipinėjimu ir nubaustas. Biržietis Petras Kulbis taip pat po atliktojo bausmės laiko "laisvai įkurdintas". Jo žmona ir tėvai palikę Biržuose. Vorkutos 29 stovykloje dirba žinomojo Kauno fotografo sūnus Henrikas Laurinavičius, kuris, karo metais atvykęs į Vieną, joje studijavo operečių režisūrą, bet bolševikų ten paskiau buvo suimtas ir nuteistas 25 metams. Jis turi akordeoną ir tarp kitų suimtųjų yra susidaręs labai gerą vardą. Kauniškės gydytojos Laumakienės sūnus Vytautas yra netekęs sveikatos ir 1954 m. kovo mėnesį buvo pripažintas nedarbingu, bet šiemet jo bylą turės išspręsti teismas ir pripažinti jį paleistinu ar ne. Vorkutoje dirbo ir dr. A. Garmaus sūnus, studijavęs mediciną. Šiemet baigė bausmę, bet ar gavo leidimą vykti atgal į Lietuvą, nežinoma. 5 stovykloj dirba 34-35 metų vilniškis siuvėjas Maceika. Jo žmona palikusi Vilniuje, o brolis išgabentas į Sibirą. 5 kasyklos 22 brigadoj dirba 30 m. Juozas Griškevičius, 32-33 m. ūkininkaitis Juozas Vilkaitis, 34-35 m. Alf. Krauzė, Sim. Lukaševičius, vet. stud. Melinis ir kt.

Dar praeitais metais buvo atgabenta į Vorkutą mūsų tautiečių, nuteistų Vilniuje. Vorkutos 5 stovykloj iš 2.500 suimtųjų yra apie 1.300 pabaltiečių, iš kurių per 700 lietuvių. Kitose kasyklose jų rasime po 100, po 200. Ir moterų stovyklose esti po 100-150 lietuvių. Šiemet Vorkutoje

(Nukelta į 4 psl.)

Iš "Tiesos" puslapių

Teatrai po kūju ir priekalu

1955-1956 metų darbo sezonas

Nepriklausoma Lietuva pastatė ant kojų profesionalinį teatrą — dramą, operą, operetę, baletą. Deja, šiandien komunistai kažkodėl mėgina užmiršti faktus. Lietuvos teatrai švenčia 10-15 metų veiklos sukaktis, kai jų amžius yra nepalyginamai ilgesnis.

1955-56 metų darbo sezono atidarymo proga "Tiesa" pateikia žinių apie naujuosius pastatymus Lietuvos teatruose. Vilniuje veikia Valstybinis Akademinis Operos ir Baleto Teatras, kuris, be abejo, yra tąsa Valstybinio Operos ir Baleto Teatro Kaune. Savo repertuare Vilniaus opera žada parodyti Leoncavallo "Pajacus", Rossini "Sevilijos Kirpėją" ir Rimskio-Korsakovo "Mozartą ir Saljieri". Baletas duos Čaikovskio "Miegančią Gražuolę". Visi šie veikalai buvo gerai pažįstami lietuviui laisvo gyvenimo dienomis. Geriausiu atveju dabar galima būtų kalbėti tik apie jų atnaujinimą. Daugelį operų komunistai buvo priversti išimti iš repertuaro, nes, nemažam skaičiui žinomų solistų pasitraukus į užsienį, nebuvo kuo juos pakeisti...

Kaune veikia Muzikinis Dramos Teatras, kuris kauniečiams šį sezoną žada Bizet operą "Carmen" ir Gadžibekovo muzikinę komediją "Aršin - Malalan". Kompozitoriaus Bizet kūrinys kauniečiams yra gerai pažįstamas. Jis niekada nebuvo išimtas iš Valstybinės Operos repertuaro. Kauniečiai tikriausiai dar atsimena tuos laikus, kada Carmen partiją dainuodavo Vincė Jonuškaitė, kurią komunistams nelengva pakeisti...

Drama rusiškai ir lietuviškai

Geriausios dramos aktorių jėgos šiandien sutelktos Valstybiniam Dramos Teatre Vilniuje. Kaune veikiantis Muzikinis Dr. Teatras stato taipogi ir dramos veikalų. Dramos teatrus dar turi Šiauliai, Panevėžys ir Klaipėda. Tačiau charakteringas faktas — Vilniuje yra įkurtas Rusų Dramos Teatras, o Klaipėdoje lietuviškasis dramos teatras turi rusiškos dramos skyrių: "Nuo 1950 metų teatro kolektyvą papildė pradžioje negausi rusų aktorių trupė, kuri šiuo metu išaugo į pajėgų meninį kolektyvą. Trupės tarpe rasime augšto meistriškumo aktorių, turinčių didelę sceninę patirtį, kaip A. Loginą, B. Sokolovą, N. Šuvalovą, D. Bujevskij, o taip pat gabaus jaunimo..." Iš to, žinoma, prašosi išvada: Vilniuje ir Klaipėdoje jau tiek yra įkurdinta rusų, kad prireikė vaidinimų rusų kalba. Ateityje rusiškai, tur būt, pradės vaidinti ir kiti Lietuvos teatrai, nes juk okupantas neišstengia išmokti okupuoto krašto kalbos...

Rusiški veikalai pirmauja

Teatrų repertuaruose aiškiai pirmauja sovietinių autorių kūryba: M. Gorkio "Barbarai". "Vasarotojai", "Paskutinieji", Pogodino "Kremliaus kurantai", A. Korneičiuko "Sparnai", Šeštakovos "Finistas — šviesusis sakalas", L. Stempovskos "Gimimo dieną", V. Gusevo "Ivanas Rybakovas", Felicevo "Motinos teisimas", B. Lavrenevo "Lūžis", Arbūzovo "Tania", Sobko "Už antrojo fronto", V. Pistolenkos "Anos Beriozkos meilė", V. Ivanovo "Šarvuotis", G. Zapolskos "Ponios Dulskos moralė" ir tt. Prie sovietinių autorių tenka taipogi prijungti rusų rašytojų kūrinius, nes jie savo dvasia yra rusiški: Lermontovo "Maskaradas", Puškino "Dubrovskis", Ostrovskio "Be kaltės kaltieji" ir "Vėlyvoji meilė".

Vakarų pasaulį atstovaujančių klasikų veikalų esama tik trijų: Moljero "Tartiufo", Šekspyro "Hamleto" ir "Romeo ir Julija".

Toliau seka lietuviškasis repertuaras: K. Binkio "Atžalynas", B. Sruogos "Apyaušrio dalia", S. Čiurlionienės "Dvylika brolių juodvarniais lakščiusių", A. Vienuolio "Prieblandoje". Tai yra senasis — dar nepriklausomo gyvenimo dienomis sukrautas mūsų rašytojų kapitalas. Esama taipogi ir naujų kūrinių, kuriuos rašytojai iškepė pagal kompartijos užsakymus: J. Paukštelio "Audra ateina", J. Grušo "Dūmai", V. Miliūno "Še tau, kad nori", A. Griciaus "Karšta vasara", A. Bieliausko "Egzaminas", J. Marcinkevičiaus "Didžiuoju keliu".

Še tau, kad nori

Sovietinės okupacijos metais sukurti naujieji veikalai daugiausia vaizduoja tėvynės karą" ir kolchozininkų gyvenimą. Čia labai charakteringa V. Miliūno pjesė "Še tau, kad nori". V. Miliūnas iškepė kūrinį pagal partijos receptą ir, atiduodamas, pasakė — še, tau, kad nori...

Veiksmas vyksta 1954 m. bolševikų sukolchozintame Lietuvos kaime, "Nemuno" kolchoze, kuriam vadovauja iš miesto atkeltas Kazys Valaitis. Jo dukra Viktorija Valaitytė baigia mokytojų seminariją ir važiuoja į to paties kolchozo mokyklą mokytojauti, kai tuo tarpu jos mama norėtų, kad ji ieškotų mokytojos darbo mieste. Duktė neklauso motinos. Jos tėvas Valaitis, kaip miesčioniškų manierų žmogus, pašalinamas iš kolchozo pirmininko pareigų ir į jo vietą išrenkamas Andrius Beržėnas. Mokytoja Valaitytė įsimyli Beržėną. Toks yra "Še tau, kad nori" ubagiškai paprastas, propaganda paramstytas siužetas. Jame gausu šviesių spalvų kolchozininkų gyvenimui ir ironinių jos miestiečiams. Tačiau "Tiesa" prisipažįsta: "...žiūrovą kūrinys tada tikrai sujaudins ir veiks, jeigu jame jis pamatys gyvus, pilnakraujus žmones, tikrus, turtingus jų jausmus, jeigu ras giliai sprendžiamus gyvenimiškus ir būdingus kolūkinės tikrovės konfliktus, keliamas problemas. Bet štai šito, svarbiausio uždavinio, autoriui ir teatrui dar nepavyko išspręsti". Vadinasi, V. Miliūnas nepateisino partijos vilčių. Kitaip, aišku, ir būti negalėjo, nes jis juk atliko tik paprastą užsakymą — kaip batsiuvys pasiūdamas iš anksto nustatytos spalvos batus. Tokiose sąlygose dideli kūriniai negimsta...

Vyt. Kastytis.

— **Berlynas.** — Rugsėjo mėnesį iš Rytų Vokietijos atbėgo 18.519 asmenys, t.y. 2.000 daugiau kaip rugpiūty.

LAIKO ILGIAU NEGU KITOS
Penmans
WARRANTED PENMANS CANADA KNIT-GOODS
NEPLYŠTANČIOS
darbo kojinės
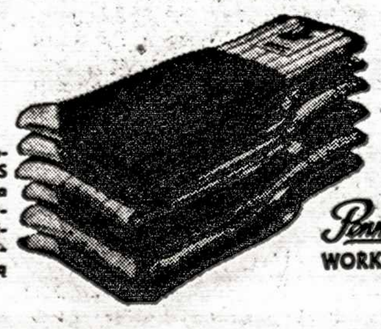
Penmans WORK SOCKS
Kokių tik rūšių jūs norėtumėt, PENMANS DARBO KOJINIŲ yra visokių. Ir vistiek kurias išsirinksite, jūs įsitikinsite, kad tai vertingas pirkinys už šią kainą.
Taip pat apatiniai - viršutiniai rūbai
ŽINOMI NUO 1868 METŲ.
Nr. WS-10-4

Pavergtoje tėvynėje

Bagdono Chmielnickio vardo kolūkis yra Molėtų rajone. Jo kiaulių fermos vedėja Pusvaškienė.

Prekyba komandiruotėm į kurortą. Vilniaus kailių siuvimo fabriko Nr. 1 darbininkas Štapler, ilgai gydęs skilvio žaizdą ligoninėje, buvo pripažintas reikalingas sanatorinio gydymo. Kai fabrikui buvo prisiųstas vienas "kelialapis" vykti į Esentuki sanatoriją, kadangi daugiau žmonių su skilvio opomis nebuvo, tai vietos komiteto posėdy nutarta pasiųsti ten Štaplerį. Komiteto pirmininkas Šumska betgi kelialapį netgi neužpildytą atidavęs komiteto kasininkei Pinčif, kuri jį pardavusi. Lygiai pereitais metais "kelialapį" pardavęs darbininkas Aizikovičius. Štapler skundo iš pradžių nebojęs nei respublikinis pramoninių prekių profsąjungos komitetas. Pagaliau Štapler buvęs pasiųstas į Druskininkus, o Šumskos šunybės taip ir likę neišaiškintos.

Vienmetės ž. ūkio mokyklos: Vilniaus v.ž.ū.m. ruošia kolūkių buhalterius ir sąskaitininkus (Labdarių gt. 1a); Antalieptės, Aukštadvario ir Plinkšių (Sedos r.) v.ž.ū.m. ruošia laukininkystės brigadų brigadininkus ir gyvulininkystės fermų vedėjus; Kretingos v.ž.ū.m. ruošia kolūkių buhalterius, sąskaitininkus ir daržininkus. Be to, miškininkai kolūkiams ruošiami prie Alytaus ž.ū. technikumo, o gyvulininkystės fermų vedėjai prie Pajūrio ž.ū. technikumo (Šilalės raj.).

Mokytis priimami turį bent "4 klasių vidur. mokyklos išsilavinimą ir gamybinį patyrimą". Sąskaitininkais ir buhalteriais ruošiami baigę bent 7 klases vid. mokyklos. Įstoti norintieji kreipiasi per savo kolūkio valdybą ir vykdomąjį komitetą. Visiems mokamos stipendijos, o kolūkis "pagal visuotinio narių susitinkimo nutarimą" moka priedą ir užskaito darbadienius.

Bolševikinėje tvarkoje, mat, žinoma kokį nutarimą visuotinis susirinkimas padarys.

Iš Utenos į žemės ūkio parodą Maskvoje buvę pasiųsta ne kolchozininkai, bet žmonės, kurie su derliumi nieko bendro neturį: bibliotekininkė Kazlauskienė, pedagoginio kabineto vedėja Bračaitė, spirito varyklos technologas Jakšys ir kt., pasak "Tiesos", "gastrolieriai". Dėl to esąs kaltas vykd. kom. pirm. Bagdonas, o Kazlauskienę papiršęs jo pavaduotojas Fofanovas. Labai norėjęs važiuoti "Stalino keliu" kolūkio brigadininkas Juozas Grigaliūnas, pasižymėjęs kviečių ir kukurūzų auginėjas. Jis negavęs "kelialapio". Vilniuje ir kitur.

Vilniaus universitetan šiemet įstoję 650 naujų studentų. Į kitus Sovietų Sąj. universitetus esą pasiųsta apie 50 abiturientų.

Puškino raštų išėjo V tomas, o Gorkio — VI tomas.

Garantuoti siuntiniai į Sovietų Rusiją ir užimtus kraštus

Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji ir vartoti dalykai: medicinos dalykai, batai, maistas, saldainiai ir kt. dalykai.

Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlį ar prašykite mūsų kainoraščio paštu.

Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 8-9527.

Vienintelė firma, siunčianti siuntinius iš Kanados. Didžiausias prekių pasirinkimas.

HAMILTON Ont.

Didelis rudens balius. Lapkričio 12 d. 7 val. v. Vilniaus Aušros Vartų parapijos komitetas parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., ruošia rudens balių su didele ir įdomia programa:

1. "Aukuras", vadovaujamas E. Dauguvietytės - Kudabienės. suvaidins įdomią komediją; 2. Bazaras; 3. Bankietas; 4. Šokiai.

Baliaus metu įvyks loterijos traukimas. Visi bus pavaišinti veltui skaniais lietuviškais sumuštiniais. Šokiams gros geras V. Babecko vadovaujamas orkestras. Įėjimas 75¢. Visus kviečiame atsilankyti.

Parapijos komitetas.

Knygų išpardavimas. Spaudos kioskas Hamiltone lapkričio 13 ir 20 dd., nuo 9.30 iki 1 val. daro didelį senesnių laidų knygų išpardavimą. Mielus hamiltoniečius mielai prašome šia proga pasinaudoti ir įgyti gerų knygų pigesnėmis kainomis. Be to, bus papigintai platinamas albumas "Lietuviai Hamiltone".

Išpardavimui skirtos knygos skolon nebus duodamos.

Spaudos kioskas.

Kristaus Karaliaus šventės minėjimą spalio 30 d. surengė ateitininkų kuopa. Akademiją atidarė kuopos pirm. J. Pleinys, paprašydamas paskaitai Tėvą B Grauslį, OFM. Gerb. svečias papasakojo šios šventės atsiradimo istoriją pažymėdamas, kad ji oficialiai Bažnyčios paskelbta 1925 m. Pijaus XI.

Meninėje dalyje girdėjome solistą V. Verikaitį, kuriam akomponavo p. Yong. B. Brazdžionio poezijos paskaitė dramos aktorius H. Kačinskas. Du tautinius šokius atliko mokyt. A. Grajauskaitės vedama šeštad. mokyklos taut. šokių grupė. Ir pabaigai Gintra Bakaitytė paskaitė eilėraštį. Minėjimas baigtas T. Himnu. Dalyvavo apie 150 asmenų.

Reikia savanorių lietuviškam frontui! Nuo rugsėjo 1 d. Hamiltone organizuojamas dar vienas būrelis Vasario 16 gimnazijai remti, iš eilės čia jau šeštasis. Jam maloniai sutiko vadovauti Stasys Pilipavičius, gyv. 618 James St. N., JA. 9-8682.

Iki šiol į jį įstojo 16 tautiečių pasižadėdami kas mėnesį suaukoti $15,50. Pilnam būreliui dar trūksta $4,50. Prašome geraširdžius lietuvius į talką! Rėmėjais į būrelį įstojo šie tautiečiai: Jonas Kažemėkas jr. $2, Kazimiera Bartkuvienė, Lidija Valevičienė, Elvyra Kronienė, Genovaitė Breichmanienė, Juozas Juozaitis, Leopoldas Pliūra, Motiejus Jonikas, Antanas Muliolis, Jonas Steiblys, Bronius Venslovas, Stasys Senkus, Stasys Pilipavičius — po $1 kas mėnesį; Juozas Girdvainis ir Antanas Tėvelis po 50¢ mėnesiui.

Teodoras Falkauskas, buvęs rėmėju praėjusiais metais V. Narkevičiaus vadovaujamame 82 būrely nuo rugsėjo 1 d. sutiko toliau aukoti po 50¢ ir yra priskaitytas į šį naujai įsteigtąjį.

Gimnazijos pranešimų būrelis gavo 16 numerį ir išlaikys mokinę Reginą Sakalauskaitę, gimusią 1941 m. spalio 10 d. Kaune.

Pp. Kažemėkai spalio 28 d. gavo nuoširdžią ir šiltą padėką iš Vasario 16 gimnazijos vadovybės už pasiųstą š.m. kovo mėnesį 500 svarų statinę lydytų kiaulinių taukų. Prie padėkos pridėtas taukų gavimo ir sunaudojimo aktas.

Jonas Kažemėkas sjr. pažadėjo ir pradėjo ruošti kitą 500 sv. taukų, kuriuos žada pasiųsti Kalėdų proga. Jo sūnų Vlado ir Vytauto "Artistic Stones" bendrovė pažadėjo apmokėti persiuntimo išlaidas.

Vasario 16 gimn. Remti K-ja Hamiltone pp. Kažemėkams gimnazijos vardu taria nuoširdžiausią padėką.

Jaukios išleistuvės. Spalio 27 d. TF skyriaus v-ba J. ir V. Kazlauskų bute surengė kuklias, bet labai malonias išleistuves Urbanavičiams, išvykusiems spalio 29 d. į Cleveland, Ohio.

Išleistuvėse dalyvavo v-bos nariai su šeimomis ir išleidžiamiesiems palinkėjo tokia pat energija pasireikšti ir Clevelando lietuvių kolonijoje. Prisiminimui bendro tautinio darbo, V. Urbaičiui įteikta V. Kudirkos raštų pilnas rinkinys.

J. Kazlauskienei už puikiai ir puošniai parengtą vakarienės stalą priklauso nuoširdi padėka.

Lietuviškos knygos fronte. Per spalio mėnesį išplatinta liet. knygų už $163,25. Nors TF v-ba buvo labai užimta "Aukuro" penkmečio šventės rengimu, vis dėto nepamiršo ir mūsų vos vos vegetuojančios lietuviškos knygos reikalų.

Šį rudenį aukų vajaus TF nebus vykdomas. Jis nukeliamas į kitų metų pradžią. Nuo lapkričio 15 d. TF skyriaus v-bos nariai pasiskirstę rajonais aplankys dar kartą visus tautiečius, prašydami Kalėdų švenčių proga prisiminti ir mūsų tautinės egzistencijos pagrindą — lietuvišką knygą. Paimkime iš naujųjų knygnešių krepšio po vieną kitą knygą, o išlaidas vis kaip nors išprausime į kalėdinę sąmatą.

Kiti apie Hamiltono knygų platinimo vajų. V. Civinskas, "Terros" leidyklos vedėjas, savo spalio 31 d. laiške šitaip atsiliepia apie TF v-bos vykdomą knygų platinimo vajų:

"Dėkoju už geras žinias. Jūsų pasiekti rezultatai yra be pavyzdžio šiandieniame mūsų spaudos darbe. Dėkoti Jums per maža, skatinu Amerikos Lietuvių Bendruomenę naudotis Jūsų pavyzdžiu ir, gal būt, pasiseks. O tai būtų dar vienas atgimimas mūsų knygai. Užtektų, kad Jus pasektų, bent tokios keturios kolonijos, kaip Čikaga, Brooklynas, Bostonas ir Clevelandas, priede Detroitas".

TF v-ba "Terai" už šio vajaus metu išplatintas knygas sumokėjo $1.045,71, o "Draugo" Knygų Klubui — $1.084,51. Tai du stambiausi liet. knygų tiekėjai. Kitoms leidykloms sumokėta mažesnės sumos.

Trečio vajaus apyskaitą TF v-ba paskelbs visuomenei po N. Metų, kartu duodama santrauką ir pirmųjų dviejų.

Ateitininkų ruoštas spalio 22 d. Royal Connaught viešbutyje šokių vakaras turėjo apie 150 svečių ir davė $50 pelno. Jų pačių ruošta loterija davė $139. Tokiu būdu viso gauta $189 pajamų. Kuopos pirm. J. Pleinys džiaugiasi galėdamas papildyti biblioteką naujomis knygomis ir kviečia visus lietuvius ja pasinaudoti. Knygynas atidarytas kiekvieną sekmadienį tuojau po pamaldų. **Sk. St.**

Solidarumo mokestį už 1955 m. sumokėjo šie asmenys: Al. Astravas, E. Antanaitienė, St. Bakšys, E. Bulvydas, St. Burdinavičius, J. Eidukevičius, K. Giedraitienė, J. Giedraitis, E. Grinienė, B. Grinius, J. Kšivickis, A. Kšivickienė, M. Kėžinaitytė, J. Mikšys, K. Mikšys, A. Mingėla, J. Naujokas, K. Kvedaras, M. Kvedaras, V. Kvedaras, V. Navickas, J. Pleinys, A. Petkevičius, A. Petraška, V. Kudinskas, K. Stanaitis, E. Sudikas, N. Šadauskaitė, J. Steiblys, J. Samušis, dr. O. Valaitienė, J. Valaitis, A. Vainauskas, S. Vegienė, J. Veryga, P. Zabarauskas.

Kurie dar nesate sumokėję solidarumo mokesčio, prašome sumokėti per valdybos įgaliotus rinkėjus, kurie Tamstas aplankys namuose, arba apylinkės v-bos iždin. J. Pleiniui kiekvieną sekmadienį po pamaldų spaudos kioske.

Maloniai prašome nė vienam neatsisakyti nuo šio vienkartinio 2-jų dolerių metinio mokesčio, kurį sumokėdami atliksite lietuvišką solidarumo pareigą ir tuo pačiu paremsite mūsų visų tautinį bei kultūrinį darbą.

KLB Hamiltono apyl. v-ba.

Talka pateisino savo įsikūrimą. Š.m. pradžioje įkurta Talkos Kredito Draugija Hamiltone nugalėjo pirmuosius organizacinius sunkumus ir šiuo metu jos finansinė būklė užtikrina jai sekmingą veikimą ateityje. Jau iki šiol Talka pasitarnavo daugeliui lietuvių suteikdama kreditus iš pačių lietuvių sudėtų pinigų ir tuo pačiu įrodė, jog skeptikų reikšta nuomonė, kad Hamiltone lietuviams savas bankelis nereikalingas, nepasitvirtino.

Spalio 31 d. Talkai priklausė 85 nariai, kurie įnešė indėlių už $6.794,36. Paskolų išduota $4.739,03. Likutis banke $1.989,57.

Šia proga norėtųsi pabrėžti, kad visuomet geriau apsimoka skolintis kredito draugijoje negu paskolų kompanijoj ar krautuvės kredito biure. Tiesa, abeji ima maždaug tą patį nuošimtį, bet paskolų kompanijoms ir krautuvių kredito biurams faktinai sumokamas nuošimtis apskaičiavimo technikos dėliai išeina maždaug dvigubai didesnis negu nominalus. Šalia to kredito draugijos paskolos ir indėliai mirties atveju yra apdrausti, t. y. nariui mirus paskola apmokama iš apdraudimo ir iš palikimo neieškoma, o indėlis dvigubinamas, tačiau nedaugiau kaip $1.000 priedu.

Nėra jokios priežasties lietuviams nesiskolinti savame bankelyje, jei iškyla reikalas, ir reiktų laukti ateityje, kad nei vienas Hamiltono lietuvis neturėtų jokios paskolos lupikiškose paskolų kompanijose, bet visi neštų indėlius ir skolintųsi Talkoje. Talka nėra pelno siekianti organizacija, bet pačių Hamiltono lietuvių valdoma ir prižiūrima draugija, įsteigta savo narių ekonominiam gerbūviui kelti. Tai yra įmanoma pasiekti ir prie palyginti nedidelės apyvartos, nes valdomųjų organų nariai dirba be atlyginimo.

Visais reikalais Talkoje galima kreiptis darbo valandomis, sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje nuo 12 iki 2 val., arba pagal susitarimą pas iždininką E. Lengniką, 15 Homewood Ave., tel. JA. 9-2114.

Talkos valdyba.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

Detroito liet. organizac. centras lapkričio 12 d., šį šeštadienį, 6.30 v.v. Hispanos Unidos salėje (kampas Vernor ir 25-tos gt.) ruošia vakarą. Programoj Liudviko Fuldos 5 veiksmų komedija "Glušas", kurią režisuoja Z. Arlauskaitė - Mikšienė, o vaidina Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūris, viena iš stipriausių teatralų mėgėjų trupė Amerikoje, vadovaujama pačios režisorės.

Detroitiečiai turės progos pamatyti "Glušo" premjerą pirmieji, tik po mūsų ją išvys Čikagos ir Clevelando lietuviai. Tai tradicinis ir vienintelis per visus metus Detroito liet. organizac. centro vakaras, kurio tikslas— sukelti lėšas Vasario 16 minėjimo išlaidoms padengti. Po programos veiks bufetas ir bus šokiai, kuriems gros mūsų mėgstamas ukrainiečių 5 asmenų orkestras. **V. Kutkus.**

Čikagos ALT pirmininku spalio 19 d. Tarybos posėdy išrinktas Dan Kuraitis, Milda Buick Sales Inc. savininkas, žinomas visuomenininkas ir keliautojas. Pirmininko pareigas Dan Kuraitis perima iš pernykščio pirmininko teisėjo A. F. Wells.

BALFas spalio mėn. aukų gavo $1.937,75 ir dar $2.500,40 pabėgėlių kelionėms per vandenyną apmokėti. Aprangos ir kt. daiktų gavo 5.759 svarus. Vasario 16 gimnazijai persiųsti gauta $1.458.75. Iš Kanados gimnazijai persiųsta $220. Tai aukos Toronto būrelio Nr. 63 — $60, Vancouverio būrelio Nr. 88 — $20, Verdun būrelio Nr. 45 — $33 ir būrelių Nr. 64 ir 91 — $107.

32-ji tarptautinė metinė moterų darbų ir meno paroda vyks 71 Regiment Armory, 33-čios gatvės ir Park Avenue kampe, Niujorke. Parodoje bus ir lietuvių moterų kioskas. Juo rūpinasi Pabaltijo moterų lietuvių atstovybės Niujorko klubas ir N. Y. Moterų Vienybė. Šalia tautinio kiosko, norima surengti ir meno kioską, kuriame būtų išstatyti lietuvių menininkų kūriniai. Lietuvių valanda parodoje bus lapkričio 13 d. nuo 8 iki 9 val. vakare.

Amerikos ukrainiečių institutas įsigijo puikius rūmus Fifth Avenue, Niujorke. Tuose rūmuose jau pradėjo kurtis institutas. Rūmai priklausė vienai Niujorko turtuolių šeimai.

VOKIETIJA

Pabaltijo Taryba Vokietijoje ir mūsų kompetetingi veiksniai ragina visus lietuvius, latvius ir estus pasirūpinti taip pat savo nacionaliniais pasais, jei kas dar jų neturi. Kaip žinoma, su atitinkamomis Vokietijos įstaigomis buvo sudarytas šiuo reikalu susitarimas, kad pabaltiečiai, be bendrų pabėgėliams išduodamų asmens dokumentų, dar gali turėti ir savo nacionalinius pasus, įrodančius jų pilietybę.

AUSTRALIJA

Melburno lietuviai tarėsi savo namų reikalu. Akcininkų susirinkimas praėjo nuoširdaus vieningumo ženkle. Sporto klubas Varpas ir Skautų Globos Komitetas atsisakė nuo anksčiau planuotų atskirų namų savo reikalams. Surinkta grynais pinigais per 1.600 svarų ir turima pažadų pirkti akcijas už 800 sv. Tinkamiems namams reiktų bent 3.000 depozitų. Melburno lietuviai išmoka svetimiesiems už sales kasmet po 200 sv.

Adelaidės un-te studijuojąs St. Čibiras su kitais baigė un-to aviacijos leitenantų (ats.) laidą.

Lietuvių kapines rūpinasi įsigyti Melbourne lietuviai. Vadovauja šiai akcijai vietos lietuvių kapelionas kun. P. Vaseris. Reikalingą sumą norima suverbuoti tuo būdu, kad kiekvienas nusipirktų sau vietą kapinėse.

Sydnėjiškiai pp. Batūrai spalio 7 d. išvyko į Kanadą, kur apsistos pas gimines Toronte. Kazys Batūra buvo ilgesnį laiką tautinių šokių vadovas, vienas iš tautinio ansamblio organizatorių ir dalyvių. Jų šeimą sudaro: vyras, žmona ir dukrelė.

Adelaidės lietuvių sporto klubas Vytis š.m. gruodžio 27-30 d. ruošia Australijos lietuvių sporto šventę. Į programą įtrauktos šios sporto šakos: vyrams ir moterims krepšinis, tinklinis, stalo tenisas, be to, šachmatai. Sporto klubas jau kuris laikas leidžia periodinį sporto laikraštėlį "Varpas". Numatoma kiekvieną mėnesį išleisti bent po vieną numerį. Dabar jį redaguoja V. Bosikis.

ARGENTINA

Argentinos Lietuvių Centras gražiai paminėjo spalio 15 d. savo veiklos 29 metų sukaktį. ALC priklauso apie 400 sostinės lietuvių šeimų. ALC yra pasiryžęs pastatyti naujus didingus rūmus, kurie liudytų kartų kartoms ALC veikėjų atsidavimą lietuvybės gaivinimo darbui. Rūmų statybos fondui suaukota apie 100.000 pezų. ALB paskelbė platų aukotojų sąrašą.

KOLUMBIJA

Antanas Paukštys staiga mirė Bogotoje spalio 18-19 d. nakti. Buvo gimęs 1912 m. Šakių aps., baigęs lituanistinius mokslus mokytojavo gimnazijoje. Vokietijoje tremties metu gyveno Augsburge, kur pasirodydavo kaip neblogas solistas baritonas. Kurį laiką dirbo "Žiburių" redakcijoje.

Ištremtųjų lietuvių vargai

(Atkelta iš 3 psl.)

atidarytos dvi naujos kasyklos.

Vorkutoje atlikusieji bausmes lietuviai, negalintieji grįžti atgal į tėvynę, "įsikurti" daugiausia buvo siunčiami į Karagandą, Krasnojarską ir į Naująjį Sibirską. Vorkutoje dirbantiesiems mokami "poliariniai priedai".

Didžiulės anglies kasyklos Intoje yra maždaug už 200 km nou Vorkutos. Intos rajone siaučia poliariniai šalčiai. Pvz. vokiečiams išvykstant iš vienos stovyklos š.m. spalio 7 d., ten šalčiai siekė jau 25 laipsnius. Intos stovyklose yra nemaža lietuvių, ypač jaunimo, atgabentų 1952 - 1953 m.

Tarp stovykloje laikomų suimtųjų minimi šie mūsų tautiečiai: buvęs Utenos nuovados viršininkas Povilas Ramoška, 55 m. raseiniškis Jonas Savickas, 1953 m. atgabentas kokių 25 m. raseiniškis Aleksandras Vaitelis, 1953 m. suimtas ukmergiškis St. Aukštuolis, tais pačiais metais suimtas raseiniškis studentas Kazys Banys, atkeltas į Intą ukmergiškis Jonas Brokas ir kiti.

Grįžusieji pasakoja, kad, jų gautaisiais iš pačių lietuvių pranešimais, 1953 m. rudenį Dubysos atkrantėse įvyko kautynės tarp lietuvių partizanų ir bolševikų. Daliai partizanų pavyko pasprukti, bet vadovybė žuvo.

Mordovijoje esama apie 20 stovyklų, kuriose laikomi mūsų tautiečiai. Daugiausia jiems tenka dirbti prie medžio darbų. siuvyklose, plytinėse ir kitur. Įvairiose Mordovijos stovyklose laikomi: apie 50 m. amžiaus tauragiškis Antanas Butkus, apie 30 m. amž. Alfonsas Bučinskas, kauniškis Juozas Malinauskas, Petras Petruškevičius, Kauno šv. Antano bažnyčios klebonas kun. Želvys ir kt.

Karagandos moterų stovyklose kiekvienoje vis rasime po 120 -130 lietuvaičių. Daugiausia — tai vis jaunos moterys ar merginos, apkaltintos ir nuteistos už ryšių palaikymą su partizanais ar varymą antibolševikinės propagandos. Žinomos pavardės kauniškių Balčiūnienės ir Krikščiūnienės.

Iš Sibiro į Klaipėdą paleista Meta Vytienė. Ji turėjo dirbti iki 1952 m. Kamčatkoje, o vėliau Vorkutoje. Į Vokietiją jos neišleido, nors čią turi seserį.

Grįžusieji ar grąžintieji lietuviai kariai, dalyvavę batalijonuose ar policijoje, taip pat patekę bolševikams po kapituliacijos Kuršo žiede, buvo nuteisti 25 metams; daugiausia buvo sutelkti prie Baikalo - Taišeto miškų stovyklose. Ten buvo priskirti prie miškų kirtimo darbų. Tokių stovyklų ten yra 33.

Lietuvių yra net ir Kamčatkoje. Šiaip Kamčatkos priverčiamojo darbo stovyklose vyrauja suomiai ir suomės. Lietuvių ten mažesnis skaičius nei Vorkutoje, Intoje ar Mordovijos stovyklose.

Parvykęs į Vokietiją Villi Kitt, kurį laiką dirbęs Vokiečių pasiuntinybėje Kaune, o karo metais komisariate ir Vilniuje nuteistas 1952 m., papasakojo, kad tuo metu Vilniaus kalėjime sėdėjo 16 mirtimi nubaustų lietuvių. Du iš jų buvo išvesti ir sušaudyti, o kitiems 14 — mirties bausmė pakeista kalėjimu iki 25 metų. Lukiškių kalėjime laikytas Kaune gerai žinomas buhalteris Šimkus, labai religingas žmogus, kuris nubaustas 25 metams tik už tai, kad subolševikėjusiam Jurbarko "kunigui", atkritusiam nuo Bažnyčios, parašė laišką, jį kritikuodamas. Minimasis ekskunigis tą laišką įdavė bolševikų saugumui — ir už tai Šimkus buvo nubaustas 25 metais.

Vorkutos sukilime, pasak iš ten grįžusio vieno vokiečio, aktyviai reiškęsis architektas Maknevičius, kuriam už tai dar pridėta 10 metų kalėti. Jo pusbrolis per sukilimą buvęs nušautas.

UŽDARĖ TEOLOGIJOS FAKULTETĄ

Liublino katalikų universitetas, vienintėlė tos rūšies įstaiga tebeveikianti anapus "geležinės uždangos", gavo įsakymą iš komunistinės Varšuvos vyriausybės uždaryti teologijos ir bažn. teisės fakultetus. Prieš metus tokie fakultetai buvo uždaryti Varšuvoje ir Krokuvoje.

Teologijos fakultetai uždaromi dėl to, kad valdžia įkūrė savo kontrolėje esančią atskirą dvasinę akademiją, vadovaujamą vad. kunigų patrijotų, kurių pagalbą norima sukurti tautinę bažnyčią, nepriklausomą nuo popiežiaus. Dabar Liublino untas beturi du fakultetu: filosofijos ir humanitarinių mokslų. 1951 - 1952 m. buvo penki fakultetai. Studentų 1950 m. buvo 3.000, o 1954 m. — 1.967.

ADAMONIS & BUDRIŪNAS
"DISTRICT ESTATE BROKERS"
Namai pardavimui — įvairiose Montrealio dalyse;
Paskolos — naujiems namams ir statybos eigoje — 5½%.
Žemė pardavimui — pavieniai lotai ir dideli plotai;
Ūkiai pardavimui — Montrealio apylinkėje;
Draudimas — pastatams ir kitiems objektams nuo nelaimingų atsitikimų.
Pirmosios Montrealy lietuvių Real Estate tikslas — Jums padėti!
Agentai:
D. N. BALTRUKONIS, tel. VI. 7634. J. SKUČAS tel. RA. 2-6152
A. MARKEVIČIUS, tel. OR. 1-9816. J. ZIENKA, tel. TU. 2712
A. GRAŽYS, tel. RA. 1-3148.
Įstaiga: 177 SHERBROOKE ST. W., Telef. PL. 8501
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
Res.: P. ADAMONIS PO. 6-4781. A. BUDRIŪNAS RA. 7-2690

NIEKAS NEGINČIJA, KAD
ANGLYS YRA PIGIAUSIAS KURAS
Antracitą, briketus, pokahontą, koksą, stokerio ir blowerio anglis bei malkas užsakykite per
Vytautą ir Sigitą AUŠROTUS,
telefonu: LL. 5027.
Skubus pristatymas.
DOMINION COAL & WOOD
LIMITED
4 SANDĖLIAI TORONTE
Tik užsakymus šeštadieniui prašome duoti keletą dienų anksčiau.
Anglių kokybė pilnai garantuojama.

KVALIFIKUOTŲ SPECIALISTŲ PATARNAVIMAS
Pilna lengvų automobilių ir sunkvežimių tarnyba
Karoserijos ir sparnų remontas, mechaninė tarnyba, fronto sureguliavimas.
Perstatymas, motoro nustatymas ir elektrinių įrengimų sutvarkymas, tepimas.
HUDDLESTON MOTORS CO. Ltd.
G. M. Warren, President
2803 DUNDAS ST. W. (prie Keele). TEL. RO. 2-8333
IMPERIAL — CHRYSLER — PLYMOUTH — FARGO

ROSE HEATING & TINSMITH CO.
Įrengia naujas, visų apšildymo rūšių krosnis: vandens, oro ar kombinuotas, kūrenamas anglimis, alyva ar gazu. Daro pagrindinius krosnių išvalymus (vacuum), nes nevalytos krosnys sudegina daugiau kuro ir neduoda šilumos. Atnaujina senus oil burnerius, krosnis, tvarko ir pravedo naujas apšildymo šakas. Atlieka visus skardos darbus, dedo vamzdžius nuo stogų vandeniui nubėgti. Įrengia vėsintuvus (fans) restoranams, dirbtuvėms, prausykloms ir virtuvėms.
DIDELIS PASIRINKIMAS. IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS. DUODA GARANTIJAS.
543 Sherbourne St., Toronto. WA. 1-9758
SAV. E. J. ZALECKIAI.

Perkant ar parduodant namus
HAMILTONE
kreipkitės į mūsų atstovą
Zigmą Didžbalį
1294 KING ST. E., HAMILTON
Telefonas LI. 9-3558
R. TESLIA Real Estate

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
PARDUODU IR STATAU NAUJAS KROSNIS, OILBURNERIUS IR GAZBURNERIUS.
Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.
Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.
Pranešu savo naująjį adresą:
999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123
ANT. JUOZAPAITIS.

NAUJOS KNYGOS

Aloyzas Baronas, SODAS UŽ HORIZONTO, romanas; aplankos dail. Algirdo Kuraūsko, Liet. Knygos Klubo leidinys, 1955, Chicago, 254 psl., kaina nepažymėta.

Kiekvienas iš mūsų lekiame skubame į sodą už horizonto, į paslaptingą nežinomą pasaulį, bet geresnį. Tikrai geresnį už tą, kuriame gyvename. Baronas mums šiame romane parodo kaip į tą sodą už horizonto veržiasi ir skuba Aleksas Valinis. Atitarnavo jis kariuomenėje, o grįžęs į kaimą pas stogadengį tėvą neturi ką veikti, nepritampa. Buvo baigęs kelias klases, tad vėl svajoja apie mokslą ir kitokį gyvenimą. Mokytis, deja, tėvai negali leisti. Tad išvyksta jis pats vienas prasimušti. Po didelių nepasisekimų, visdėlto gauna darbo kariuomenės dirbtuvėse, o dirbdamas lanko vakarinę gimnaziją. Jis nemažas filosofas, kaip ir dauguma Barono tipų, tačiau praktiškas vaikinas ir ieško ne mokslo, bet atestato. Čia jis susiduria su dar didesniu filosofu darbininku Bareika, veik epikuriško charakterio, kuris nieko nenori, tik ramiai bokalą išsriaubti ir laisvę džiaugtis. O Valinis visus užsuka. Jis turi romanėlį Kaune, čia dar atvyksta buvusi jo mergaitė iš provincijos, jis užsuka su draugais ir į karčiamą ir į užmiestį su mergaite. Mokytis ne taip jau lengva ir laiko nedaug, tad jis sugalvoja pasinaudoti kitų pagalba — leisti egzamenus už save laikyti kitam. Deja, sumoka pinigus, bet "samdinys" pasirodė apgavikas — egzamenų laikyti nei nėjo. Taip romano pabaigoje Valinis, nepasiekęs brandos atestato, nusprendžia važiuoti į specialią mokyklą — mokytis kultūrtechniku.

Kad gautume pilną romano herojų galeriją, prie atestatą medžiojančio Valinio dar tektų pridėti jo gimtojo kaimelio gyvenimą su jo tėvais, nuovados viršininku bei viršininkiene, jų tarnaite Jane ir studentu Vaičiulioniu centre. Pastarasis pasirodo ten bažnytkaimį ir Kaune, kur padeda autoriui intrigą romano megsti ir painiavas išnarplioti.

Barono šis romanas įdomus jau tuo, kad tai penkiaklasis Valinis toliau mokslo siekdamas duonos užsidirbti nueina į fabriką ir mokydamasis bendrauja su darbininkais. Tokios kompanijos, kaip ir tokie keliai, lietuviškajame gyvenime nebuvo dažni. Nedažna buvo, beabejo, ir tokių Bareišų — ir girtuoklis, ir geraširdis į filosofus užnešas patauška, kuris sugeba net advokato dukros dėmesį patraukti. Bet už tai tie kiti jau įprasti žmonės ir visas gyvenimas, ypač bažnytkaimy, toks natūralus. Provincijos gyvenimo pilkuma ryški, bet neiškreipta.

Romanas skaitomas mielai ir patrauklus. Šakota intriga smalsumą išlaiko iki galo.

Nelė Mazalaitė, NEGESTIS, išleido Lietuviškos Knygos Klubas, aplankas dail. Jono Pilipausko, spaudė Draugo spaust. 1955 m., 206 psl., kaina $2.

Ne taip seniai knygos myėtojų rankos vartė Nelės Mazalaitės " Saulės taką", o dabar dažnam būrely gyvai komentuojamas naujas romanas "Negestis". Ir čia romano herojė yra moteris. Tik tenai buvo dviejuose pasauliuose — tėvynėje ir tremtyje, o čia iš tremties barakų emigravusi į Ameriką. Ten mergaitė nesiryžtanti kuriam tiesti ranką, kai prie jos suklumpa dešimtys; čia vedusi moteris, motina, kurios vyras Sibiro tremtyje, o dukrelė likusi Lietuvoje. Danguolė tikroji Penelopė, tikra kada nors grįžtančia šeimos laime, jos laukianti be svyravimų. Bet čia įsimaišo į jos vienišą kambarėlį atsekęs turtingas amerikietis advokatas, kuris įvairiais argumentais nepajėgia jos įtikinti, kad netikslu likti ištikima "mirusiam", bet palengva pavergia ją savo nuoširdžia meile ir pastovumu. Ir priekaištaudama sau, ir draugės Birutės tyliai pasmerkta, Danguolė visdėlto nueina su tuo advokatu iš piniguočių aristokratų tarpo, kuris pasirodo buvo vieną žmoną jau turėjęs ir net beturįs sūnų. Danguolė jo aplinkoje suranda vieną tikrai taurią asmenybę, jo auklėtoją tetą, ir eilę jai visiškai svetimų individų, kuriuos nuo jos atstūmimo sulaiko tik jos vyro didelis autoritetas ir jos pačios taktas.

Danguolė gyvena pasakiškam liuksuse, vyro yra mylima, tačiau jaučia, kad į tą naująjį pasaulį visdėlto įaugti negali ir negali taip pat pimiršti praeities, nei žmonių, kurių širdyse tas pats tėvynės ir saviškių ilgesys plasda. Ji skaito lietuvišką spaudą, protarpiais net su vyru aplanko lietuviškuosius parengimus, tačiau jaučia, kad ir ten ji nebe namie. Su vyro aplinka jos nesuriša net gimęs sūnus, prie kurio jai net nėra kaip prieiti, nei pamyluoti, nei lopšinę padainuoti, nes nei sekundės nepalieka vyro pristatyta slaugė.

Danguolė kenčia niekur nepritapdama ir prabangoje pajusdama tuštumą savosios būties. Tačiau ne toji kančia atneša išsprendimą. Ji atneša pats vyras, kuris, atitrūkęs trumpam nuo jos, susiriša su kita moterimi. Ji pasitraukia be jokios kovos, nes ir pati juto ne tame vežime sėdinti. Ji susirando vyro atminimui kadaise pasidėtą jos piniginę su savaitės uždarbiu ir išeina. Išeina, kad grįžtų pas savuosius, kad gyventų vėl atmindama savojo vyro ir dukrelės, kurių atminimas nebuvo jos palikęs, net jos didžiausio pasisekimo momentais. Ji ateina pas draugę Birutę, kuri ištikimai velka savo naštą su būriu vaikučių, ir ryžtasi pradėti naują gyvenimą.

N. Mazalaitė čia parodo, kad tarpe svetimųjų laimė nevaikšto ir aukso takais. Tai didelė mūsų dienų problema, svarstytina ir menininkams, ir pedagogams, ir visuomenininkams. Mazalaitės įrankiai tie patys, kaip ir visoje jos kūryboje — pasakojimas gyvas, tipai ir situacijos ne kasdienės, o painiavų išsprendimui drąsiai griebiamasi ir vad. deus ex machina. Čia betgi žymiai mažiau kaip "Saulės take". O apskritai tenka pasakyti, kad aktualių problemų romanas lengvai skaitomas ir užintriguoja nuo pat pradžios. Verta jį perskaityti kiekvienam.

A. Rinkūnas, KREGŽDUTĖ RAŠO! I D., Abėcėlės rašymas, Spaudos B-vė "Žiburiai", Kanadoje 1955, 36 psl.

Tai rašymo vadovėlis — sąsiuvinys su jau išspausdintais pavyzdžiais raidžių bei žodžių, kurių parašymą mokinukas turi išmokti. Tuo būdu p. Rinkūnas su šiuo sąsiuviniu įveda Lietuvoje nepraktikuotą priemonę sekmingiau vaikus išmokyti rašyti. Mokytojui jau nereikia įrašyti žodį į vaiko sąsiuvinį, kurį rašyti jis turi išmokti — tas žodis jau išspausdintas. Autorius siūlo rašyti mokyti ne plunksna, bet pieštuku, kaip kad čia daroma visose mokyklose. O pieštuką vartoti pradedama braižant paprastas nesudėtingas figūras, pereinant prie paprastų raidžių ir pagaliau prie žodžių. Kadangi lietuviško rašto mokytojas prie vaiko ilgai būti negali, tad tokis rašymo vadovėlis lietuviukams namie mokantis bus labai naudingas. O lietuviško rašymo mokyti yra tikro reikalo, nes kaikurios raidės čia visai kitaip rašomos. Kad vaikams būtų mažesnė painiava tuo pat laiku mokantis rašyti angliškai ir lietuviškai, autorius nuo kaikurių raidžių tradicinių formų nukrypsta, priartina jas prie čia įprastų formų.

Medžiaga perrašyta dailininko Valiaus.

Visos abėcėlės rašymo išmokymui skiriami du sąsiuviniai. Atseit netrukus lauktina šio leidinio II dalies.

Inžinieriams, architektams ir techniką studijuojantiems

Trečiasis Am. Liet. Inž. ir Archit. S-gos atstovų suvažiavimas 1954 m. gegužės 29-31 d. nutarė ir pavedė ALIAS Niujorko skyriui išrinkti metraščio redakcinę komisiją, surinkti medžiagą, suredaguoti ir išleisti Lietuvių Inžinierių ir Architektų dešimties (1945 - 1955) metų veiklos metraštį, apimantį ir inžinierių bei architektų nepriklausomoje Lietuvoje veiklos apžvalgą.

ALIAS Niujorko skyriaus narių visuotiniame susirinkime išrinkta metraščiui redaguoti komisija: K. Krulikas, J. Kizlauskas, J. Valaitis ir J. Zabielskis.

Metraščiui medžiagos bei prenumeratos, rinkimo reikalais iki šiol parašyta keli šimtai laiškų inžinieriams ir architektams visame pasaulyje. Daug vertingos ir įdomios medžiagos gauta.

Metraštis jau redaguojamas. Pradėjus jį spausdinti bus reikalingos visos vertingos veiklos žinios ir nuotraukos, o ypatingai metraščio prenumerata. Pinigai labai reikalingi spausdinimo, nuotraukų paruošimo ir popierio išlaidoms apmokėti.

Todėl prenumeratą $2 arba $3 JAV doleriais, vertingą veiklos medžiagą ir savo adresus (kurie sutinka metraštyje savo adresą talpinti) visi inžinieriai ir architektai bei techniką studijuojantieji malonėkite jau dabar siųsti šiuo adresu: K. Krulikas, 160 Hendrix St., Brooklyn 7, N.Y., USA. Metraštį atspausdinus jo kaina bus didesnė.

Taipgi labai laukiamos ir aukos. Visi aukojusieji bus atžymėti kaip metraščio rėmėjai.

Iki šiol yra gautos tik 45 prenumeratos. Jau gan seniai ir pirmieji prenumeratas prisiuntė: E. Senkus — New York, prof. St. Kolupaila — South Bend ir prof. St. Dirmantas — Chicaga; inž. V. Venckaus dėka, 7 Venecueloje gyvenantieji inžinieriai.

Metraščiui išleisti yra reikalinga mažiausiai 400 prenumeratų. Bet būtų gerai, kad šį reikalingą ir įdomų liet. inž. ir archit. 10-ties metų veiklos metraštį įsigytų visi inžinieriai ir architektai. Tada ir jo turinys būtų platesnis, išsamesnis bei išleidimas vertingesnis.

Metraščio Redkc. K-ja.

Geriausia dovana mūsų mažiesiems

Elenutei Pasakos

Šioje tik ištejusioje iš spaudos knygelėje meistriškai pasakojama apie kiškį Žvairaakį, katiną Murką, paskutinę musę, uodaitę, avižinę košelę, Elenutės kelionę and Dievo karvytės į šiaurę ir pietus bei daugelį k. dalykų. Knygelė meniškai iliustruota spalvotais dail. Povilo Osmolskio piešiniais, ryškiu šriftu atspausta bei gražiai išleista.

Kaina tik 50c. Gaunama: RŪTA, Box 78, Rodney, Ont.

Redakcijai prisiųsta

Zenonas Ivinskis, Šv. Kazimieras, nauja studija apie mūsų tautos šventąjį, parašyta pasinaudojant Vatikano archyvais. Gausiai iliustruota (77 iliustr.), 222 psl. teksto ir 72 psl. iliustracijų, viso 294 psl. Išleido Darbininkas, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, New York. Kaina 3 dol.

Antanas Venys, "Geležiniai žiedai", eilėraščiai, viršelį piešė V. Buzikas, 64 psl., kaina $1. Išleido Nemunas, 729 W. 17 St., Chicago, Ill.

P. Orintaitė, "Paslėpta žaizda", romanas (Jaunamartės takas), II laida, viršelį piešė A. Šermukšnis, 178 psl., kaina $2. Išleido Nemunas, 729 W. 18 St., Chicago, Ill.

J. Marcinkevičius, "Kražių skerdynės", istorinis romanas, II leidimas, iliustracijos dail. K. Šimonio, I tomas 324 psl., kainą $3, II tomas 320 psl. kaina $3. Išleido Nemunas, 729 W. 18 St., Chicago, Ill.

Mamin Sibirjak. Elenutei pasakos, sulietuvino P. E., išleido leidykla Rūta, iliustruota dail P. Osmolskio, 38 psl., kaina 50c. Leidėjo adresas: Box 78, Rodney, Ont., Canada.

Aaidai, 1955 m., spalio mėnuo, Nr. 4(84), 297-344 psl.

Šiame Nr. rašo: L. Dambriūnas, J. Blekaitis, M. Gimbutienė, V. Braziulis, A. Vaičiulaitis, A. Alerxandre, St. Yla ir kt.

Ateitis, 1955 m. spalis, Nr. 8, 169-192 psl.

Šiame nr. rašo: kun. dr. A. Baltinis, K. Dainytė, N. Narutė, Selma Lagerlof, Alfa Sušinskas, S. Leimonas, A. P. Bagdonas, S. Liulevičiūtė, E. Kriaučiūnaitė, I. Gulbinas ir kt.

Paminklinė Marijos koplyčia Nekalto Prasidėjimo vienuolyne Putnam, Conn., Leidinys šventinimo dienai 1955 m. rugpiūčio 21-ajai atminti.

Muzikos Žinios, Liepa - rugsėjis 1955, Nr. 3(152), 73-104 psl.

Priede: Juozo Stankūno Per Klausučių ulytėlę — liaudies daina mišriam chorui ir Nepamirški Lietuvos — daina vyrų chorui. Lietuvių muzikų Vardyno II sąs. — nuo Andriuška iki Vyt. Bacevičius.

Šv. Pranciškaus Varpelis, 225 - 256 psl.

Laiškai lietuviams, 1955 m. spalis, vol. VI, Nr. 1, 257-288 psl.

Pigųjų knygų mėnesį nuo spalio 15 iki lapkričio 30 d. paskelbė Gabijos leidykla. Per šį laikotarpį, knygas išrašant tiesiog iš leidyklos, gaunama nuo 25% iki 80% nuolaidos. Atpigintų knygų sąrašą leidykla prisiunčia, parašius jai šiuo adresu: Gabija, Straight Path, Wyandanch, L.I., N.Y.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

ATEITIES skolininkams

Metai eina į pabaigą. Dar du "Ateities" numeriai šiais metais pasieks skaitytojus. Administracija turi pasidžiaugti, kad dar neatsilyginusių prenumeratorių skaičius gerokai mažesnis nei kitais metais. Vienok tokių dar yra apie 150, kas sudaro pusantro "Ateities" numerio išleidimą. Administracija deda visas pastangas, kad šiais metais mūsų kasa susibalansuotų. Tai pareina nuo Jūsų, Mieli "Ateities" Skaitytojai, kurie dar esate neatsilyginę prenumeratos. Laukiame ir tikimės, kad iki gruodžio mėn. neliks nei vieno "Ateities" skolininko. Visi yra ne vieną kartą asmeniškai paprašyti, kad atsilygintų. Susiraskite stalčiuose užmestus administracijos laiškelius ir vokelius grąžinkite. Visiems iš anksto dėkojame.

"Ateities" administracija.

V. Augustino Lietuvos vaizdų albumas jau baigiamas įrišti ir kitą savaitę jį gaus užsisakiusieji. Visiems ateitininkams ir "Ateities" skaitytojams norime dar kartą priminti prieš mėnesį išsiuntinėtą laišką, kur prašėme, kad kiekvienas išplatintų bent po du egzempliorius. Dalis uoliųjų ateitininkų bei "Ateities" skaitytojų šią pareigą jau atliko, albumą užsisakė ir tuo būdu palengvino mums jo išleidimo rūpesčius. Laukiame ir iš tų, kurie dar neprisirengė tai padaryti. Atsiminkime, kad **geriausia kalėdinė dovana visiems mūsų draugams ir prieteliams yra V. Augustino Lietuvos vaizdų albumas "Lietuva", išleido "Ateitis".**

"Lietuviai Evangelikai". Šitokiuo vardu yra jau spausdinama dr. K. Gudaičio didelė knyga, aptarianti liet. evangelikų praeiti, ypač plačiai aptaria evangelikų spaudos istoriją, atskirus žymiuosius veikėjus, o taip pat ir dabartinę padėtį.

Autorius yra buvęs liet. evangelikų liuteronių konsistorijos paskutiniu prezidentu. Knygą leidžia "Rūtos" leidykla, Rodney, Ont., o ją renka "Žiburių" spaustuvė.

"Vytis" "Lietuvos Vyčių" jaunimo organizacijos organas pereito mėnesio numery, Nr. 10, paminėjo savo gyvavimo 40 metų sukaktį. Numeryje žurnalo praeitis aptarta žodžių ir gražiai pavaizduota paveikslais. "Vyčia" redaktoriais yra buvę: dr. Al. Račkus, dr. K. Pakštas, M. Zujus, J. Karosas, Ign. Sakalas, K. Jonaitis, Pr. Zdankus, A. Lapinskas, K. Savickas, kun. A. Valančius, A. Vaičiulaitis, Miss P. Grendal, ir dabar redaguoja dr. J. Leimonas.

"Draugo" romano konkurso teminas rankraščiams įteikti pratęstas iki lapkričio 15 d.

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, jei dar tebegyventų, šiemet būtų atšventęs 80 metų sukaktį. Jis gimė 1875 m. rugsėjo 23 d. Varėnoje, mirė 1911 m. balandžio 9 d., nesulaukęs nė pilnų 36 metų, o paliko gilią vagą Lietuvos kultūriniame gyvenime tiek kaip tapytojas, tiek kaip muzikas kompozitorius.

Kun. Povilas Rabikauskas, SJ, puikiai apgynė Gregorianum universitete disertaciją "Die Römische Kuriale in der Päpstenkanzlei".

Dr. Rabikauskas tuoj buvo pakviestas Gregorianum un-to profesorium, kur jau pradėjo darbą. Pažymėtina, kad Gregorianum un-te šiuo metu yra du profesoriai lietuviai: prof. kun. Liuima ir prof. kun. Rabikauskas.

Dr. Elmer Balogh, buvęs teisės profesorius Kauno ir Johanisburgo universitetuose, lyginamosios teisės akademijos generalinis sekretorius, mirė Paryžiuje. Vytauto D. universitete jis dėstė romėnų teisę.

Inf. Tarnybos italų kalba leidžiamų Elta - Press žinių redakcija išleido F. Cavallio brošiūrą, "La Chiesa Cattolica Nei Paesi Baltici Dal 1940 Al 1955". Tai yra ištraukos iš "La Civilta Cattolica", išsamiai nušviečiančios Katalikų Bažnyčios padėtį Pabaltijo kraštuose. Naudojamasi pačiais paskiausiais duomenimis, daug kur — ir "Elta - Press" viešai paskelbtomis informacijomis.

Tik ką pasirodė įdomi brošiūra "The Church of Silence" — Tylos Bažnyčia. Jos autorius Robert A. Graham SJ. Išleido America Press, 70 E. 45th Street, New York 17, N.Y. 54 psl. Knyga nagrinėja "Kovą už tikėjimą bedieviškoje tiranijoje, komunistų technikų ir krikščionių strategiją".

Knygelės pradžioje autorius cituoja rugsėjo 20 d. 1848 m. lietuvių laiško dalį Popiežiui.

Nobelio literatūros premija

Šių metų Nobelio literatūros premiją Švedijos akademikai paskyrė islandiečiui rašytojui Halldor Kijan Laxness. Jis yra gimęs Reikjavike 1902 m. balandžio 23 d. iš ūkininkų tėvų. Nebaigęs nė gimnazijos jau pasireiškė kaip rašytojas ir turėdamas 17 m. išleido nedidelį romaną "Gamtos vaikas", kuriame žymų norvegų ir švedų romantikų Bjoernson, Hamsun ir Selma Lagerloef įtakos. Tarp 1919-1929 m. Laxness keliavo po Europą ir Ameriką. Savo romanuose jis vaizduoja žmonių likimą po D. Karo. 1922 m. buvo priimtas į Kat. Bažnyčią ir kurį laiką gyveno benediktinų vienuolyne Saint Maurice de Clairvaux, Liuksemburge. Vėliau nuo katalikybės nutolo ir buvo palinkęs į kairę, simpatizavęs net komunistams ir gavęs literatūrinę Stalino premiją, dalyvavęs vad. "taikos" kongrese. Pats Laxness pareiškė nesąs komunistas.

Italijos spaudoje šiemet buvo labai plačiai minimi keturi lietuvių kilmės asmenys: Šernas, kino artistas, kuris ilgai dirbo Italijoje ir susižiedavo su itale Stella Signorini. Laikraščiai rašydami apie jų visur pažymi, kad yra lietuvis, gimęs Kaune, kad tėvas yra buvęs Nepriklausomybės Akto signataras. Antras labai išgarsėjęs asmuo yra pasaulinio masto meno kritikas Bernard Berenson, gimęs taip pat Lietuvoje ir prisimenąs labai gražiai savo jaunystės dienas Lietuvoje. Jam šiemet sukako 90 metų. Šiuo metu gyvena Florencijoje. Labai plačiai nuskambėjo per Italijos spaudą Antonietta Raphael Mafai, kuri yra laikoma kritikų geriausia Italijos menininke. Ji yra gimusi Vilniuje ir gyvenusi Kaune, vėliau studijavusi muziką Londone ir nuo 1942 m. gyvenanti Italijoje, kur ištekėjo už skulptoriaus Mafai. Ji visur pareiškia esanti kilimo lietuvaitė.

Daug pasisekimo turi Longanesi leidyklos išleista Sasha Siemel knyga "Tigrero". Jis taip pat yra gimęs Lietuvoje ir visur spaudoje bei knygoje minimas kaip lietuvis. Jis 18 metų emigravo į Braziliją ir ten vertėsi tigrų medžiokle.

Italijos spauda ir meno kritikai pradeda palankiai įvertinti lietuvių dailininkių Sofijos Pacevičienės ir Irenos Pacevičiūtės kūrinius. Jos paskutiniais laikais dalyvavo visoje eilėje parodų, kur buvo premijuotos.

Lenkų literatūros vadovėlis "Wypisi z literatury", skirtas gimnazijos 6 klasei, išleistas Kaune "Valstybinės pedagoginės literatūros leidyklos", 448 psl., kaina 4.80 rubl., tiražas 7.000 egz. Autorė Z. Rzeszowska.

Vadovėlis pradedamas Stalino kalbos komsomolo 8 suvažiavime citata ir eiliucta panegirika komunistų partijai. Toliau seka skyriai: liaudies kūryba, Puškinas ir Lermontovas, lenkų klasinė literatūra, lietuvių literatūra, sovietų literatūra ir dabartinė lenkų literatūra.

Sovietai išleis gen. Guderian atsiminimus?

Maskvoj įvyko sovietinių rašytojų ir krašto apsaugos ministerijos politinio skyriaus pareigūnų konferencija, kurioj buvo siūloma rašytojams keisti daugiau karines temas. Ta proga rašytojas Rudnyj pasiūlė išleisti rusiškai pagarsėjusio vokiečių generolo Guderian atsiminimus. Kaip žinoma, gen. Guderian buvo motorizuotos kariuomenės specialistas, miręs 1954 m. gegužės mėn. Jo atsiminimai yra antisovietiški. Rašytojo Rudnyj nuomone, dėlto esą ir reikėtų juos išleisti rusų k. Paskaitę rusai pamatysią, kad reikia ir toliau budėti; esą tai padidintų sovietinį budrumą. Jis priminė priešbolševikinius Denikino, Judeničo, Sulgino ir kitų baltųjų vadų atsiminimus, kurie netiesiogiai patarnavę kaip revoliucinio nusiteikimo žadintojai, nes iškėlę bolševikų pajėgumą.

Bet kad toji Guderiano atsiminimų laida išeitų "nepataisyta", tenka labai abejoti.

"MOTERIS"

Naujas lietuviškosios spaudos narys, tai triménesinis lietuvių moterų žurnalas, leidžiamas Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos. Šių metų spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiams skiriamas numeris atžymėtas Nr. 1, tačiau iš tikrųjų — tai nėra pirmasis "Moters" numeris. Lygiai tokiu pavadinimu katalikės moterys yra leidusios žurnalą Lietuvoje.

Tačiau čia užjūryje žurnalą tenka skaityti "naujagimiu", nes jo išleidimui svetur katalikės moterys tėra atsivežusios tik gražią tradiciją turėti priemonę (spausdintą žodį), per kurią jos galėtų patiekti lietuviškajai visuomenei savo siekius religinių, tautinių bei kultūrinių gėrybių kryptimi ir išsakyti, išlieti kūrybinio spausdinto žodžio formoj visa tai, ką lietuvės katalikės moters širdis jaučia svetimoj aplinkumoj, kuo ji sielojasi, kuo gyvena ir kokius planus kuria ateičiai tiek sau, tiek ir mūsąjam jaunimui už tėvynės ribų. Jų, kaip moterų - motinų, ir yra didžiausias tikslas lietuvybės liepsnelės palaikymas mūsų atžalyno sielose.

Tikslas kilnus, didelis irgarbingas. Dieve, padėk jį katalikėms moterims siekti ir, jeigu ne galutinai pasiekti, tai bent priartėti prie jo. Tai rašančiojo linkėjimas "Moters" žurnalo redakcijai, administracijai, leidėjoms ir bendradarbėms bei bendradarbiams, kurie savo plunksna prisidėjo prie pirmojo žurnalo numerio "subudavojimo" ir, tenka manyti, parems tolimesnius numerius.

Pirmajam numery rašo žymios katalikės moterys — veikėjos — spaudai bei kitokios lietuviškos veiklos nenuilstančios darboutojos, moteriškųjų leidinių bendradarbės, redaktorės kaip Magdelena Draugelytė - Galdikienė, dešimt metų vadovavusi LK Moterų Draugijai, dabar redaguojanti "Moterų pasaulį" "Darbininke", Stasė Semėnienė, "Draugo" moterų skyriaus redaktorė, rašytoja Nelė Mazalaitė, A. Tamošaitienė, L. M. Gailiušienė, M. F. Yokubynienė ir kt. Vyrų—autorių, kaip ir tinka "Moteriai", nedaug teįsileista. Juos atstovauja tik J.E. vysk. V. Brizgys, agr. Pr. Rudinskas ir su poezijos gabalėliu Ignas Žilionis.

Žinoma, galima būtų paklausti, kaip gi bendrai atrodo pirmasis žurnalo numeris? Turint galvoj, kad tai "naujagimis" šiapus jūrių - marių, o naujagimių visų žingsniai esti nestiprūs, tad, jeigu ir rastųsi kokių nors trūkumėlių — reikėtų atleisti. Vienak reikia pasakyti, kad žurnalo išvaizda, apipavidalinimas, medžiagos sutvarkymas, na ir pati medžiaga — yra be priekaištų. Pasakyčiau, tai didelis nuopelnas "Moters" redaktorės, poetės Stasės Prapuolenytės, kurios darbo į pirmojo numerio paruošimą įdėta labai daug. Linkėtina jai nepailsti ir toliau taip rūpestingai purenti pasakyčiau tą palangės daržėlį, į kurį ir ateityje lietuvės moterys, tarytum gėleles, sės savuosius žodžius, savas mintis, savąją kūrybą...

Su "Moters" žurnalo išleidimu bei platinimu susijusios kitos pavardės yra šios: Janina Ambraziejienė, redakcijos sekretorė, Kazimiera Juozapavičienė — administratorė, dail. H. J. Žmuidzinienė — viršelio, vinječių ir apipavidalinimo autorė.

"Moters" žurnalo redakcijos adresas: 194 Charlton Ave. W., Hamilton, Ont. Administracija — 46 Delaware Ave., Toronto, Ont. Paskiro numerio kaina — 75¢, metinė prenumerata — $3.

Pr. Alšėnas.

— **Torontas.** — Ontario Katalikių Moterų Lyga nutarė pradėti kovą su nemoralia literatūra. Suorganizuotos vaikštančios brigados, kurios eina per kioskus bei kitas krautuves, kur parduodama spauda, ir kalbina jų savininkus neimti tokių leidinių platinimui.

Vajus liet. skautams Vokietijoje

Du skautai, "vieni iš vėliausiai iš Vokietijos Rajono išvykusių" — v.s. V. Skrinskas ir p.s. O. Gešventas paskelbė atsišaukimą į skautus JAV ir Kanadoje, kviesdami paremti Vokietijoje esančius lietuvius skautus, kurių daugumos tėveliai yra nepajėgūs jų tinkamai išlaikyti. Jie savo atsišaukime rašo:

"Turime daug vienetų, vadų, turime daug sesių - brolių, kurie dar neseniai patys priklausė Vokietijoje skautų vienetams; jiems ypatingai rūpi ši pareiga. Sutelkime didžią talką, parodykime, kad mes esame pajėgūs, tai padaryti, parodykime, kad mums lengviau yra duoti, nei likusiems Vokietijoje prašyti.

Todėl siūlome visiems įsijungti i ši vajų šia tvarka:

1. Piniginės aukos (gerasis Kalėdų darbelis) kiek kas išgali. Surenkame skiltyse - draugovėse ir iš rėmėjų - pažįstamų ir siunčiame tiesiog Vadeivos adresu: Adolfas Venclauskas, (16) Lampertheim / Hessen, Hüttenfeld — Schloss Rennhof, West Germany.

2. Rūbų rinkliava. Visi peržiūrime savo spintas ir prašome pažįstamų tą patį padaryti, surenkame, sutvarkome, supakuojame ir perduodame vietos BAL. Fui su prašymu persiųsti Vokietijos Rajono skautams-ėms augščiau nurodytu adresu. Atminkime, kad žiema čia pat.

3. Kiekviena skiltis, būrelis, valtis, draugovė skiria asmenį tiems reikalams tvarkyti.

Tikėkime, kad šis šauksmas susilauks didžio, broliško atgarsio!

Vieni iš vėliausiai iš Vokietijos Rajono išvykusių
v.s. V. Skrinskas,
ps. O. Gešventas".

GERIAUSIAI RŪŠIAI, VEIKIMUI IR PATENKINIMUI PIRK

C·C·M·

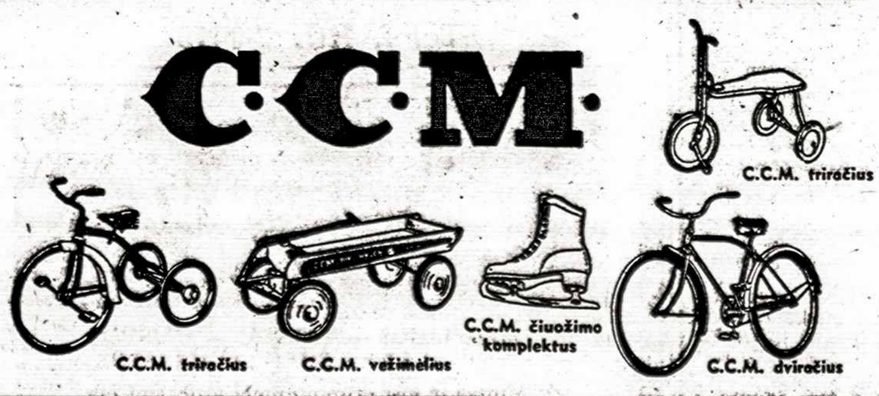

PAČIŪŽOS TRIRAČIAI — CCM — ŽAISLAI DVIRAČIAI

Mūsų krautuvėje įvairiausios Kalėdų dovanos. Pradėkite pirkti jau dabar. Apžiūrėkite mūsų TV ir radijo aparatus bei kitus elektrinius reikmenis. Didžiausias pasirinkimas patefono plokštelių.

ATIDARYTA VAKARAIS — DUKE'S — 625 QUEEN ST. W (netoli Bathurst).

Vadovėlių naujiena!

A. Rinkūno
"KREGŽDUTĖ RAŠO" I d.

ABĖCĖLĖS RAŠYMO VADOVĖLIS

Kaina 50 centų

Spaudos B-vė "Žiburiai"
941 Dundas Street West,
Toronto, Ontario, Canada.

Norėdami pirkti ar parduoti nekilnojamąjį turtą kreipkitės į didžiausią lietuvišką įstaigą

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. OL. 6381

PASIRINKIMAS ĮVAIRIOSE VIETOSE IR ĮVAIRIŲ KAINŲ BEI STILIŲ NAMŲ, BIZNIŲ, ŪKIŲ, VASARVIEČIŲ IR KIT.

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 6381:

F. SENKUS,
V. PLIOPLYS,
P. BUDREIKA,
J. RINKEVIČIUS,
J. BALTAKYS,
BARCEVIČIUS,
B. POSIUS,
BERŽANSKIS,
B. KRIAUČELIŪNAS,

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 6381:

R. ŽULYS,
A. BLIUDŽIUS
S. JUCEVIČIUS,
A. PALECKIS,
P. KRILAVIČIUS,
J. KAŠKELIS,
J. KARPIS.

Turėdami rūpesčių dėl morgičių sutvarkymo ar įmokėjimo padidinimo, draudimo nieko neatidėliodami kreipkitės ir viską lengvai išspręsite šiai įstaigai tarpininkaujant. SKAMBINDAMI KLAUSKITE J. KARPIS.

Didelė naujiena norintiems pirkti farmas.

NEPAPRASTOS PROGOS SUSIDOMĖJUSIEMS TABAKO ŪKIAIS. KREIPKITĖS — NESIGAILĖSITE. TEL. OL. 6381.

PRIKLAUSOME TORONTO, ONTARIO, KANADOS IR TARPTAUTINĖMS REAL ESTATE SĄJUNGOMS.

Mann & Martel

REALTORS

1199 BLOOR ST. W., TORONTO. TELEF. OL. 8481

1. **Siūlome plačiausią namų pasirinkimą visame Toronte.**
2. **Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.**

$3.500 įmokėti, 8 nepereinamų k., plytų namas, alyva apšildomas, kietmedžio grindys, garažas, didelis kiemas. Bloor ir Grace raj.

$4.000 įmokėti, 8 kambariai ir 2 saulės kamb., vandeniu alyva apšildomas, dvigubas garažas, viena skola balansui iš 5% iki išsimokėsit. Tai vienintėlė proga pirkti namą tokiomis sąlygomis. Parkdale rajone.

$4.500 įmokėti, 6 kambarių šiurkščių plytų, atskiras namas, alyva apšildomas, kvadratinis planas, šoninis įvažiavimas, garažas. Randasi Baby Point rajone.

$12.500 pilna kaina, 6 kambarių, mūrinis, nepereinami kambariai, garažas. Bloor ir Dufferin rajone.

$21.900, 14 kambarių, tripleksas, atskiras, mūrinis, vandeniu apšildomas, garažas. Lengva išnuomoti, geros pajamos. Tai geriausias pirkinys Parkdale rajone.

Skambinti
Ant. MIČIŪNAS
Tel. OL. 8481.

$1.000 įmokėti, Shaw - Dundas, 7 k. per du augštus, du garažai, lengvi mokėjimai.

$2.000 įmokėti, Ossington - Dundas rajone, 8 k. mūrinis, 3 virtuvės, alyvos šildymas, geros pajamos.

$2.900 įmokėti, Parkdale rajone, 8 k. mūrinis, 2 mod. virtuvės, labai gera vieta nuomavimui, įvažiavimas į kiemą.

$17.800 pilna kaina, Roncesvalles - Wright, 9 k., atskiras mūrinis, dvi virtuvės, dvi vonios, vandens alyva šildymas, vieta garažui.

$6.000 įmokėti, Bloor - Runnymede, rauplėtų plytų mūrinis, atskiras, 7 k., mod. virtuvės, nepaprastai dideli kambariai, vandens alyvos šildymas, garažas.

Didelis pasirinkimas didelių namų, geromis išsimokėjimo sąlygomis.

Skambinti
KUZMAS.
Tel. OL. 8481.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAMS!
Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor rajonuose 6 - 8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų sutinka duoti gerą kainą su augštu įmokėjimu. Prašome skambinti dar šiandien!

ŠVARA – GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujausiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

Specialybė: Cheminis valymas įvairių rūšių užuolaidų.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viska duokite žinomai firmai:

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557

30 metų valymo patyrimas

GERIAU PAS LIETUVĮ, NEGU SVETIMTAUTĮ!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas.

PATARIMAI DUODAMI VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai

561 - 567 KEELE ST.
1½ Block South of St. Clair
TORONTO, ONT.

TEL RO. 9-4773
Namų tel. CE. 1-3444
Sav. G. KERAITIS

A. MORKIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.

Pirmasis lietuvis Toronte REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board & National Association of Real Estate Boards.

TODĖL:

1. Didžiausias pasirinkimas namų ir biznių visuose miesto rajonuose su įvairiais įmokėjimais ir įvairiomis kainomis.
2. Parūpinamos paskolos su 6%.
3. Geriausios sąlygos morgičius sutvarkyti.
4. Įsitikinimui, — prieš perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę malonėkite paskambinti agentams:

F. JONYNAS, tel. OL. 8459, V. MORKIS, tel. OL. 8459,
V. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450, J. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

Teisininkas — Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

DĖMESIO!

Lietuvis Elektros — Radio Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:
europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE. 1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DEDA NAUJAS APŠILDYMO KROSNIS:

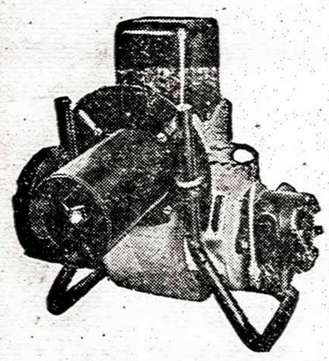

- ★ Vandens ir oru apšildymo,
- ★ Paprastas ar "Air Conditionning",
- ★ Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.
- ★ Taip pat atlieka įvairiausius elektros instaliacijos darbus.

Pigiausios kainos.

Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Išsimokėjimo sąlygos — 24 mėn. Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL. 8443 – OL. 8444

579 College St. (kampas Manning) OL. 2324, – OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

1. $7.000 įmokėti, 500 vietų kinas ir 4 butai susideda iš 14 kamb. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Pilna kaina tik $45.000. Vakarų Toronte.
2. $40.000 pilna kaina. 9 butų mūrinis, atskiras namas. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Bloor rajone.
3. $3.500 įmokėti. 200 akrų ūkis su moderniška inventoriu. Yra galimybių auginti tabaką. Pilna kaina $12.500. Maždaug 70 mylių nuo Toronto.
4. $5.000 įmokėti, 10 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Kaina $18.500. Parkdale rajone.
5. $4.000 įmokėti, 10 kamb. per du augštus. Mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.
6. $20.000 pilna kaina. 8 kamb. per du augštus. Rusholme Rd. rajone.
7. $20.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas Bloor - Runnymede rajone.
8. $5.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Bloor - Clendenan rajone.
9. $22.000 pilna kaina. 9 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Labai geram stovyje. Indian Rd. - Bloor, rajone.
10. $1.500 įmokėti. 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, alyva šildomas, garažas. Dovercourt Rd. rajone.
11. $2.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, apie 10 metų senumo. St. Clair - Caledonia Rd. rajone.
12. $10.500 pilna kaina. 5 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas. Rusholme Rd. - Bloor rajone.
13. $1.000 įmokėti. 8 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas, pilnas rūsys. Naujos kietmedžio grindys. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Dovercourt Rd. rajone.
14. $1.500 įmokėti. 5 kamb. mūrinis namas, garažas, gerame stovyje. St. Clair - Caledonia Rd.
15. $1.600 įmokėti. 7 kamb. mūrinis namas. Labai gerame stovyje, didelis kiemas ir įvažiavimas. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Dundas - Runnymede rajone.
16. $2.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas, alyva šildomas. Bloor - Ossington rajone.
17. $14.000 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis namas. 2 mod. virtuvės, alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.
18. $3.000 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas. Vandeniu - alyva šildomsa. 2 mod. virtuvės. Bloor - Dufferin rajone.
19. $3.500 įmokėti. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas. College - Dufferin rajone.
20. $3.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas, mod. virtuvė, garažas, didelis kiemas. Bloor-Montrose rajone.
21. $15.700 pilna kaina. 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, mod. virtuvė, garažas, privatus įvažiavimas. Glenholme - St. Clair rajone.
22. ...16.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis namas. 2 garažai. Viena skola balansui. Dufferin - Bloor rajone.
23. $3.000 įmokėti. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Pilna kaina $16.500. Gilmour - Annette rajone.
24. $5.000 įmokėti. 7 kamb. amerikoniškų plytų, mūrinis, atskiras namas. 2-jų metų senumo. Vandeniu - alyva šildomas. Didelis kiemas. Bloor - Montrose rajone.
25. $18.000 pilna kaina, 7 kamb., mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Armadale - Bloor rajone.
26. $18.900 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas. Vandeniu - alyva šildomas. Annette - Runnymede rajone.
27. $5.000 įmokėti, 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, garažas, didelis kiemas. Beatrice - College rajone.
28. $7.000 įmokėti, 7 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, 2 garažai, St. Clair rajone. Viena skola balansui.
29. $3.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, alyva I amodiš ,2s5 nis namas, alyva šildomas, 2 virtuvės, garažas. Shaw - Bloor rajone.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokėjimais namų, kurių dėl vietos stokos neįmanoma paskelbti.

V. JUČAS OL. 8444
R. KUPREVIČIENĖ OL. 8443
D. KAROSAS OL. 8443
J. BUCANTAS OL. 8444
V. PALIULIS OL. 2324
P. DAMBRAUSKAS OL. 8443, Namų tel. RO. 9-6198

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. ME. 2471

Perkant ar parduodant betkokią nekilnojamą nuosavybę, paskambinkite į šią lietuviams gerai žinomą firmą. Sukeliami morgičiai bei sudaromos paskolos labai mažu procentu. Turime didelį pasirinkimą namų, biznių, farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

DELAWARE - BLOOR,
$1.000 įmokėti, 6 gerų kamb. tikro mūro, gerai išlaikytas, 2 mod. virtuves, alyvos šildymas, vieta garažui.

CLINTON ST. - BLOOR,
$1.500 įmokėti, 6 gerų kamb., visai atskiras, švarus iš lauko ir vidaus, geros kietmedžio grindys, alyvos šildymas, garažas. Geros mokėjimo sąlygos ir greitas užėmimas.

WINDERMERE - BLOOR,
$4.500 įmokėti, 6 gražių kamb., square plano, visai atskiras, rupuotų plytų, nepaprastai gražus, moderniai įrengtas namas. Balansui viena atvira skola 10-čiai metų. Vertas demesio pirkinys!

INDIAN RD. - GRENADIER RD.,
$4.500 įmokėti, 10 didelių kamb., visai atskiras, labai gero mūro namas, 2 mod. virtuves, 2 po 4 gab. tualetai, vandens alyvos šildymas, garažas.

BUTCHER & GROCERY,
$5.000 įmokėti už biznį irnamą. Labai gero mūro, 6 gražių kamb., gerai įrengta krautuve, karšto vandens šildymas, dvigubas garažas. Metinė apyvarta virš $30.000.

INDIAN GROVE-HOWARD PK. AVE.
$6.000 įmokėti, 14 gerų kambarių, visai atskiras, gero mūro, ekstra sklypas tinkamas namo statybai. Vandeniu alyvo šildomas, 4 geros virtuvės, garažas su priv. įvažiavimu. Labai geras pirkinys!

P. MALIŠAUSKAS
Bus.: ME. 2471, Res.: KE. 7425

PACIFIC - BLOOR,
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, alyva šildomas, išilginis planas, 2 modernios virtuvės, kietmedžio grindys, prašoma kaina $13.500, skubus pardavimas.

OAKWOOD - ST. CLAIR,
$3.000 įmokėti, 8 kambarių, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vandeniu alyva šildomas. 4 dalių vonia plius prausykla rūsyje, dvigubas garažas su šoniniu įvažiavimu ir ekstra sklypas 25 iš 120 pėdų priklauso namui.

CONSTANCE - RONCESVALLES,
$5.000 įmokėti, 9 kambarių, atskiras mūrinis namas, vandeniu - alyva šildomas, moderni virtuvė, dvi vonios, kvadratinis planas, kietmedžio grindys, dvigubas garažas, vienas iš geresnių namų tame rajone. Greitas užėmimas, savininkas išvyksta.

HAVELOCK ST.,
$3.500 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis namas, išilginis planas, alyva šildomas, dvi virtuvės, kietmedžio grindys, netoli parko.

WILLARD - BLOOR,
$5.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, alyva šildomas, kietmedžio grindys, garažas su šoniniu įvažiavimu.

LAKE SHORE RD.,
Benzino stotis, restoranas ir 6 butų apartamentas susidedantis iš 24 kambarių, ekstra didelis sklypas, puiki vieta, geros pajamos, parduodama dėl senatvės.

P. KERBERIS
Bus.: ME. 2471 - - Res.: LL. 1584

Visais morgičių reikalais kreipkitės į

ACTIVE MORTGAGES SALES BROKERĮ

Vl. Andrijauskas

Telef. RO. 2-3415

RIDOUT

DIDŽIAUSIA NUOSAVYBIŲ FIRMA KANADOJE

Pagalbos ar informacijų SAVOJE KALBOJE bet kokios nuosavybės PARDAVIMO — PIRKIMO — ĮKAINAVIMO ar paskolos reikalu kreipkitės:

1245 ST. CLAIR W. — TORONTO — Tel. OL. 3516

HAVELOCK - BLOOR,
$3.500 įmokėti, 9 kamb., 3 virtuvės, garažas ir privatus įvažiavimas. Vandens šildymas.

DUNDAS ST. WEST,
$2.500 įmokėti. 8 kambariai, 2 modernios virtuvės, dvigubas garažas bei privatus įvažiavimas.

ST. CLAIR - OSSINGTON,
$18.500 prašomoji kaina. Atskiras nmas iš 9 kambarių dviejuose augštuose. 2 virtuvės, 2 garažai. Vandens ir alyvos šildymas.

vos šildymas, gražus gerų plytų namas su garažu.

BLOOR - HIGH PARK,
$10.000 įmokėti, 8 kambariai dviejuose augštuose. 2 modernios virtuvės, du vonios kambariai, mūrinis garažas, didžiulis kiemas. Namas 11 metų senumo.

BLOOR - RUNNYMEDE,
Dupleksas — 10 kambarių dviejuose augštuose, 2 mod. virtuvės, 2 vonios, privatus įvažiavimas, mūrinis dvigubas garažas.

B. MARIJOŠIUS – OL. 3516

Įstaiga veikia iki 10 val. vak.

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED

Kanados didžiausia nuosavybių firma.

MEDŽIAGOS — VAISTAI — MAISTAS Į VISUS RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS

Muitas ir visi primokėjimai atliekami čia.
Garantuotas pristatymas.

JANIQUE TRADING CO.

CENTRINĖ ĮSTAIGA: 835 Queen Street W., TORONTO, Telefonas EM. 4-4025.
SKYRIAI: WINNIPEG, Man., 677 Main St. Telefonas 927695.
HAMILTON, ONT., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264.
ST. CATHARINES, Ont., 198 King St., Tel. MU. 2-6796.
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St. Tel. No. 23839.
BUFFALO, N.Y.,USA, 1162 Broadway, Tel. FI. 1272,
WINDSOR, Ont. 439 Mercer St., Tel. CL. 6-3866.
CLEVELAND, Ohio, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH. 1-5547.
Ir kitose vietose.

SPORTAS

Prisikėlimo parapijos sporto klubo "Aušra" žinios

— Lapkričio 5 d. mūsų krepšininkai sužaidė draugiškas rungtynes su Detroito "Kovo" jauniaus. Laimėjo "Aušra" 46: "Aušros" krepšininkai turėjo 26. Prieš išvykdami į Windsorą draugiškas rungtynes su Central YMCA latvių komanda. Laimėjo "Aušra" 64:57.

— Sekančios krepšinio treniruotės vyks naujoje salėje. Vyrams lapkričio 12 d., šeštadienį, 9 val. ryto; mergaitėms tą pačią dieną 12 val. ir sekmadienį 1 v.

— Barthurst - College lygos turnyre pirmasias rungtynes "Aušros" krepšininkai turės lapkričio 20 d. UNF salėje. CYC Girls Basketball lygos turnyre "Aušros" mergaitės pirmąsias rungtynes žais lapkričio 14 d. 7 val. v. Harbour Collegiate patalpose.

— Lapkričio 12-13 dd. "Aušra" ruošia pirmąjį parengimą — sporto salės atidarymo — sportininkų suartėjimo šventę. Šeštadienį, lapkričio 12 d. 2 val. pp. šventės atidarymas — krepšinio turnyras. 8 val. vak. šokiai - balius. Sekmadienį, lapkričio 13 d. 11 val. sportininkų šv. Mišios. 3 val. pp. finalinės krepšinio rungtynės. 4 val. pp. kultūrinė ir meninė dalis. 5 val. pp. šokiai ir šventėje dalyvavusių sportininkų arbatėlė.

— Nuoširdžią padėką reiškiame "Delhi Pakers" maisto bendrovei, kuri per abi dienas visus svečius vaišins VELTUI savo skaniomis lietuviškomis dešromis ir kumpiais. Taip pat dėkojame "Seven Up", "Canada Dry" ir "Coca Cola" bendrovėms, kurios padovanojo didelį kiekį savo gėrimų.

Abi dienas šokiams gros TLO "Trimitas".

"Aušros" klubo nariams įėjimas į visus parengimus **veltui.** Įėjimas į šeštadienio krepšinio rungtynes jaunimui 25¢, suaugusiems — 50¢. Įėjimas į šeštadienio šokius - balių $1. Įėjimas į sekmadienio finalines rungtynes ir į meninę dalį (iki 5 val. pp.) jaunimui VELTUI. Suaugusiems bei atėjusiems po 5 val. pp. laisva auka (50¢).

Dviguba torontiškių pergalė Windsore

Praėjusį šeštadienį Windsore apylinkės 5-rių metų sukakties proga suruoštose krepšinio varžybose Toronto PPSK "Aušra" jauniai nugalėjo Detroito "Kovo" jaunius 46:26, o Toronto "Vyties" vyrai — Detroito "Kovą" 62: 47.

Aušros jauniai iš pat pradžios pasirodo pranašesni už detroitiečius ir tą pranašumą išlaiko savo rankose per visą žaidimą laimėdami pirmą puslaikį 24:8. Antro puslaikio pradžioje Kovas, padidinęs žaidimo spartą, krepšių skirtumą mažina iki 26:14, tačiau jau paskutinės žaidimo minutės ir laimėjimas priklauso Aušrai.

Iš Kovo žaidė: Šeputa 4, Rimša 9, Gruzdaitis, Rugienius 5, Bliudžius, Petrauskas 6, Vyčius. Aušra: Šiurna 8, Mickevičius 5, Grigaitis 8, Buntinas 12, Venckus 6, Laurinavičius 3, Gudas, Baršketis 4.

Vyrų rungtynėse susitiko seni varžovai Kovas ir Vytis. Po paskutinių dviejų Vyties pralaimėjimų Kovui, atrodė, kad laimėjimas bus detroitiečių, tačiau vytiečiai, panaudoję naują taktiką, užtikrintai laimi rungtynes 62:47.

Vytiečiai dengdami zoną, gautus sviedinius staigiai permesdavo puolėjams ir tie dažniausiai laisvi pasiekdavo priešo krepšius. Nuo pat žaidimo pradžios Vytis žaidimą vedė apie 15 taškų skirtumu ir tai išlaikė iki žaidimo galo, laimėdama rungtynes.

Žaidė: Kovas — Vitkus 7, Memėnas 10, Grudzinskas 1, Gerulaitis 15, Armalius, Račka 14, Abramavičius. Vytis — Preikšaitis 12, Žukas 4, Ignatavičius 26, Duliūnas 10, Supronas 10, Balsys.

Dar tektų paminėti šių varžybų rengėjus Windsoro apylinkės valdybą ir jiems padėkoti už šį parengimą ir už lietuviškojo sporto populiarinimą Kanadoje.

A. S.

— **Otava.** — Kanadoje kiekvienom 48 šeimom tenka vienas psichiškai nenormalus žmogus. Skaičiuojama, kad kiekvienam 100.000 gyventojų reikalinga viena psichiatrinė ligoninė.

V. VASIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

872 BLOOR ST. W., (prie Ossington), TORONTO. Tel. ME. 4605

Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Boara.

BLOOR - DUFFERIN, $1.500 įmokėti, 5 kambariai, atskiras, šoninis įvažiavimas, 2 garažai.

BLOOR - LANSDOWNE, $2.000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, didelis kiemas ir 2 garažai.

PARKDALE, 7 labai dideli kambariai, atskiras, vandeniu alyva šildomas, sklypas 69 iš 150, geras pirkinys, įmokėti $7.000.

BLOOR - OSSINGTON, naujas 2-jų butų po 5 kambarius namas, didelis kiemas ir garažai, įmokėti $5.900.

HIGH PARK, 7 kambariai, gero mūro, alyva šildomas, įmokėti $3.000.

COLLEGE - RUSHOLME RD., naujas 6-šių atskirų butų pastatas, didelis kiemas ir garažai, geras pirkinys.

RUSHOLME RD., 9 labai dideli kambariai, 2-jų augštų, atskiras, ekstra butas rūsyje, vandeniu alyva šildomas, labai didelis kiemas ir 2 garažai, įmokėti $7.500.

HIGH PARK, 18 butų apartamentas ir garažai, geros pajamos, žemas įmokėjimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.

Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu ME. 4605

V. VASILIAUSKAS

Atlyginimas nacizmo aukoms

Vokietijos vyriausybė pasiūlė naują nacionalsocializmo aukoms atlyginti įstatymo projektą. Įnešta visa eilė naujų korektyvų ir kaikuriais atvejais padidintos atlyginimo sumos. Iš viso federalinė Vokietijos respublika nacionalsocializmo aukoms už padarytuosius joms žiaurumus numato atlyginti 13,75 milijardo DM. Tik vienam Izraeliui per 14 metų bus atlygintą 3,5 milijardo DM. Naujasis įstatymas turėtų įsigalioti 1956 m. balandžio 1 d.

Vokiečių spauda skelbia, kad buvusieji politiniai kaliniai iš sovietinės zonos ir rytinio Berlyno, kurie po 1948 m. sausio 1 d. buvo ilgiau kaip metus laiko suimti, gali gauti tam tikrą pagalbą iš federalinės vokiečių vyriausybės fondų. Šitas patvarkymas taip pat taikomas politiniams kaliniams ir iš kitų sričių, kur nebuvo laikomasi demokratinės santvarkos. Tam tikslui pareiškimus gali įteikti asmenys, kurių mėnesinės pajamos per 12 pastarųjų mėnesių vidurkiškai neprašoko 200 DM ir kurių turtas siekia ne daugiau kaip 10.000 DM.

Planas pabėgėliams padėti

Palengvinti pabėgėlių įkurdinimui JT pilnatis įgaliojo JT Augštąjį Komisarą Pabėgėlių Reikalams Vokietijoje dr. G. J. van Hoeven - Goedhartą paruošti 4 metų planą. Valstybės ir įvairios organizacijos turi sudėti savo noru į specialų fondą apie 70 mil. DM. Iki 1958 m. numatoma iš jo išleisti apie 50 mil. galutinai pabėgėliams įkurdinti ir 20 mil. padėti pirmosios bėdos ištiktiems. Iki 1954 m. pabaigos būtiniausiems tos rūšies reikalams buvo išleista apie 1 mil. DM. Šiuo metu vien tik Europoje apie 75.000 pabėgėlių tebegyvena dar stovyklose. Jų padėtis pamažu gerėjanti. JAV prezidentas paprašė, kad kongresas sutiktų pabėgėlių reikalams paskirti $1.400.000. Gauta aukų ir iš kitų kraštų. Prisidėti žada ir tos valstybės, kurios pabėgėlius priėmė.

Vokiečiai atgavus suverenumą, kaip pažymi JT Augšt. Komisaras Pabėgėlių Reikalams savo viešajai informacijai skirtame biuletenyje Nr. 8, vokiečių vyriausybė pabrėžė, kad okupacinio režimo panaikinimas nieku neatsilieps į dabartinę pabėgėlių padėtį Vokietijoje. Fed. Vokietijos vyriausybė ir toliau sąžiningai vykdys savo įsipareigojimus šioje srityje, rūpindamasi nevokiečių pabėgėlių įjungimu į normalų gyvenimą.

Tam tikri mokestiniai palengvinimai numatomi taikyti taip pat benamiams užsieniečiams — ne tik atsiradusiems Vak. Vokietijos teritorijoje iki 1953. I. 1, bet ir po 1954. XII. 31 trejiems metams. Tam tikslui atskiri kraštai pažadėjo išleisti spec. patvarkymus. Vaikų priedai pažadėti taikyti užsieniečiams tokie pat, kaip ir Vokietijos piliečiams.

Medalis E. Rooseveltienei

Poniai Rooseveltienei ir Julijonai, Olandijos karalienei, Ženevoje įteikti Nanseno medaliai už nuopelnus pabėgėliams. Tokie medaliai įteikiami kasmet specialaus komiteto, pasivadinusio Nanseno vardu.

Norvegas, šiaur. poliaus tyrinėtojas, Fridtjof Nansen buvo pirmuoju Tautų Sąjungos augšt. komisaru pabėgėliams nuo 1921-1930 m. Jo vardu taip pat buvo žinomas ir pasas pabėgėliams, neturintiems jokios valtybės globos.

Įteikimo iškilmės įvyko buvusios Tautų Sąjungos rūmuose Medalius įteikė Jungt. Tautų augštasis komisaras ir Nanseno komiteto pirmininkas dr. G. J. van Heuven Goedhart, olandas. Kadangi Olandijos karalienė pati nedalyvavo, medalį priėmė Olandijos ministeris Šveicarijai baronas Bentinck.

Atrodo, tokie medaliai derėtų įteikti žymiai daugiau nusipelniusiems asmenims. Pvz. p. Rooseveltienė, nors ir buvo žmogaus teisių komisijos pirmininkė, tačiau dažnai daugiau rūpinosi kaip neįžeisti sovietų, negu pabėgėliais.

— —

— **Otavą.** — Kanada savo išlaidą JT padidino $300.000 ir dabar mokės kasmet po $1.800.000. JAV-bės moka $15.000.000.

— **Otava.** — Kanados United Church pakvietus, Torontą, Otavą ir Montrealį aplankys Maskvos metropolitas Mikalojus.

— **Viena.** — Okupacinės kariuomenės iš Austrijos turi pasitraukti iki lapkričio 25 d.

— **Stockholmas.** — Franciszek Perza, komunistinės Lenkijos atstovybės šoferis Stockholme nusižudė, kada gavo įsakymą grįžti Varšuvon.

— **Varšuva.** — Čia įkurta Draugiją Bendravimo su Ieiviais. Jos tikslas, beabejo, pakreipti pabėgėlių nuotaikas į grįžimą.

NEW 1956 Admiral 21" TV CONSOLE with "TOP-FRONT" Tuning

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS BALDAIS:
★ TELEVIZIJOS APARATAI,
★ RADIJO APARATAI,
★ KROSNYS,
★ ŠALDYTUVAI,
★ SKALBIMO MAŠINOS,
★ SIUVIMO MAŠINOS,
★ ĮVAIRŪS KILIMAI,
★ LINOLEUMAS,
★ VAIKŲ BALDAI,
★ VEŽIMĖLIAI,
★ MODERNIŠKOS VIRTUVĖS,
★ SINKAI.

Didžiausia Lietuvių Prekyba Toronte

MOHAWK FURNITURE COMPANY

2446 - 8 DANFORTH AVE. TEL.: OX. 9-4444, OX. 9-0977

..ŠYPSENOS..

Tikrasis supratimas

Ji: — Ką jūs vyrai nusimanot apie moteriškus drabužius?

Jis: — Kainą.

Laukia galo

Parapijos salėje vaikutis žiūri kaip pats klebonas kala vinį į sieną. Motina jo klausia:

— Ar tau taip įdomu tas darbas, kad negali atsitraukti?

— Ne, bet noriu girdėti, ką pasakys kunigėlis, kai plaktuku nusimuš nykštį.

Savaime aišku

Kaimynė vaišina savo draugę kavute ir klausia:

— Cukraus?

— Ačiū, ne! Cukrų vartoju tik su labai prasta kava.

Po kelių gurkšnelių viešnia prašo:

— Brangioji, gal galėtum duoti trupinėlį cukraus.

Gimtadienio balius

Pagyvenusi aktorė kviečia svečius į savo gimtadienį.

— Ar bus ir gimtadienio tortas? — klausia viena draugė.

— Žinoma, — atsako aktorė.

— Ar bus ant jo ir žvakės? — toliau teiraujasi draugė.

— Tai gimtadienio balius, ne žibintų procesija, — atrėžė jubiliantė, sušnairavusi į draugę.

Gera išeitis

Pravažiuojantis turistas viename miestelyje pastebėjo daugybę taikymo lapų ant sienų, ant stulpų ir medžių, ir vis su pataikymais pačiame rato viduryje. Turistas pradėjo teirautis, kas čia taip prišaudė. Pasirodė, kad tai pusprotis vyriokas, kuris vienu metu buvo užsidegęs pasidaryti geriausiu šauliu. Turistas nusprendė jį surasti ir paklausė:

— Sakykit, kaip jūs tai padarote, kad pataikymas visada pačiame centre?

O tai labai paprasta. Aš pirma šaunu, o paskiau aprėžiu ratą...

Ratom

Jis: — Tavo tėvas nesiskubina mokėti pažadėtų kraičiui pinigų.

Ji: — Turėk kantrybės. Išmokės ratom.

Jis: — Bet, mieloji, juk tave vedžiau visą iš karto, o ne ratom.

Ras, ko ieško

— Jonuk, ko ten ieškai po indaują?

— Nieko, mamyte.

— Na, tai rasi dėžutėje, kur buvo saldainiai...

SIUNTINIAI IR LAIŠKAI Į LIETUVĄ

(Atkelta iš 2 psl.)

vikinėje saugumo sistemoje įtartinas kiekvienas, kuris turi giminių ar bičiulių užsieny, o juo labiau, jei su jais susirašinėja ir net siuntinių gauna. Dėl to tai reikia būti labai atsargiems ir visada apgalvoti ar negalima rasti kelio savo artimiesiems padėti jų pačių į viešumą neiškišant, neduodant progos juos užregistruoti. Atrodo, netikslu dažnai siųsti po truputį. Geriau retai, bet maksimalinėmis normomis, kad ten Lietuvoje kuo rečiau būtų žadinami emgebistų skalikai. Mums atrodo, nėra didelio skirtumo ar siuntinį siunčia senosios kartos išeivis ar pabėgėlis nuo bolševikų, nebent ten būtų dėl jo aiškinamasi. Betgi abejais atvejais siuntėjas gali būti neįrašytas. Vietoj jo gali būti firmos vardas.

Redakcija šia proga norėtų priminti, kad ji pati neturi neginčytinų davinių nei už siuntinių pagyvinimą, nei už jų nutraukimą. Dėl to tai savo bendradarbio samprotavimus spausdina tik kaip medžiagą skaitytojams pagalvoti ir patiems apsispręsti.

Sekančiame Nr. išspausdinsime dar vieną straipsnį su kaikuriais konkrečiais daviniais apie siuntinių kainas bei muitus. Autoriaus teigimas, kad senų drabužių muitai per augšti, o naujų, vidutiniai, nėra tikslus. Naujų drabužių muitas yra 100% jų vertės, dėvėtų gi — 80%, o nebenauju kaikurie drabužiai gali pasidaryti vien išplauti, batai — jais gatvėje pavaikščiojus pusvalandį ir tt.

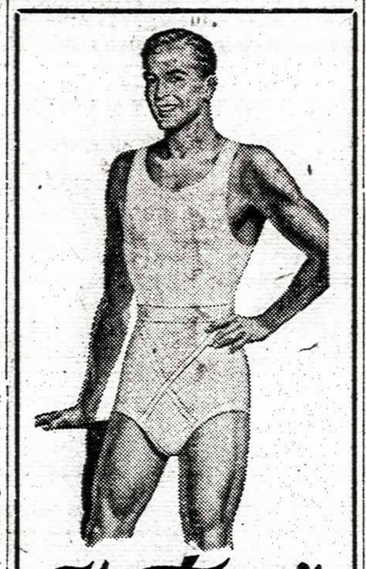

Watson's 555 CrissXCross

(Patentuota 1945 m.)

Prancūziškos kelnaitės

Specialiai padarytos lengvam prilaikymui — patogus elastinis liemens raištis — patentuotas, pats užsisegęs "CRISS X CROSS" priekis suteikia patogią išvaizdą padarytą iš puikios rūšies šukuotos medvilnės. Lengvai išskalbiama — nereikia lyginti. Ilgai nešiojasi. Tinka prie Jerseys.

W18-54

STANLEY SHOE STORE

Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs EE—EEE

1438 Dundas St. W. Toronto

prie Gladstone

Savi pas savus!

Auto mašinų mechaniniai darbai, sulankstymai ir dažymas atliekami kvalifikuotų mechanikų greitai ir sąžiningai.

Dufferin Garage

1423 DUFFERIN ST., KE. 6149.

Sav. V. DUNDYS

tik pas TIP TOP TAILORS...

Tip top Toronto dirbtuvės

STILIUS PASIUVIMAS SPALVA

VISKAS, KĄ JŪS PAGEIDAUJATE.

Kirpta ranka ir pasiūta pagal jūsų individualų išmatavimą.

"CLUB" rūbai $49.50

"TIP TOP" rūbai $59.50

"FLEET STREET" rūbai $69.50

Pirkite pasitikėdami. Jei nebūsite patenkinti, sugrąžinsime pinigus atgal.

Duodame kreditan

Tip Top įstaigą galima rasti kiekviename mieste.

TIP TOP TAILORS

TF-69-1

SINGER

PILNA KAINA

$19.50

išsimokėjimas dalimis.

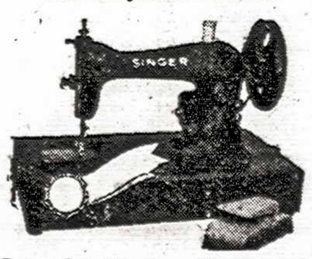

Imperial Sewing firmos prityrusių specialistų perdirbta TIK DABAR! apvali špulė su apdangalu $29.50.

5 metams garantija!

★ Nauja šviesa ★ Naujas dangtis
★ Naujas motoras ★ Nauja kojinė kontrolė

Paskambinkite, pademonstruosime Jūsų namuose veltui.

WA. 1-5161

Nemokamai skylių dirbėjas pirmiems 25 pirkėjams.

IMPERIAL Sewing Machines Co. Ltd.

289 College St., TORONTO, Ont.

arba

762 King St. E., KITCHENER, Ont.

Telefonas 26853.

Dr. M. KOSOWSKI

Eilę metų dirbęs Berlyno ir Paryžiaus universiteto klinikų gimdymo skyriuje.

Moterų ligų ir NEVAISINGUMO gydytojas

atidaro naują kabinetą

611 BLOOR ST. W.

(kampas Palmerston)

Toronto

Tel. LL. 7434

susitarti iš anksto telefonu.

Pirmaujanti Kanadoj rūbų nuomavimo firma

Freeman

FORMALŪS RŪBAI visoms progoms.

PAŠKUTINĖS MADOS su visais priedais.

Pasiūti kad tiktų kaip ir jūsų nuosavi.

NAUJAI SUMAŽINTOS KAINOS.

556 Yonge St. at Wellesley

Tel. WA. 2-3270.

256 College St. at Spadina

Tel. WA. 2-0991.

Valau fotelius

IR ĮVAIRIAUSIUS KILIMUS,

taip pat išimu rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus.

SKAMBINTI ME. 4973.

P. KARALIŪNAS.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms!

Vandos Žukauskienės MOTERŲ KIRPYKLOJE

Pusmetiniai garantuojami

Šukuosenos pritaikomos kiekvienai individualiai.

ARTISTIC BEAUTY SHOP

Tel. KE. 4731.

219 Roncesvalles Ave,. Toronto

LIETUVIŠKA

moterų kirpykla

JANETS BEAUTY SALON

407 Roncesvalles Ave.

prie Howard Park Ave.

Toronto.

Tel. OL. 6415.

Sav. I. VILIŪNIENĖ

Radio-Televizijos Technikas

J. STANIONIS

Taisau radijo, televizijos aparatus, patefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val.

ME. 5142.

115 Montrose Ave., Toronto.

VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.

V. JUŠKEVIČIUS,

Licenced master electrician.

251 LAUDER AVE., LL. 7714

Toronto

VYRŲ ir MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAI

S. V. BARTUSEVIČIAI

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų. Ponioms ir panelėms suknutės pagal naujausią madą ir pigiausiomis kainomis.

66 STAFFORD ST., Toronto.

Telef. EM. 2-2705.

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!

Vaškas, šepečiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W.

Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ Siuvėjas

A. BERESNEVIČIUS

Didelis pasirinkimas importuotų medžiagų moterų ir vyrų kostiumams ir paltams. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis.

1299 DUNDAS ST: W. TORONTO

Tel. LL. 3222.

DĖMESIO!

Lietuvio IGNO ASTRAUSKO

batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir plataus EE—EEE dydžio.

1414 Dundas St. West. Toronto

Tel. KE. 3881

Dr. M. Arštikaitytė

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

167 College, kambarys 9.

Tel: įstaigos: WA. 1-3584,

Namų: WA. 3-5555.

Toronto

Dr. Aleksas Valadka

1081 BLOOR ST. W.

(prie Dufferin)

Telefonas ME. 2933.

priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak. Ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 1 val. pp.—3 val. pp.

Rentgenas pagal susitarimą.

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas

NAUJAS KABINETAS

280 Roncesvalles Ave.

Telefonas OL. 4778.

Priėmimo valandos: 11-1 val. p.p.; vakarais nuo 6-8 val. vak.; trečiadieniais ir šeštadieniais 11-3 val. p.p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. Jonas Yčas

Gydytojas ir chirurgas

1390 DUNDAS ST. W.

(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)

Priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir 6.30-8, šeštadieniais 2-4. Kabinetas uždarytas trečiadeniais. Kitu laiku pagal susitarimą.

Telefonas LO. 1794

Toronto

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

Baigęs universitetą Vokietijoje ir Kanadoje

345 BLOOR ST. WEST

(kampas Bloor ir Huron gatvių)

TORONTO

WA. 3-2003

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir nuo 2-9 val. vak. (pagal susitarimą).

Raštinė: OLiver 4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą

1082 BLOOR W., TORONTO 4.

(į rytus nuo Dufferin St.)

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadieniais, ketvirtadieniais priima tarp 7-9.

386 Bathurst St., Toronto

Tel. EM. 4-6515

Seymour Hermant

ADVOKATAS, NOTARAS

ir tt.

Suite 410

394 Bay St., Toronto, Ont.

Telef.: EM.4-9912

arba EM. 4-8532.

JEFFERY, JEFFERY & FROST

Advokatai, Notarai

371 BAY ST., Toronto

Telef. EM.6-5255

Prašoma kreiptis į

N. ČEPULKAUSKIENĘ

James B. Trotter,

B.A.

Teisininkas, advokatas, notaras.

Įstaiga: 220 Roncesvalles Ave.

Tel. LA. 0846.

Buto tel. RO. 6-2944

Toronto.

Priimama susitarus iš anksto.

GEORGE BEN, B.A.

teisininkas — advokatas ir notaras.

Kalba slavų kalbomis.

1147 Dundas St. W., Toronto

Telef.: OL. 8431 ir OL. 8432.

A. STANČIKAS

Baigęs National Radio Institute Radio ir televizijos skyrių.

TAISAU

RADIO APARATUS

Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltui.

Darbas garantuotas.

Prašau skambinti ME. 1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. ryto.

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

Gydytojas ir chirurgas

Priėmimo valandos: 10 - 12 val., 2 - 4.30 val. ir 7-9 val. vak.

606 BATHURST STREET

Toronto.

Telefonas KE. 4323.

Dr. L. SIMON

Odos ir veneros ligų specialistas.

3 Spadina Rd., Toronto

(Bloor - Spadina kampas)

Darbo valandos: 10-12 ir 3-7 pp. arba pagal susitarimą.

Tel. WA. 1-6614 arba WA. 2-8015

Dr. K. Žymantienė

GYDYTOJA ir CHIRURGĖ

1393 DUNDAS ST. WEST

Toronto

(tarp Gladstone ir Rusholme)

Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1-3 ir nuo 6-8 val. p.p., šeštadieniais nuo 11-2 val. p.p., kitu laiku pagal susitarimą.

Telefonas OL. 6851

Dr. John REKAI

Chirurgas ir akušeris

Dr. Paul REKAI

Vidaus ligų specialistas, X RAY (Rentgenas)

219 St. Clair Ave. W., Toronto

Susitarti telefonu WA. 3-2395

Dr. F. Tickett

Gydytojas ir chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef. EM. 8-3754

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS - CHIRURGAS

838 Dundas St. W. Toronto

kampas Euclid Ave.

Priima vakarais pagal susitarimą.

Telef. EM. 8-9822

Akių specialistas

M. STEFANUK

(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

BATHURST MEDICAL BUILDING

312 Bathurst St. Telef. EM. 3-6373

(at Dundas)

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

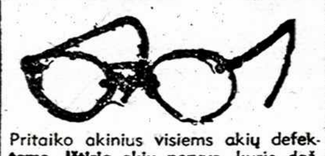

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto

Telef. WA. 1-3924

OKULISTĖ

B. BEJNAR - BUKOWSKA

dirba nuo 1944 metų.

94 LAWS ST., TORONTO

(prieš 3146 Dundas St. W.)

Telefonas RO. 7-0052

Priėmimo val.: 10 ryto iki 9 vak., sekmad. ir šventad. nuo 2-4 val. popiet.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto,

(arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. įstaigos: EM. 3-7461

Telef. namų: BE. 3-0978

Bernhard & Scott

Advokatai, Notarai

Bendroje įstaigoje dirba

Ant. Liudžius

buv. advokatas Vilniuje,

Tremtinių Reikalams Teisių patarėjas.

73 Adelaide St. W., Toronto

Suite 436

Lietuviškai kalbančius prašoma kreiptis: pirm. ir treč. 6-8 v.v.; antr., ketv. ir šeštad. 10-1 va. p.p.

Office EM. 6-5679. Res. LO. 5613.

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Kiekvieną sekmadienį 7 v. vak. parapijos bažnyčioje vyksta vakarinės pamaldos su konferencija.

— Šią savaitę vizituojamos šios gatvės: Sheridan, Margueretta, Brock, Muir, St. Clarens, Lansdowne.

— Naujųjų Metų sutikimą rengia parapija ir Šv. Jono Kr. Pašalpinė D-ja drauge šios parapijos salėje.

— Susiorganizavęs jaunimo choras uoliai ruošia bažnytinių giesmių repertuarą. Sekmadieniais 9.30 val. pamaldų metu šis choras gieda bažnyčioje.

— Šį penktadienį salė rezervuota parapijos jaunimo klubui.

— Pakrikštyta Ganet Holly Koost.

— Šeštadienį 8.15 val. ryto gedulingos pamaldos už a.a. Jono Kazlausko vėlę.

— Gyvojo rožančiaus draugijos susirinkimas įvyks šį sekmadienį 6 val. vak. Šv. Jono Kr. bažnyčioje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šį sekmadienį pradedamos laikyti šv. Mišios 11.30 val. apatinėje salėje.

— Parapijos vėlinių pamaldos įvyko prie tikro karsto, kurį parūpino laidotuvių dir. p. Odette, dalyvaujant netoli 1000 parapijiečių. Jos buvo skirtos parapijos mirusiems ir visoms sieloms, kurias pavedė parapijiečiai kasdieninei šv. Mišių aukai visą lapkričio mėnesį. Padėka tenka sol. V. Verikaičiui už solo, parapijos chorui už giesmes, paruoštas ta proga, trio, susidedančiam iš solistų V. Verikaičio, S. Mašalaitės ir V. Žemelytės, pagaliau naujam kvartetui, kuris be to pasirodys prad. statybos pašventinime ir Naujų Metų sutikime.

— Prad. statybos pašventinimas numatomas Nekalto Prasidėjimo šventės proga, gruodžio 11 dieną.

— Šį ketvirtadienį, 7.30 val. v., klebonijos patalpose įvyks PB RM Būrelio narių ir prijaučiančių susirinkimas.

— Tenelieka nei vieno parapijiečio, nepaaukojusio bent vieno dolerio parapijos bazarui, kuris įvyks lapkričio 18 ir -19 dd. naujose patalpose. Tuo tikslu lapkričio 12 d., nuo 4 v.v. klebonijos patalpose rengiamas fantų lietus. Būrelio ponios svečius sutiks su vaišėmis.

— Jau galvojama apie kūčias, kurios pilnos mieliausių prisiminimų. Daugelis Toronto lietuvių jas praleidžia skaudžioje vienumoje. Juos norima sutikti parapijos šeimoje. Iš anksto prašome pranešti dalyvaujančių skaičių. Jas praleisime lietuviškose pranciškonų tradicijose.

— Ateinančią savaitę lankysime parapijiečius sekančiose gatvėse: Evelyn Ave., Birchview Cr., Clendenan Ave., Gothic Ave., Keele St., Humberside Ave. ir užsilikusias iš praeitos savaitės.

— Moterystės sakramentą priėmė Augustas Ašoklis ir Ona Boinski.

— Pakrikštyta Marija Audronė Dobrovolskytė, Audronė Pelagija Jefremovaitė ir Marija Ona Viktorija Roževičiūtė.

Mokyklos pobūvis

Šį sekmadienį 2.30 val. pp. šv. Jono Kr. parapijos salėje įvyks Toronto Maironio vardo lietuvių šeštadieninės mokyklos pobūvis, kurio metu programą išpildys pirmojo ir antrojo skyriaus moksleiviai, vadovaujami mokyklos mokytojų. Po oficialiosios programos dalies, vyks bendri mokinių žaidimai ir vaišės, kurias mokiniams rengia mokyklos tėvų komitetas. Visi mokiniai prašomi parengime dalyvauti kartu su savo tėveliais.

Dėmesio jaunimui

Lapkričio 20 d. yra paskutinis sekmadienis prieš adventą. Tą dieną 4 val. pp. Prisikėlimo parapijos naujoje salėje rengiama arbatėlė jaunimo organizacijoms. Bus įdomi meninė dalis ir pasilinksminimas. Į arbatėlę pakviesti Hamiltono moksl. atkai ir visos Toronto skautų-čių draugovės. Rengėjai — Toronto moksleiviai at-kai.

L. Kat. Moterų susirinkimas

įvyks šį sekmadienį, lapkričio 13 d., Prisikėlimo parapijos muzikos salėje, tuojau po 11 val. pamaldų. Darbotvarkėje dr. Užupienės paskaita "Moterų ligos", "Moters" žurnalo redaktorės St. Prapuolenytės žodis, bus taip pat aptarti bėgamieji reikalai.

Valdyba.

Toronto teisininkų žiniai

Lapkričio 13 d., sekmadienį, 4 val. pp. skyriaus pirm. A. Liudžiaus International Service Bureau patalpose, 91 Roncesvalles Ave., kviečiamas visų Toronto lietuvių teisininkų susirinkimas. Bus svarstomi aktualūs klausimai ir pranešama naujai susidariusios galimybės ateiviams teisininkams Kanadoje.

Visi maloniai kviečiami.

Valdyba.

Toronto vandenių penkmetis

Lapkričio 13 d., sekmadienį, 5.30 val. pp. St. Andrew (latvių ir estų) bažnyčioj, Carlton ir Jarvis gt. kampas, II augšto didžiojoje salėje, Toronto jūrų skaučių laivas "Vandenė" rengia penkmečiui atžymėti skautišką vakarą. Salė bus išdekoruota "Jūros dugne". Programos oficialioje daly kalbės v.valt. M. Vasiliauskienė ir s. Vladas Šarūnas. Kviečiami skautai, jų tėvai ir bičiuliai.

Spaudos balių "Tėviškės Žiniai" ruošia 1956 m. sausio 21 d. Prisikėlimo parapijos salėse.

Skautų rėmėjų šokiai Top Hat lapkričio 5 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Įdomi staigmena buvo solisto H. Rožaičio pasirodymas. Jaunas dainininkas, kuris muziką studijuoja pas N. Nanoff, maloniai nustebino stipriu ir lanksčiu lyriniu tenoru, aiškia dikcija ir gražia laikysena. Club Top Hat orkestro palydimas, jis supažindino publiką su nauju ir patraukliu tango "Gražina", parašytu jauno lietuvio kompozitoriaus, kurio pavardė deja, nebuvo paminėta. Publikos solistas buvo iššauktas pakartotinam dainavimui. Bus įdomu p. Rožaitį sutikti kituose lietuviškuose parengimuose, o naująjį tango išgirsti lietuviškų orkestrų repertuare. —rm—

Lapkričio mėn. 12 - 13 dienomis

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS PIRMASIS PARENGIMAS —

SPORTO SALĖS ATIDARYMAS

ŠEŠTADIENĮ, lapkričio 12 d.:

2 val. krepšinio turnyras;
8 val. šokiai su kietais ir minkštais gėrimais ir skaniomis "DELHI PACKERS" lietuviškomis dešromis bei kumpiais.

SEKMADIENĮ, lapkričio 13 d.:

11 val. sportininkų šv. Mišios,
3 val. pp. finalinės rungtynės,
4 val. pp. kultūrinė bei meninė dalis,
5 val. pp. ŠOKIAI. Šokiams gros TLO "TRIMITAS".

RENGĖJAI: SPORTO KLUBAS "AUŠRA".

Liet. Kariuomenės šventė

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 20 d. 4 val. pp. College teatro patalpose, kur vykdavo Prisikėlimo parapijos pamaldos. Programoje bus įdomi paskaita "Laisvės kovos frontas karinėje ir politinėje plotmėje", kurią skaitys iš Vašingtono atvykęs prof. dr. J. Pajaujis, geras kalbėtojas, buv. Lietuvos seimo narys.

Meninę dalį išpildys Vilniaus operos solistė A. Ščepavičienė, akompanuojant pianistei Danutei Ščepavičiūtei ir solistė p-lė Žemelytė.

Tą dieną liet. parapijų pamaldose bus iškilmingai pagerbti kariai žuvę už Lietuvos laisvę.

Įeinant aukojama laisvai išlaidoms padengti.

Kviečiama Toronto liet. visuomenė skaitlingai dalyvauti.

Minėjimo išvakarėse, lapkričio 19 d., 7.30 val. v., Toronto Karių Sąjunga ruošia alutį šv. Jono Kr. parapijos salėje.

Rengėjai:

sav. kūrėjai, kariai ir šauliai.

Pp. A. Deveniai Toronte

Pereitą sekmadienį A. Devenienė ir dr. Devenis dalyvavo Toronto Liaudininkų Klubo narių susirinkime, kur padarė išsamų pranešimą svarbiais šių dienų politiniais klausimais ir atsakinėjo į jiems pateiktus klubo narių klausimus.

A. Devenienė kaipo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Centro Valdybos Iždo Globėja dalyvavo SLA 236 Kuopos Toronte suruoštam koncerte - baliuje pereitą šeštadienį šv. Jono Kr. parapijos salėje, kur pasakė apžvalginę kalbą, minint SLA organizacijos 70 metų jubiliejų. V.

Rink. komisijos pranešime pereitame "TŽ" Nr. klaidingai pranešta vieno komisijos nario vardas. Turėjo būti Zigmas Jackevičius, o parašyta Benediktas.

Nelaimė dirbant

Lapkričio 4 d. Masey - Harris fabrike susižeidė Stasys Vaitkus. Dešinės rankos sutrinti du pirštai, kuriuos gali prireikti visai nupiauti. Ligonis patalpintas Western ligoninėje.

Tautininkų susirinkimas

pereitą sekmadienį Lie. Namuose svarstė kandidatų pastatymą, o taip pat atstovo nuo organizacijos paskyrimą į būsimą Toronto Apyl. Tarybą. Niekada šioje organizacijoje nebuvo taip nuodugniai išdiskutuoti bendruomenės reikalai kaip šiame susirinkime. Dar buvo sprendžiamas principinis klausimas ar bendruomenę remti ir eiti į Apylinkės Tarybą ar ne. Net solidarumo mokesčio klausimas buvo diskutuojamas. Kai išsiaiškinta, kad solidarumo mokestis naudojamas tik bendruomenės reikalams ir neina į jokius politinius fondus, susirinkimas visais balsais (tik dviems susilaikius) nutarė, bendruomenę remti, į Tarybos rinkimus eiti. Tautinės S-gos atstovu į Apyl. Tarybą išrinktas P. Budreika, o kandidatais būti renkamais pasirašė sutikimus P. Kvedaras, J. Paršeliūnas, M. Meiliūnas ir P. Lelis.

Dabartinėje apylinkės valdyboje iš Tautinės S-gos dalyvauja du asmenys: J. Jankaitis kaip Kultūros Fondo įgaliotinis ir P. Lelis kaip iždininkas. Jie stipriau palaikė bendruomenės rėmimą.

Nutarta suruošti šeimyniška Naujų Metų sutikimą su nedaugiau kaip 90 dalyvių.

Susirinkime pirmininkavo P. Kvedaras, sekretoriavo Abramonis. L.

Prel. Mykolo Krupavičiaus 70 metų sukaktis

Toronte paminėta pereitą sekmadienį vieša akademija šv. Jono Kr. parapijos salėje. Minėjimą surengė krikščionių demokratų klubas, o atidarė ir pravedė p. Pusvaškis. Dalyvavo apie 200 žmonių.

Buvo numatyta, kad minėjime kalbės ir VLIKo VT Užsienių Reikalų Tarnybos valdytojas dr. P. Karvelis. Gal nespėjus sutvarkyti vizos reikalų ar dėl kurių kitų priežasčių jis betgi neatvyko. Kaip ir buvo numatyta, paskaitą apie sukaktuvininką skaitė Izabelė Matusevičiūtė, entuziastingai aptarusi jo vaidmenį tiek nepriklausomos Lietuvos gyvenimą tvarkant, tiek dabar vedant kovą dėl krašto laisvės bei tautos teisių. Apžvelgė prelegentė taip pat sukaktuvininko gyvenimą — jo jaunatvę, mokslo kelią nuo Igliškėlio pradžios mokyklos, per Veiverių mokytojų seminariją ir Seinų kunigų seminariją iki Petrapilio dvasinės akademijos ir vėlyvesnių studijų Prancūzijos universitetuose; apžvelgė taip pat jo eitąsias įvairias pareigas bei nuveiktus darbus, ypatingai užakcentuodama žemės reformos pravedimą.

Po to kalbėjo St. Gabaliauskas, iškeldamas sukaktuvininką kaip didelį kovotoją dėl lietuviškos vienybės, kaip simbolį tos vienybės reikalingos laisvės kovai, kartu iškeldamas kaikuriuos sukaktuvininko būdo bruožus, paryškindamas juos gyvenimiškais pavyzdžiais.

Minėjimas baigtas T. himnu.

Dr. A. Valadka su šeima ruošiasi persikelti gyventi į naujai nusipirktus namus viename iš geriausių vakarų Toronto rajonų — Baby Point. Daktaro kabinetas liks toje pačioje vietoje.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS IŠ LONDONO! Artėjant Kalėdoms turėkime sau ir savo draugams lietuviškų plokštelių. Dabar užsisakius dar gausite Kalėdoms. Reikalaukite plokštelių sąrašo: 49 Thornton Ave., London W4, England. D. Daunoraitė.

VALIUŠYTĖ-SEKONIENĖ baigė plaukų šukavimo mokyklą. Kreiptis telefonu KE. 8774.

IŠTRINK duriantį skausmą

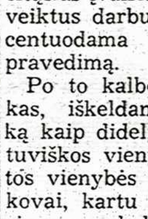

Palengvink sąnarių skausmus. Jūs padidinsite kraujo cirkuliaciją įtrindami į ARTRIČIO ar REUMATO skaudamas vietas skubiai veikiančio BUCKLEY'S WHITE RUB. Kietį, susitraukę raumenys pradeda reaguoti skubiai nuo jungtinės kelių vaistų esamų šiame indelyje akcijos. Nekęsk nei minutės ilgiau kankinančių skausmų — paimk dar šiandien WHITE RUB ir tuojau skausmai dings. Tik 59c — verta tačiau milijono, kai pradeda kankinti skausmai. Parduodama visur.

VELTUI — NEMAŽO DYDŽIO bandomasis indelis.

W. K. BUCKLEY LIMITED, TORONTO, 559 College St., Dept. "T.Z."

Jei jus kankina KOSULYS,

bronchitas, nuo persišaldymo paimkite BUCKLEY'S MIXTURE — geriausį Kanados vaistą nuo kosulio ir slogos. VIENA DOZĖ SUSTABDO KOSULĮ.

LUBYS UPHOLSTERING

2 DELAWARE AVE., Toronto,

atlickami įvairūs minkštų baldų užsakymai ir pataisymai. Pigi kaina.

Telef. OL. 9830, po 6 val. v.

FELIX RADIO & TELEVISION & ELECTRONICS SALES & SERVICE

PERSIKĖLĖ

prekybą ir dirbtuvę į erdvesnes patalpas

1328 Dundas St. W. (prie Lisgar St.)

Kviečiame atsilankyti į šią lietuvišką prekybą, čia rasite televizijos aparatų, patefonų, High Fidelity vokiškų ir kt. geriausios kokybes radijo aparatų bei įvairių kitokių elektrinių reikmenų.

Prekės parduodamos geriausiomis išsimokėjimo sąlygomis.
Visos mūsų parduodamos prekės pilnai garantuotos.

Prie krautuvės veikia moderniškai įrengta dirbtuvė, kurioje taisome visų firmų televizijos, radijo aparatus ir kitokius elektroninius reikmenis. **Darbas atliekamas skubiai ir garantuotai.**

Skambinkite, atvyksime į namus. Pataisymus atliksime vietoje arba paimsime savo dirbtuvė.

SKAMBINKITE TELEF. OL. 3356

DOVANŲ SIUNTINIAI Į SOV. SĄJUNGĄ IR KITUS UŽIMTUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

JAU LAIKAS SIŲSTI KALĖDŲ DOVANAS.

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir kt. informacijų paštu.

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai patyrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE

1176 SHERBROOKE ST. W. - Tel.: BElair 4860
Montreal 2, P.Q., Canada.

Lietuvių moterų KIRPYKLA

Doma Hairstyling

1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)

Tel. KE. 2904

Sav. D. KAUNAITĖ

B. SERGAUTIS – Realtor

REAL ESTATE, GENERAL INSURANCE, MORTGAGES

Telefonas OL. 2426

Didelis žemės sklypų pasirinkimas Toronte ir užmiestyje. Paskolos statybininkams geriausiomis sąlygomis. Esame Toronto ir Kanados Real Estate Bord'o nariais. Gaunamе visus šios organizacijos namus pardavimui, todėl perkant ar parduodant, kreipkitės pas mus efektyviam patarnavimui.

ŽUKLAVIMO

IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMOMIS NUOLAIDOMIS GAUSITE TIK

J. Berzinskas

1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

Čia pat galime užsisakyti laivems motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

MONTREAL, Que.

Montrealio seimelio susirinkimas. Kitą penktadienį, lapkričio 18 d. 8 val. v., Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 rue de Seve, yra šaukiamas visuotinis Montrealio seimelio susirinkimas, kurio metu bus svarstomas statuto pakeitimo projektas bei nagrinėjami kiti svarbūs Montrealio lietuvių veiklos reikalai.

Šiame susirinkime privalo dalyvauti kiekvienas rinktas seimelio narys, taipgi įgalioti visų organizacijų atstovai.

S. Naginionis

Seimelio prezidiumo pirm.

Šv. Onos Moterų D-jos vakarienė Vytauto klube lapkričio 5 d. paliko gražių įspūdžių dalyviams ir davė d-jai reikalingo pelno papildyti pašalpos fondą. Dalyvių tarpe buvo klebonas kun. J. Bobinas.

Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje rektorius prel. L. Tulaba prisiuntė šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. J. Bobinui padėką už parapijos ir asmeninę auką kolegijai.

Rašytoja Marija Aukštaitė-Navikevičienė rugsėjo 7 d. laivu Quen Mary iš Niujorko išplaukė į Angliją, kur Londone sutiko sūnų kun. G. Navikevičių (marijoną). Su juo lankė Londoną, Paryžių ir dabar gyvena Romoje, greta kolegijos - seminarijos, kurioje sūnus yra rektorius. Ji tikisi išbūti Romoje apie metus laiko ir aplankyti kitas Europos vietoves. Prieš išvažiavimą M. Aukštaitė baigė rašyti didelę apysaką.

D'Arcy McGee High School mokslo užbaigos pažymėjimus vyskupas Whalen įteikė 63-rims berniukams. Lietuviai: Romualdas Knystautas (už gerą mokinimąsi gavęs Steinbergo stipendiją), V. Markevičius ir E. Vitas.

Jaunesnysis Vyt. Širvydo sūnus Jonas išvyko tarnauti Amerikos karo laivynan, radaro ir elektronikos aviacijos srityje.

Montrealio open šachmatų rungtynėse dalyvauja lietuviai: V. Judzentavičius, J. Viliušis ir V. Širvydas. Lapkričio 13 d., AV parapijos salėje po pamaldų, šaukiamas liet. šachmatininkų susirinkimas suorganizuoti prie "Tauro klubo sekciją pravesti savitarpio turnyrui ir pastatyti A, B ir C klasės komandas rungtynėms su kitataučių komandomis. Pereitais metais rungtynėse (nepilnai užbaigtose) iš 10 galimų taškų J. Viliušis gavo 9, J. Šiaučiulis 7, V. Judzentavičius 6. V.

Pakrikštytas šv. Jono liuterionių bažnyčioje, lietuvių parapijoje, Šarūnas Jubzas Norvaiša.

Pabrango važinėjimas. Montrealio susisiekimo komisija lapkričio 3 d. paskelbė, kad tramvajų ir autobusų bilietėlių kainos pakeliamos 25%. Už 25 centus dabar parduodami du bilietėliai, kai iki šiol buvo parduodama po 10 centų bilietukas.

Lachine ligoninėje mirė senelis Gricius.

Petras ir M. Vaupšai pakrikštijo sūnų.

N. ir P. Rutkauskai sulaukė sūnaus.

Visoms Montrealio lietuvių organizacijoms

Antrojo pasaulinio karo pasekmėje, tarp daugybės šimtų tūkstančių pabėgėlių buvo ir mūsų tautiečių, mūsų brolių - sesių nemažas skaičius. Mūsiškių didžioji dalis tapo įkurdinta laisvuose pasaulio kraštuose, kur jie, daugumoje rado ne tik pakenčiamas, bet ir, palyginant su Europa, gana geras gyvenimo sąlygas. Bet dalis, nors gana maža, liko ir šiandien skursta tremtinių stovyklose. Koks jų tenlikimas mums aiškinti nėra reikalo. Tuo klausimu netik mūsų, bet viso pasaulio ir visomis kalbomis spauda, radijas, bažnyčia yra daug ir labai daug kartų aiškinę. Jų nelaimė yra tuo didesnė, kad jie palikti malonei tų pačių žmonių, kurie jų nelaimės kaltininkais ar benrininkais yra. Jie palikti antrojo karo sukėlėjos — Vokietijos vyriausybės valiai ir malonei.

Ar jie nenorėtų būti mūsų sąlygose?! O, taip ir net labai. Deja, jų sveikata palaužta dvidešimtojoamžiaus priverčiamųjų darbų stovyklose, vergų darbo sąlygose fabrikuose. Jie nešdami sunkią darbo vergo dalį karo metu tikėjo, kad karo audros pabaiga atneš ir jiems laisvę. Taip, jie laisvę, bent paviršutinę, atgavo. Bet prarastos sveikatos niekas negrąžino ir negrąžins ir, dar didesniam pasityčiojimui, juos paliko tų pačių prižiūrėtojų malonei. Paliko be teisės ir galimybės tą kraštą apleisti, be jokios šviesesnės vilties ateičiai.

Tai suaugusieji. O kuo kalti vaikučiai. Jie nepažįsta jokio keršto, jų akutės žiūri į kiekvieną žmogų su gailesčiu ir duonos kąsnio prašymu. Argi galėtų atsirasti žmogus, kuris pažvelgęs į šiuos nekaltus veideliusgalėtų atsakyti tą trupinį, kurio yra prašomas?

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet Montrealio Šalpos Komitetas kreipiasi į visą lietuviškąją visuomenę, prašo paskirus tautiečius, bet kartu kreipiasi ir į Jus, organizuotus, sąmoningus žmones, su prašymu, kad ir Jūs prisidėtumėte su auka, auka pagal savo išgales, prie nelaimingųjų tautiečių, ligonių, invalidų, senelių ir vaikučių sušelpimo, kalėdinio stalo pagerinimo. O kartu ir sustiprinimo jų morališkai. Suteikimo džiaugsmo ir vilties į šviesesnį rytojų, pakėlimo jų moralinių jėgų, kad užjūrio broliai - sesės nors retkarčiais juos prisimena.

Prašome šio mūsų prašymo, prašymo tikriau Tavo brolio - sesers, su kuriuo gal kartu turėjai progos praleisti nerūpestingas jaunystės dienas tėvynės laukuose, su kuriuo gal pynei ateities gyvenimo planus, puoselėjai gražias svajones, neatmesti.

Jis kilęs ir tokios pat šiaudinės pastogės, kaip ir dauguma mūsų pačių, tik jis šiandien nelaimingas, be pakankamo duonos kąsnio, jis, iš kurio gyvenimo realybėje žiauriai pasityčiojo, kurio vaikučiai negali sočiai pavalgyti duonos, jau nekalbant apie mėsą, sviestą ir cukrų.

Netikime, kad galėtų atsirasti žmogus, kuris jų prašymo neišgirstų. Juo labiau organizuotas, plačiau mąstantis ir matantis šių dienų pasaulio neteisybes, žiaurų žaidimą su bejėgiais žmonėmis.

Todėl siųsdami aukų lapą prašome neatsisakyti paskirti atitinkamą sumą viršminėtų nelaimingųjų tautiečių sušelpimui Kalėdų proga.

Aukų lapą su Jūsų paskirta auka prašome prisiųsti mums ne vėliau lapkričio 30 d. šiuo adresu: Mrs. Jonė Kesgailienė, 1577 Rue de Seve, Ville Emard, Montreal, P.Q. Telef. HE. 5956.

Pastaba: Jeigu norėtumėte auką skirti asmeniui, vargo mokyklai, invalidams, džiovininkams ar našlaičiams, prašome tai atžymėti aukų lape — ji bus įteikta pagal Jūsų pageidavimą.

Ir. Lukoševičienė
Komit. pirmininkė,
K. Leipus, sekretorius.

Padėka

Ačiū Tau, Visagalis Dieve, už tuos laimingus 25 bendro gyvenimo metus, kuriuos pragyvenome jausdami visuomet Tavo, Gerasis Viešpatie, palaimą ir globą.

Ačiū pp. P. ir D. Norkeliūnams; pp. K. K. Jasučiams ir pp. Dauderiams, kurių iniciatyva š.m. spalio 1 d. buvo surengtas mūsų sidabrinio jubiliejaus minėjimas - staigmena ir įteikta prisiminimui reikšminga dovana. Gerai suprasdami ir įvertindami Jūsų pakeltą vargą, esame neišreiškiamai dėkingi.

Ačiū seseriai M. Podins, O. J. ir J. Aviežieniams; ponioms Norkeliūnienei ir Spuogienei, nepabūgusiems mylių skaičiaus nei nuovargio ir net iš tolimiausių JAV valstybių atvykusiems ir tuo suteikusiems mums džiaugsmo net iki ašarų.

Ačiū gerb. Tevams Jezuitams už nuoširdžius linkėjimus ir dovanas; gerb. kun. J. Bobinui, kun. V. Stankūnui, sesutei Br. Rudzevičienei įvairiems mus sveikinusiems žodžiu ir pareiškusiems gausių linkėjimų. Jaustume laimingi, jei mūsų gyvenimo Valdovas leistų bent dalioi jų įvykti.

Ačiū broliui Jonui ir brolienei už nuoširdų sveikinimą ir dovaną; p. Dr. Šapokai — "Tėviškės Žiburių" redaktoriui; gerb. kun. Dr. P. Gaidai, ta proga padovanojusiam mums su savo autografu savo tikrai vertingą veikalą: "Milžinas, Didvyris ir Šventasis"; gerb. Tevui Šakeliui, OFM, pp. Juškams iš Cleveland, Dr. ir Poniai Sungailams ir kitiems sveikinusiems mus raštu bei telegramomis.

Ačiū p. V. Širvydui — programos vedėjui, kuris savo neišsemiamu šamojumi pajegė taip puikiai užburti visus dalyvius.

Ačiū visiems pobūvio dalyviams, kurie, ne tik savo atsilankymu, bet draugiškumu, nuotaika, o ypač savo: "Leiskit į Tėvynę, leiskit pas savus . . ." paliko niekuomet nepamirštamą įspūdį.

Visu nuoširdumu dėkojame visiems ir prašome Augščiausiąjį suteikti Jums visiems savo palaimą.

Su giliu nuoširdumu
Visuomet Jūsų
Ona ir Antanas Sakalai.

BALTIC MOVERS & CARTAGE

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. ŠALDYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.

30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403
TORONTO

A. Garbenis

NARYS TORONTO REAL ESTATE BOARD.

REKOMENDUOJA

1. QUEBEC AVE., 9 kamb. per 2 augštus, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, 2 vonios, 3 garažai. Viso $18.500, įmokėti $6.000.
2. DUNDAS - BROCK, 8 kamb. per 3 augštus, atskiras plytų namas, oru - alyva šildomas, nepereinami kambariai, privatus įvažiavimas, garažai. Viso $15.900, įmokėti $4.000. Vienas atviras morgičius balanse.
3. PRIE RONCESVALLES, 13 kamb., atskiras namas, vandens - alyvos šildymas, 5 virtuvės, garažas. Viso $27.000, įmokėti apie $10.000. Geras morgičius balanse

AL GARBENS

REAL ESTATE

1611 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO
Telefonai: LO. 2738, LA. 8772, Vakarais HU. 9-1543.

Visais turto pirkimo ar pardavimo reikalais kreipkitės virš nurodytu adresu.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI